

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 166

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 54

7 czerwca 2011

Powiadomienie nr

Spis treści

Strona

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Komitet Regionów**89. sesja plenarna w dniach 31 marca i 1 kwietnia 2011 r.**

2011/C 166/01	Rezolucja Komitetu Regionów „Następstwa klęsk żywiołowych i katastrofy nuklearnej w Japonii – wnioski dla Unii Europejskiej”	1
---------------	--	---

OPINIE

Komitet Regionów**89. sesja plenarna w dniach 31 marca i 1 kwietnia 2011 r.**

2011/C 166/02	Opinia Komitetu Regionów „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r.”	3
2011/C 166/03	Opinia Komitetu Regionów „Przegląd budżetu UE”	9
2011/C 166/04	Opinia Komitetu Regionów „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym”	18

PL

Cena:
4 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści (ciąg dalszy)	Strona
2011/C 166/05	Opinia Komitetu Regionów „Strategia dla regionu Dunaju”	23
2011/C 166/06	Opinia Komitetu Regionów „Kierunki polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2011–2020”	30
2011/C 166/07	Opinia Komitetu Regionów „Piąte sprawozdanie w sprawie spójności”	35
2011/C 166/08	Opinia perspektywiczna Komitetu Regionów „Przyszłość Europejskiego Funduszu Społecznego po 2013 r.”	45
2011/C 166/09	Opinia Komitetu Regionów „Akt o jednolitym rynku”	52

III Akty przygotowawcze

Komitet Regionów

89. sesja plenarna w dniach 31 marca i 1 kwietnia 2011 r.

2011/C 166/10	Opinia Komitetu Regionów „Praca sezonowa i przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa”	59
---------------	---	----

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

89. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 MARCA I 1 KWIETNIA 2011 R.

Rezolucja Komitetu Regionów „Następstwa klęsk żywiołowych i katastrofy nuklearnej w Japonii – wnioski dla Unii Europejskiej”

(2011/C 166/01)

Komitety Regionów oraz reprezentowane w nim władze lokalne i regionalne:

1. Pragną przekazać wyrazy najgłębszego współczucia i solidarności z narodem Japonii i wszystkimi osobami, które ucierpiały w wyniku trzęsienia ziemi, tsunami, awarii w elektrowni atomowej oraz następstw tych wydarzeń.

2. Wyrażają chęć udzielenia pomocy mieszkańcom oraz władzom lokalnym i regionalnym obszarów Japonii dotkniętych kataklizmem, a jednocześnie wzywają Komisję Europejską do udostępnienia oraz, w miarę potrzeby, koordynowania dostarczania odpowiednich środków pomocy zgodnie z potrzebami i specyfiką kulturę narodu japońskiego.

3. Zachęcają władze Japonii do działania w możliwie przejrzysty sposób oraz do ujawniania aktualnych informacji na temat konsekwencji katastrofy nuklearnej, które mogą mieć poważne reperkusje w innych częściach świata. Ponownie zapewniają o chęci zaoferowania pomocy i wiedzy technicznej.

4. Wzywają swoich członków do okazania solidarności w ramach istniejących partnerstw i umów o współpracy z japońskimi władzami lokalnymi i regionalnymi oraz do realizacji skutecznych projektów pomocy na miejscu, tam gdzie to możliwe, przy wykorzystaniu istniejących kontaktów.

5. Podkreślają, że wydarzenia w Japonii przypominały nam o istotnej roli władz lokalnych i regionalnych, które w sytuacji zaistnienia katastrof naturalnych lub spowodowanych przez człowieka znajdują się na pierwszej linii działań i wskazują,

że także w Unii Europejskiej trzeba podjąć na nowo dyskusję z udziałem wszystkich szczebli sprawowania rządów, na temat zasadniczych kwestii bezpieczeństwa.

6. Podkreślają w tym kontekście zasady solidarności, współpracy, koordynacji i wsparcia w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i reagowania na nie oraz popierają propozycję ustanowienia europejskiego systemu ochrony ludności⁽¹⁾, a w szczególności planowane wzmocnienie Centrum Monitoringu i Informacji (CMI). Przypominają zobowiązanie się Komisji Europejskiej do zwiększania możliwości UE w zakresie reagowania na klęski żywiołowe przy wykorzystaniu sił i jednostek udostępnianych przez państwa członkowskie oraz wzywają Komisję, aby w ramach swoich kompetencji w zakresie działań wspierających zaproponowała odpowiednie środki na rzecz lepszej wymiany niezbędnych informacji operacyjnych, na szczeblu nie tylko krajowym, ale także lokalnym i regionalnym.

7. Popierają inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą niezwłocznego przeprowadzenia przez niezależnych ekspertów rygorystycznej kontroli wszystkich elektrowni atomowych w UE zgodnie z rygorystycznymi wspólnymi normami bezpieczeństwa oraz zachęcanie do dalszego opracowywania takich wspólnych norm nie tylko dla bezpieczeństwa jądrowego, lecz także dla zarządzania kryzysowego i ochrony ludności. Są przekonane, że kontrole te powinny być obowiązkowe, i dlatego też wyrażają ubolewanie, iż na marcowym posiedzeniu Rady Europejskiej nie postąpiono zgodnie z tą propozycją.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Wzmacnianie europejskiej zdolności reagowania w przypadku klęsk i katastrof: rola ochrony ludności i pomocy humanitarnej”, COM(2010) 600 wersja ostateczna.

8. W związku z tym apelują do państw członkowskich, aby uzgodniły wspólne kryteria i bezzwłoczne rozpoczęcie kompleksowej oceny zagrożeń i bezpieczeństwa (testów wytrzymałości) w istniejących i będących w planach elektrowniach, w tym ich wpływu na sąsiadujące państwa członkowskie i regiony. Podkreślają, że kraje spoza UE, w których istnieją lub są planowane instalacje jądrowe, muszą także uczestniczyć w tym procesie i że należy poczynić niezbędne przygotowania, by jeszcze bardziej poprawić istniejące mechanizmy transgranicznego przekazywania informacji o kwestiach bezpieczeństwa związanych z instalacjami jądrowymi i szczególnie transgraniczny wymiar zarządzania kryzysowego oraz pomocy na wypadek katastrof. Podkreślają, że takie testy wytrzymałości powinno się uwzględnić w przyszłych negocjacjach akcesyjnych i że należy zapewnić optymalny udział krajów lub regionów sąsiadujących w procesie przyznawania zezwoleń dla instalacji jądrowych. Wzywają wreszcie do zamknięcia każdej instalacji jądrowej, która nie przejdzie pomyślnie wspomnianych testów wytrzymałości.

9. Nawołują do natychmiastowego przeglądu stanu wdrażania dyrektywy Rady 2009/71/EURATOM z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa obiektów jądrowych, a w razie potrzeby do jej zmiany.

9a. Apelują do Komisji Europejskiej o przedstawienie propozycji stosownych wymogów w zakresie ubezpieczenia instalacji jądrowych, tak aby odpowiednio pokrywało ono ryzyko finansowe awarii reaktora, która może doprowadzić do uwolnienia substancji radioaktywnych do środowiska.

10. Popierają wysokie normy bezpieczeństwa zawarte we wniosku dotyczącym dyrektywy Rady w sprawie postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi 2010/0306(NLE), które mają zapewnić bezpieczne usuwanie wysoce radioaktywnych odpadów i wypalonego paliwa jądrowego, opowiadają się także za zaangażowaniem w te działania kompetentnych władz lokalnych i regionalnych.

11. Zgłaszają gotowość do przeprowadzenia, w ścisłej współpracy z właściwymi organami krajowymi i europejskimi, przeglądu dziedzin należących do ich zakresu odpowiedzialności (np. odnoszących się do procedur przyznawania zezwoleń, planów reagowania w sytuacjach kryzysowych, itp.), oraz w przypadku, gdy będzie to potrzebne, do ich uaktualnienia w świetle wniosków wyciągniętych z katastrofy japońskiej i najnowszych wyników badań.

12. Wzywają Komisję Europejską do zwiększenia wsparcia finansowego dla współpracy z krajami trzecimi w dziedzinie zapobiegania katastrofom naturalnym i spowodowanym przez człowieka oraz związanych z tym szkoleń.

13. Wzywają do jeszcze bardziej zdecydowanego propagowania środków niezbędnych do ograniczenia zużycia energii i wydanej poprawy efektywności energetycznej oraz przestawienia się energetyki Unii Europejskiej na bezpieczne, zrównoważone i przystępne finansowo odnawialne źródła energii. W szczególności identyfikują się z tzw. „trzecią rewolucją przemysłową”, lub demokratyzacją produkcji energii, która zapewni w przyszłości decentralizację wytwarzania, składowania i dystrybucji energii, zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo energetyczne i gospodarkę opartą na energii ze źródeł odnawialnych oraz zapewni obywatelom i władzom lokalnym i regionalnym bezpośredni wpływ na te kwestie. Są gotowi wspierać niezbędne zmiany w infrastrukturze w celu utworzenia otwartych i inteligentnych sieci energetycznych i wzywają Komisję Europejską do zaangażowania władz lokalnych i regionalnych oraz odpowiednich zainteresowanych stron do jak najszybszego rozpoczęcia przemian w dziedzinie produkcji energii w Europie.

14. Wzywają do otwartej i sprawiedliwej polityki komunikacji obejmującej wszystkich dostawców energii jądrowej i do tworzenia skutecznych partnerstw pomiędzy tymi dostawcami, państwami członkowskimi i władzami lokalnymi i regionalnymi.

14a. Opowiada się za większą decentralizacją wytwarzania i dystrybucji energii, zwłaszcza w sektorze energii odnawialnej. Wzmocniłoby to produkcję na szczeblu lokalnym i regionalnym, skróciło odległość między producentami a konsumentami, zmniejszyło zależność od dużych światowych dostawców energii, zwiększyło tworzenie bogactwa na szczeblu zdecentralizowanym, a przede wszystkim zwiększyło bezpieczeństwo dostaw energii na wypadek katastrof. Zwraca się do Komisji Europejskiej – zwłaszcza zważywszy na strategię „Europa 2020” – by w większym stopniu wsparła władze lokalne i regionalne w ich dużych już wysiłkach na rzecz promowania energii odnawialnej i osiągnięcia znacznej niezależności energetycznej.

15. Uwzględniając cele w zakresie zmiany klimatu i fakt, że 30 % energii elektrycznej wytwarzanej w UE pochodzi z energetyki jądrowej uważają, że potrzebne jest realistyczne rozważenie przyszłego koszyka energetycznego energii wykorzystywanych w UE, kierując się potrzebą zwiększenia niezależności energetycznej Europy i stopniowego zmniejszania zależności od energetyki jądrowej.

16. Zobowiązują przewodniczącą KR-u do przedłożenia niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, węgierskiej prezydencji UE, Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz odpowiednim władzom japońskim.

Bruksela, 1 kwietnia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

89. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 MARCA I 1 KWIETNIA 2011 R.

Opinia Komitetu Regionów „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r.”

(2011/C 166/02)

KOMITET REGIONÓW

- odnotowuje, że obywatelstwo europejskie stanowi nie tylko element umożliwiający współistnienie różnych tożsamości narodowych w Unii Europejskiej niezależnie od procedur nadawania obywatelstwa krajowego, włączając obywateli w proces integracji wspólnotowej, lecz przyczynia się również do rozwoju demokracji europejskiej;
- opowiada się za każdą inicjatywą mogącą zwiększyć udział obywateli w procesie demokratycznym UE, włączyć ich do działań na rzecz demokracji bezpośredniej i uczestniczącej oraz wyeliminować deficyt demokratyczny w UE;
- podkreśla potrzebę podniesienia świadomości obywateli na temat ich statusu jako obywateli UE, a także ich praw i obowiązków oraz znaczenia tych praw w życiu codziennym;
- uważa, że postanowienia ogólne w sprawie obywatelstwa europejskiego powinny być interpretowane w powiązaniu z zasadą, zgodnie z którą decyzje muszą być podejmowane w możliwie najbardziej otwarty i najbliższy obywateli sposób;
- jest świadomy tego, że władze lokalne i regionalne mają najlepsze warunki do propagowania większego zrozumienia obywatelstwa UE oraz zwiększania widoczności tego obywatelstwa i praktycznych korzyści, jakie przynosi ono ludziom;
- przypomina, że władze lokalne i regionalne od dłuższego czasu podejmowały pomyślne inicjatywy, odgrywając rolę propagatorów obywatelstwa i ułatwiając korzystanie z niego;
- pragnie uwypuklić potrzebę podjęcia działań umożliwiających przygotowywanie do obywatelstwa w procesie kształcenia i szkolenia, pokonywanie różnych barier oraz usuwanie różnic i luk informacyjnych, a także uczenie się świadomego i swobodnego korzystania z własnych praw i pełnienia obowiązków;
- podkreśla, że wspólną odpowiedzialnością wszystkich szczebli zarządzania jest przyczynianie się do krzewienia „kultury praw”.

Sprawozdawca

Roberto PELLA (IT/PPE), członek rady miasta Valdengo

Dokument źródłowy

Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r. Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE

COM(2010) 603 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW****Kontekst: obywatelstwo europejskie po przyjęciu traktatu lizbońskiego**

1. Z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie na temat postępów w skutecznym korzystaniu z obywatelstwa Unii Europejskiej w latach 2007–2010 ⁽¹⁾, w którym opisano różne zmiany zaistniałe w tym samym okresie w dziedzinie obywatelstwa i które towarzyszy dokumentowi „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r. Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE”.

2. Zgadza się z przyjętym w sprawozdaniu punktem widzenia dotyczącym największych przeszkód, jakie obywatele wciąż napotykają, kiedy muszą korzystać na co dzień ze swych praw związanych z obywatelstwem Unii Europejskiej w różnych obszarach życia; aprobuje cel tego dokumentu – którym jest wskazanie przeszkód, by następnie je usunąć i tym samym umożliwić obywatelom europejskim pełne korzystanie z ich praw – oraz popiera Komisję w jej dążeniu do wzmocnienia obywatelstwa europejskiego w praktyczny i skuteczny sposób.

3. Z satysfakcją przyjmuje towarzyszący sprawozdaniu na temat obywatelstwa komunikat „W kierunku Aktu o jednolitym rynku – W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności” ⁽²⁾, który z kolei ma na celu usunięcie barier utrudniających obywatelom UE korzystanie z praw przyznanych im w ramach dorobku prawnego jednolitego rynku, kiedy występują oni w charakterze podmiotów gospodarczych na jednolitym rynku (jako przedsiębiorcy, konsumenci lub pracownicy).

4. Przypomina, że momentem kluczowym o symbolicznym znaczeniu dla kształtowania tożsamości i demokracji europejskiej było wprowadzenie na mocy traktatu z Maastricht „obywatelstwa europejskiego”, które zostało przyznane wszystkim obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i uznane wraz z przyjęciem traktatu z Amsterdamu za element uzupełniający obywatelstwo krajowe.

5. Podkreśla, że nowe rozwiązania prawne wprowadzone w traktacie lizbońskim oznaczały wzmocnienie obywatelstwa europejskiego, które uznawane jest za dodatkowe (a nie po prostu uzupełniające) wobec obywatelstwa krajowego, choć go nie zastępuje.

6. Odnawia, że obywatelstwo europejskie stanowi nie tylko element umożliwiający współistnienie różnych tożsamości narodowych w Unii Europejskiej niezależnie od procedur nada-

wania obywatelstwa krajowego, włączając obywateli w proces integracji wspólnotowej, lecz przyczynia się również do rozwoju demokracji europejskiej, zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej, który wraz z zasadą równości obywateli europejskich zaliczył obywatelstwo europejskie do zasad demokracji.

7. Podkreśla, że zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej obywatele Unii mają prawa i obowiązki przewidziane w traktatach. Należy do nich dodać prawa podstawowe uznane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, do której Unia Europejska pragnęła przystąpić poprzez przyjęcie traktatu lizbońskiego, a także prawa i wolności zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 r., przyjętej 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która wraz z przyjęciem traktatu lizbońskiego uzyskała tę samą wartość prawną co traktaty.

8. Podkreśla, że prawa, o których mowa w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE, to z jednej strony prawa przysługujące wyłącznie obywatelom Unii, a z drugiej prawa podstawowe, które przysługują także obywatelom państw trzecich.

9. Jest świadom faktu, że obywatelstwo Unii stanowi obecnie podstawowy status obywatela, będącego podmiotem politycznym procesu integracji europejskiej, i umożliwia jednakowe traktowanie wszystkich obywateli, niezależnie od ich przynależności państwowej.

10. Zdaje sobie sprawę z tego, że znajomość i propagowanie obywatelstwa europejskiego jest podstawowym czynnikiem strategicznym szczególnie w krajach, które przystąpiły do Unii Europejskiej w ostatnich latach i w krajach starających się o członkostwo w Unii.

11. Przypomina, że Traktat o Unii Europejskiej wymaga od krajów pragnących wstąpić do Unii oraz od jej państw członkowskich poszanowania i propagowania wartości, na których się ona opiera: poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

12. Podkreśla, że już w zaleceniu Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich z 16 października 2002 r. uznano, iż „nauczanie demokratycznego obywatelstwa musi być traktowane jako element wszelkich formalnych, nieformalnych lub pozaformalnych zajęć dydaktycznych, w tym nauczania przez rodzinę, tak by umożliwić jednostce przyjmowanie przez całe życie aktywnej i odpowiedzialnej postawy obywatelskiej w ramach swych praw i obowiązków w społeczeństwie demokratycznym”.

⁽¹⁾ KOM(2010) 602 endg.

⁽²⁾ COM(2010) 608 wersja ostateczna.

13. Przypomina, że w komunikacie z września 2005 r. w sprawie wspólnej agendy na rzecz integracji Komisja – przedstawiając ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej – zachęcała państwa członkowskie do „podkreślenia znaczenia wymiaru obywatelskiego w programach wprowadzających i innych działaniach adresowanych do nowo przybyłych obywateli państw trzecich w celu zapewnienia, że imigranci rozumieją i szanują wspólne europejskie i krajowe wartości i korzystają z nich”.

14. Zaznacza, że od czasu rozpoczęcia dyskusji na temat przyszłości Europy KR opowiada się za każdą inicjatywą mogącą zwiększyć udział obywateli w procesie demokratycznym UE, włączyć ich do działań na rzecz demokracji bezpośredniej i uczestniczącej oraz znacznie przyczynić się do wyeliminowania deficytu demokratycznego w UE i przyjmuje z zadowoleniem zwłaszcza postęp, jaki dokonał się pod tym względem w następstwie przyjęcia Traktatu z Lizbony.

15. Przypomina, że w opinii: „Nowe formy sprawowania rządów – Europa, ramy inicjatywy obywateli”, Komitet Regionów zaapelował do UE, by nadała swej polityce i swym strukturom decyzyjnym bardziej demokratyczny i przejrzysty charakter, tak by stworzyć idealne ramy udziału i inicjatywy obywateli na szczeblu europejskim. Zwrócił się ponadto o ustanowienie mechanizmów sprzyjających interaktywnemu dialogowi politycznemu i o zastosowanie w praktyce zasady demokracji uczestniczącej.

16. Zwraca uwagę, że w odniesieniu do priorytetów politycznych wyznaczonych na okres 2010–2012 podkreślał, że umocnienie roli instytucjonalnej KR-u wiąże się z uznaniem pierwszoplanowego znaczenia realizacji postanowień traktatu lizbońskiego dotyczących regionów lub, w każdym razie, odwołujących się do aspektu terytorialnego, takich jak inicjatywa obywatelska. Wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę w dniu 16 lutego 2011 r. rozporządzenia (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej, w którym uwzględniono wiele zaleceń Komitetu Regionów (CdR 167/2010).

17. Zaznacza, że z myślą o obywatelach europejskich należy uzupełnić luki i pokonać przeszkody związane ze swobodnym przemieszczaniem się oraz możliwością pełnego korzystania z praw w zakresie stosowania traktatów niezależnie od tego, gdzie obywatele zdecydowali się zamieszkać lub gdzie nabyli towary czy usługi.

18. Stwierdza, że w państwach członkowskich wciąż istnieją rozbieżności między obowiązującymi przepisami a rzeczywistością, z jaką obywatele mają do czynienia na co dzień, w szczególności w sprawach o charakterze transgranicznym.

19. Wskazuje, że największe problemy powstają w chwili wdrażania prawodawstwa europejskiego przez poszczególne państwa członkowskie i dostosowywania przepisów krajowych do zmian prawnych.

20. Podkreśla potrzebę podniesienia świadomości obywateli na temat ich statusu jako obywateli UE, a także ich praw i znaczenia tych praw w życiu codziennym.

21. Twierdzi, że należy zwrócić szczególną uwagę na migrantów starających się o obywatelstwo jednego z krajów członkowskich, którzy w ten sposób stają się również „obywatelami europejskimi”.

Rola władz lokalnych i regionalnych

22. Uważa, że postanowienia ogólne w sprawie obywatelstwa europejskiego zawarte w Traktacie o Unii Europejskiej w tytule zawierającym postanowienia dotyczące zasad demokracji powinny być interpretowane w powiązaniu z zasadą, zgodnie z którą decyzje muszą być podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i najbliższy obywateli, zgodnie z modelem demokracji oddolnej, której urzeczywistnienie zależy przede wszystkim od pełnego i rzeczywistego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych, jako „władz najbliższych obywatelom”.

23. Odnotowuje fakt, że w sprawozdaniu Komisji brakuje odpowiedniej wzmianki o wkładzie, jaki władze lokalne i regionalne mogą wnieść do zapewnienia rzeczywistego korzystania z obywatelstwa europejskiego i jego jakości.

24. Jest świadomy tego, że dzięki bliskim kontaktom z obywatelami władze lokalne i regionalne mają najlepsze warunki do propagowania większego zrozumienia obywatelstwa UE oraz zwiększania widoczności tego obywatelstwa i praktycznych korzyści, jakie przynosi ono ludziom, włącznie z pokazaniem konkretnego wpływu polityki Unii na życie obywateli.

25. Zdaje sobie sprawę z faktu, że organy lokalne i regionalne odegrają znaczącą rolę w procesach partycypacyjnych, które mają zostać wdrożone, by wprowadzić prawdziwe podejście oddolne i pozwolić obywatelom znacznie przyczynić się do kształtowania polityki UE umożliwiającej praktyczne zastosowanie ich praw obywatelskich.

26. Uważa, że władze lokalne i regionalne mogą umożliwić instytucjom europejskim dotarcie w szczególności do grup, które są często w niewielkim stopniu zaangażowane społecznie, takich jak ludzie młodzi i imigranci.

27. Wskazuje na fakt, że władze lokalne i regionalne obciążone są odpowiedzialnością za zarządzanie problemami związanymi z przemieszczaniem się i pobytem obywateli europejskich, jak również za przyjmowanie tychże obywateli.

28. Stwierdza, że chociaż w sprawozdaniu wskazano przeszkody utrudniające korzystanie z praw związanych z obywatelstwem europejskim, to nie poświęcono w nim odpowiedniej uwagi warunkom wstępnym koniecznym do urzeczywistnienia wszelkich form obywatelstwa i przezwyciężenia przeszkód geograficznych, kulturowych, językowych, informacyjnych i technologicznych uniemożliwiających świadome i swobodne korzystanie z własnych praw i wypełnianie obowiązków.

29. Jest zdania, że w sprawozdaniu na temat obywatelstwa za 2010 r. nie poświęcono odpowiedniej uwagi instrumentom zaangażowania obywatelskiego, które stanowią nowe kanały szerzenia demokracji i obywatelstwa.

30. Podkreśla, że w sprawozdaniu nie uwzględniono nalezycie potrzeby podjęcia na szczeblu lokalnym i regionalnym działań zmierzających do uproszczenia administracji w celu skutecznego wdrażania praw związanych z obywatelstwem UE.

31. Stwierdza, że w nowym kontekście wielokulturowym obywatelstwo nie powinno już być rozumiane jako zwykła ochrona tożsamości i przynależności, lecz jako czynnik integracji i włączenia społecznego.

32. Przypomina, że władze lokalne i regionalne od dłuższego czasu podejmowały pomyślne inicjatywy, odgrywając rolę propagatorów obywatelstwa i ułatwiając korzystanie z niego, między innymi za pośrednictwem procesów demokracji uczestniczącej i deliberatywnej.

33. Uważa, że wobec statystyk dowodzących, że większość obywateli UE nie zna znaczenia praw uznanych w ramach obywatelstwa europejskiego, zwłaszcza prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, ani też nie jest ich świadoma, władze lokalne i regionalne ze względu na swe zbliżenie do obywateli stanowią naturalne kanały (instrumenty) służące rozpowszechnianiu informacji adresowanych do obywateli Unii Europejskiej w tej dziedzinie.

34. Twierdzi, że lokalne instytucje polityczne, które są doskonałym wyrazem woli elektoratu europejskiego, a zatem pierwszymi autentycznymi organami europejskiego sprawowania rządów, są również szczególnie ważnym kanałem przekazywania obywatelom UE informacji na temat ich praw wyborczych.

35. Podkreśla potencjalny wkład sieci miast i partnerstw międzygminnych – jako instrumentów włączenia do życia obywatelskiego i integracji – w propagowanie kwestii obywatelskich i uwrażliwienia na nie społeczeństwa, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich.

36. Podziela wyrażoną przez Komisję wolę umocnienia prawa obywateli UE do korzystania w krajach trzecich z pomocy placówek dyplomatycznych i konsularnych wszystkich państw członkowskich, poprzez zaproponowanie środków prawnych w 2011 r. oraz lepsze informowanie obywateli. Podkreśla rolę, jaką mogą odegrać samorządy regionalne i lokalne w rozpowszechnianiu informacji na temat tego prawa i wzywa Komisję do przeprowadzenia konsultacji z KR-em przy opracowywaniu propozycji w tej dziedzinie.

Główne cele władz lokalnych i regionalnych

Warunki rzeczywistego korzystania z obywatelstwa

37. Pragnie uwypuklić potrzebę podjęcia działań umożliwiających przygotowywanie do obywatelstwa w procesie kształcenia i szkolenia, pokonywanie barier kulturowych, językowych i technologicznych, uczenie się świadomego i swobodnego korzystania z własnych praw i pełnienia obowiązków, a także usuwanie różnic i luk informacyjnych.

Aktywność obywatelska

38. Uważa, że do wzmocnienia obywatelstwa europejskiego może przyczynić się rozwój czynnego udziału obywateli w życiu społeczności lokalnych, a zwłaszcza udziału młodzieży, która okazuje się bardziej mobilna w ramach terytorium europejskiego.

39. Zaleca Komisji Europejskiej, by kładła nacisk na aspekty związane z obywatelstwem Unii także w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), tak aby przyszli obywatele UE byli dobrze poinformowani i znali swe prawa i obowiązki.

40. Podkreśla znaczenie wolontariatu dla propagowania uczestnictwa i aktywności obywatelskiej, a także konieczność wspierania działalności wolontariackiej.

Obywatelstwo społeczne

41. Uważa za konieczne wzmocnienie – na poziomie europejskim – inicjatyw na rzecz obywatelstwa społecznego, jako że dostęp do praw społecznych jest obwarowany kryteriami i wymaganiami mającymi charakter dyskryminujący i pozostającymi w sprzeczności z zasadą równości i równego traktowania ujętą we wspólnotowym prawodawstwie i dotyczącą obywateli innych państw członkowskich Unii Europejskich korzystających ze swobody poruszania się oraz obywateli państw trzecich pozostających pod ochroną prawa Unii Europejskiej.

42. Zwraca się do Komisji o to, by działania, jakie zamierza ona podjąć w celu ułatwienia dostępu do transgranicznej opieki zdrowotnej i w celu zainicjowania projektów pilotażowych mających na celu zapewnienie bezpiecznego dostępu przez internet do niektórych danych zdrowotnych obywateli europejskich, przewidywały zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych jako władz najbliższych obywatelom.

43. Postuluje włączenie władz lokalnych i regionalnych w działania, które Komisja zamierza podjąć w celu lepszego informowania obywateli dzięki opracowaniu nowego systemu elektronicznej wymiany danych, mającego na celu zmniejszenie opóźnień i trudności związanych z wymianą informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego.

Obywatelstwo a swobody obywatelskie

44. Wzywa do włączenia władz lokalnych i regionalnych w nowe działania na rzecz ułatwiania swobodnego przemieszczania się obywateli UE i członków ich rodzin pochodzących z krajów trzecich, w tym niedyskryminację oraz propagowanie sprawdzonych rozwiązań i znajomości przepisów UE dzięki szerszemu rozpowszechnieniu wśród obywateli UE informacji dotyczących ich praw do swobodnego przemieszczania się.

45. Stwierdza, że różnice w transpozycji dyrektywy 2004/38/WE mogą być przyczyną trudności w rzeczywistym korzystaniu przez obywateli z praw podstawowych.

Obywatelstwo polityczne

46. Uważa, że prawa do całkowitej swobody przemieszczania się i czynnego zaangażowania politycznego obywateli to podstawowe elementy obywatelstwa Unii.

47. Popiera wysiłki na rzecz zagwarantowania obywatelom państw trzecich legalnie przebywającym na terenie Unii możliwości uczestnictwa w życiu gminy, co byłoby związane z długością pobytu. Prawo obywateli państw trzecich do uczestnictwa w życiu politycznym określa także europejska Konwencja o uczestnictwie cudzoziemców w życiu publicznym na szczeblu lokalnym.

48. Zachęca Komisję do podjęcia specjalnych działań mobilizujących do skutecznego korzystania z uznanych praw obywateli europejskich do uczestnictwa w wyborach lokalnych w państwie, w którym przebywają oni na stałe, oraz w wyborach europejskich.

49. Podkreśla potrzebę zagwarantowania przez państwa członkowskie obywatelom Unii pełnego dostępu do informacji, będącego warunkiem wstępnym ich czynnego uczestnictwa w życiu politycznym.

Obywatelstwo administracyjne

50. Uwypukla konieczność podjęcia na szczeblu lokalnym i regionalnym działań zmierzających do uproszczenia administracji, które zwiększyłyby skuteczność praw związanych z obywatelstwem europejskim – w szczególności swobody przemieszczania się – a także wyeliminowania wszelkich praktyk zniechęcających czy innych spotykanych obecnie form dyskryminacji, które prowadzą do różnic w traktowaniu obywateli UE, zwłaszcza jeśli chodzi o przyznawanie prawa pobytu. Dzięki zidentyfikowaniu problemów, z jakimi borykają się władze lokalne i regionalne, działania te mogłyby nieść ze sobą odpowiednie rozwiązania.

51. Podkreśla potrzebę usprawnienia wymiany danych elektronicznych pomiędzy administracjami publicznymi państw unijnych oraz ulepszenia komunikacji urzędów publicznych z obywatelami w celu ułatwienia korzystania ze swobody przemieszczania się i swobodnego przepływu obywateli.

52. Uznaje konieczność zastosowania instrumentów upraszczających administrację, zwłaszcza w ramach współpracy transgranicznej – to w tym obszarze obywatele napotykają największe przeszkody w korzystaniu ze swoich praw.

53. Wskazuje na możliwość wsparcia różnych form współpracy terytorialnej w celu wdrożenia projektów i działań mających zapewnić skuteczne korzystanie z obywatelstwa europejskiego i mogących przyczynić się do zmniejszenia przeszkód i obciążeń administracyjnych oraz biurokratycznych m.in. dzięki rozpowszechnianiu różnego rodzaju sprawdzonych rozwiązań z zakresu usług transgranicznych, np. w dziedzinie służby zdrowia i wielojęzyczności.

54. Uważa, że należy pilnie zintensyfikować i ulepszyć współpracę administracyjną i wymianę informacji dotyczących

sprawdzonych rozwiązań między odpowiednimi organami, by zagwarantować wolność korzystania z praw i obowiązków związanych z obywatelstwem europejskim.

Kultura obywatelstwa

55. Podkreśla, że wspólną odpowiedzialnością wszystkich szczebli zarządzania jest przyczynianie się do krzewienia „kultury praw” poprzez podnoszenie świadomości obywateli w odniesieniu do ich praw i obowiązków.

56. Kładzie szczególny nacisk na znaczenie wspólnych wysiłków na rzecz upowszechniania praw i obowiązków obywateli, co powinno stanowić integralną część polityki informacyjnej i komunikacyjnej Komisji Europejskiej.

57. Zobowiązuje się wspierać władze lokalne i regionalne w 2011 r. w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu we wnoszeniu istotnego i cennego wkładu poprzez stworzenie szerokiego pola dla inicjatyw opartych na koncepcji aktywności obywatelskiej.

58. Popiera zamiar ogłoszenia przez Komisję Europejską 2013 roku Europejskim Rokiem Obywateli; aby przyczynić się do powodzenia tej inicjatywy, Komitet rozważy – obok innych działań – możliwość włączenia tej problematyki do programu imprezy Open Days.

59. Zwraca uwagę, że władze lokalne i regionalne to szczeble zarządzania, na których można podjąć inicjatywy mające na celu przygotowanie do obywatelstwa europejskiego, zarówno wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, jak i wśród dorosłych, zwłaszcza osób starających się o obywatelstwo jednego z państw członkowskich.

60. Uznaje za konieczne wspieranie działań uświadamiających i edukacyjnych dla migrantów starających się o obywatelstwo jednego z krajów członkowskich, którzy w ten sposób również stają się „obywatelami europejskimi”.

61. Uważa za niezbędne organizowanie działań edukacyjnych z zakresu „przygotowania do obywatelstwa europejskiego” dla pracowników europejskiej, krajowej, lokalnej i regionalnej administracji publicznej.

62. Zachęca Komisję i państwa członkowskie do wspierania włączenia obywatelstwa europejskiego do programów edukacyjnych i szkolnych oraz propagowania działań na rzecz kształcenia dorosłych w tej dziedzinie, również poprzez media i TIK.

63. Podkreśla znaczenie Europejskich Stolic Kultury dla krzewienia europejskiej tożsamości i obywatelstwa.

64. Zachęca Komisję do propagowania i wspierania działań i projektów na rzecz uświadamiania i propagowania obywatelstwa europejskiego adresowanych do obywateli krajów od niedawna należących do Unii i krajów starających się o członkostwo, zwłaszcza poprzez współpracę z samorządami terytorialnymi w tych krajach.

65. Zachęca Komisję do podjęcia działań w celu usunięcia wciąż istniejących przeszkód – administracyjnych, prawnych, informacyjnych, motywacyjnych i językowych – w mobilności edukacyjnej, a także do opracowania strategii ich wyeliminowania, tak by wesprzeć mobilność transgraniczną młodych ludzi, przewidując zaangażowanie instytucji publicznych, społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstw i innych zainteresowanych podmiotów.

66. Wobec zainteresowania ze strony Komisji Europejskiej rozważy utworzenie elastycznej i nieformalnej platformy, by

wesprzeć współpracę między Komisją Europejską, Komitetem Regionów i krajowymi stowarzyszeniami władz lokalnych i regionalnych w celu ułatwienia i rozpropagowania debaty na temat obywatelstwa europejskiego, określenia żądań i trudności napotkanych przez władze lokalne w realizacji praw obywatelstwa europejskiego oraz zachęcenia do wymiany doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań; przyczyni się tym samym do promowania aktywnego korzystania z obywatelstwa europejskiego. Zachęca Komisję Europejską do rozważenia możliwości odpowiedniego wsparcia dla tych działań w ramach studium wykonalności.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Przegląd budżetu UE”

(2011/C 166/03)

KOMITET REGIONÓW

- Przypomina, że UE powinna dysponować wiarygodnym budżetem europejskim, przekraczającym 1 % DNB UE, pozwalającym przełożyć ogólne cele europejskie na specyficzne potrzeby wynikające z różnych sytuacji w regionach oraz wypełnić nowe zadania wynikające z traktatu lizbońskiego.
- W pełni podziela opinię o znaczeniu strategii „Europa 2020”, jednak podkreśla jednocześnie, że nacisk kładziony na nią nie powinien doprowadzić do pomniejszenia znaczenia innych priorytetów wyznaczonych w traktatach, w szczególności spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.
- Wyraża zadowolenie z faktu, iż jego propozycja dotycząca przedłużenia okresu wieloletnich ram finansowych do 10 lat z faktycznym przeglądem śródkresowym („5 + 5”) została uwzględniona przez Komisję. W wyniku przeglądu śródkresowego musi zostać ograniczona ilość środków finansowych, które można przeznaczyć na różne inne priorytetowe cele, aby zagwarantować, że w dalszym ciągu będziemy mieli do czynienia z autentycznym programem dziesięcioletnim, a nie z dwoma programami pięcioletnimi.
- Jest zdania, że należy zagwarantować elastyczność budżetu, w taki sposób aby z jednej strony można było przeprowadzić śródkresową strategiczną zmianę orientacji dzięki rezerwie „przeglądowej”, a z drugiej strony zabezpieczyć się na wypadek nieprzewidzianych i nadzwyczajnych wydarzeń za pomocą rezerwy elastyczności i interesu europejskiego. Jednocześnie należy starać się zapewnić jak najlepszą efektywność wydatków.
- Zdecydowanie sprzeciwia się propozycji nakładania na państwa członkowskie, które naruszają zasady paktu na rzecz stabilności i wzrostu, sankcji polegających na zawieszeniu pomocy z tytułu polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa, ponieważ władze regionalne nie mogą odpowiadać za niezdolność instytucji krajowych do spełnienia kryteriów makroekonomicznych lub prawidłowego wdrażania przepisów UE.
- Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że zdaniem Komisji polityka spójności powinna być prowadzona w całej UE i opowiada się za propozycją wspólnych ram strategicznych obejmujących fundusze strukturalne i inne fundusze na rzecz rozwoju terytorialnego. Sądzi więc, że możliwa struktura pozycji budżetowych powinna zwłaszcza pozwolić na umieszczenie w tej samej pozycji wszystkich funduszy odpowiadających wspólnym ramom strategicznym.
- Ocenia, że dotychczasowa struktura budżetu powinna zostać porzucona i zaleca by nowa struktura pozwalała uwidocznić podział obowiązków w kontekście wielopoziomowego sprawowania rządów oraz nie widzi uzasadnienia dla ograniczenia liczby działów do jedynie trzech głównych.
- Uważa za bardzo istotne uruchomienie pożyczek pod zastaw obligacji europejskich celem finansowania realizacji projektów (systemu europejskich pożyczek pod zastaw obligacji) i jest przekonany, że w długim okresie zwiększenie istniejących środków własnych lub wprowadzenie nowych środków własnych powinno mieć na celu zastąpienie składek krajowych do budżetu UE.

Sprawozdawcy	Mercedes BRESSO (IT/PSE), członek rady regionu Piemont Ramón Luis VALCÁRCEL SISO (ES/PPE), przewodniczący regionu Murcja
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz parlamentów narodowych „Przegląd budżetu UE” COM(2010) 700 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie przeglądu budżetu UE, ponieważ przedstawiono w nim całościową wizję reformy budżetu obejmującej zarówno wydatki, jak i dochody budżetowe oraz sposób na wprowadzenie realnych zmian.

2. Zamierza nawiązać do swoich dotychczasowych stanowisk i wniosków wyrażonych w swojej poprzedniej opinii przyjętej w kwietniu 2008 r. ⁽¹⁾ oraz je rozwinąć; a zatem:

— Proponuje wyposażyć UE w wiarygodny budżet europejski, przekraczający 1 % DNB UE, pozwalający przełożyć ogólne cele europejskie na specyficzne potrzeby wynikające z różnych sytuacji w regionach oraz wypełnić nowe zadania wynikające z traktatu lizbońskiego.

— Podkreśla jednakże, że trzeba być w stanie uwzględnić nowe wyzwania w budżecie UE, a jednocześnie kontynuować realizację celu, jakim jest integracja i spójność, w ten sposób dając w swoich działaniach dowód rzeczywistej solidarności.

— Proponuje, biorąc pod uwagę ograniczone środki finansów publicznych państw członkowskich, zreformować system środków finansowych budżetu wspólnotowego oraz ustalić kwestie priorytetowe i skoncentrować się na dziedzinach, w których działania tylko wspólnotowe lub uwzględniające różne szczeble sprawowania rządów wnoszą największą wartość dodaną.

— Domaga się, by wykorzystanie całego potencjału związanego z zasadą sprawowania rządów na wielu szczeblach stało się centralnym elementem strategii reformy budżetu UE i przypomina, że opracowanie, programowanie, współfinansowanie oraz wdrażanie polityki europejskiej może zostać znacznie wzbogacone dzięki udziałowi władz regionalnych i lokalnych.

Zasady mające zastosowanie do budżetu UE

3. Uznaje, że lata doświadczeń we wdrażaniu budżetu wspólnotowego, a w szczególności polityki spójności wykazały, że to regiony lub samorządy lokalne, będąc najbliższymi obywateli, określają i podejmują najbardziej bezpośrednie działania na rzecz sprostania potrzebom regionów europejskich. W związku z tym Unia Europejska stale podkreśla znaczenie odpowiedniego zarządzania na wielu poziomach w celu zapewnienia lepszego wykorzystania budżetu europejskiego, ponieważ uważa, że jest to skuteczne narzędzie, które należy stosować we wszystkich obszarach polityki europejskiej, z poszanowaniem zasady pomocniczości.

4. Jeśli chodzi o całość wydatków publicznych w UE, wyraża ubolewanie, że pomimo wzrastającego udziału finansowego i aktywnego uczestnictwa władz lokalnych i regionalnych, to zarządzanie na wielu poziomach nie wydaje się być wyraźnie zauważane przez beneficjentów ostatecznych. Wzywa Komisję do niezwłocznego poinformowania wszystkich zainteresowanych stron o aktualnym stanie finansów publicznych Unii Europejskiej, a także do opowiedzenia się za strukturą budżetu w większym stopniu zgodną z zarządzaniem na wielu poziomach.

5. Podziela zdanie Komisji, zgodnie z którym „waga wydatków powinna odzwierciedlać główne priorytety polityki UE”. Uważa w związku z tym, że należy nadać bardzo wysoki priorytet takim kwestiom, jak spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, ale także np. kwestii pogodzenia budżetu z horyzontalną klauzulą społeczną.

6. Proponuje ułatwić uruchomienie w najbliższym czasie kolejnych programów poprzez zachowanie pewnej dozy ciągłości podstawowych reguł ich funkcjonowania oraz poprzez przygotowanie, w miarę możliwości z dużym wyprzedzeniem, wszelkich działań legislacyjnych oraz regulacyjnych mających na celu ich uproszczenie.

a) Wartość dodana

7. Uważa za konieczne i pożyteczne, by Komitet Regionów wniósł wkład w dyskusję na temat dorocznych międzyinstytucjonalnych procedur budżetowych UE i ich wykonania, w celu zachowania zgodności z zasadą dobrego sprawowania rządów w oparciu o rozważania prowadzone na różnych szczeblach. Wkład ten mógłby polegać na przedstawieniu poglądów władz lokalnych i regionalnych na temat tych pozycji w budżecie UE, których władze te są głównymi beneficjentami.

⁽¹⁾ Cdr 16/2008 fin.

8. Uważa, że pojęcie wartości dodanej odnosi się do efektu stymulującego czy też efektu mnożnikowego wynikającego z wdrażania budżetu wspólnotowego w całej Unii Europejskiej, w związku z tym pojęcia tego nie można rozpatrywać wyłącznie w ujęciu czysto księgowym, które bierze pod uwagę tylko finanse publiczne. Trzeba również należycie uwzględnić wartość dodaną wynikającą z budżetu UE dla prywatnych podmiotów gospodarczych i dla konsumentów, a także wartość dodaną płynącą z wydatków Unii dla sprawowania rządów. Uważa ponadto, że ocena wartości dodanej, jaką zapewnia budżet UE, musi przebiegać na podstawie nowego modelu wzrostu, zgodnie z którym wzrost ten mierzy się przy pomocy wskaźników uzupełniających PKB, które lepiej odzwierciedlają poziom rozwoju każdego z regionów.

9. Przyjmuje do wiadomości, że Komisja zobowiązała się do przedstawienia zaktualizowanej analizy kosztów zaniechania działań na poziomie europejskim (*cost of non-Europe*), nalega jednak na odpowiednio wcześnie przeprowadzenie takiej analizy, aby mogła ona wpłynąć na negocjacje w sprawie nowych ram finansowych.

10. Przypomina, że efekt stymulujący budżetu UE ma istotny wpływ na mobilizację zasobów, które wspierają strategiczne cele UE przewidziane w Traktacie, takie jak polityka spójności, a także działania na rzecz strategii wspólnotowych, takich jak strategia „Europa 2020”. Efekt ten ma kluczowe znaczenie w tworzeniu potencjału instytucjonalnego oraz potencjału podmiotów prywatnych i organów administracji publicznej, zarówno tych najbardziej rozwiniętych, jak i tych najbardziej zapóźnionych, w ramach rynku wewnętrznego.

11. Uważa, że należy dążyć do lepszej widoczności działań europejskich w odniesieniu do dużych obiektów infrastruktury lub w ramach inwestycji niematerialnych (badania, integracja społeczna, kształcenie...) na wszystkich poziomach, od organu podejmującego decyzję polityczną, poprzez zarządcę programu, aż po obywatela i ostatecznego odbiorcę. Można to osiągnąć dzięki różnym elastycznym środkom dostosowanym do danej sytuacji, tak aby uniknąć nieproporcjonalnego obciążenia administracyjnego oraz dzięki wykorzystaniu licznych istniejących już sprawdzonych rozwiązań, w oparciu o możliwości poszczególnych regionów.

12. Uznaje za Komisję, że UE jest „(...) źródłem potencjalnych korzyści skali” i „(...) może pomóc zniwelować luki wynikające z polityki prowadzonej na szczeblu krajowym, umożliwiając podejmowanie przede wszystkim wyzwań transgranicznych w dziedzinach takich jak infrastruktura, mobilność, spójność terytorialna czy współpraca unijna w zakresie badań”.

13. Nalega na konieczność opracowania dynamicznej strategii komunikacyjnej, powiązanej w sposób trwały z działaniami w terenie, która dotyczyłaby celów i osiągnięć związanych z budżetem europejskim. Zgłasza także gotowość zaproponowania zdecentralizowanego planu działań w tym zakresie.

b) Solidarność

14. Stwierdza, że solidarność między państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz obywatelami europejskimi stanowi nie tylko cel polityczny zgodny z wartościami europejskimi, ale także element skuteczności gospodarczej dla całej Unii Europejskiej. W związku z tym wywiązywanie się z solidarności powinno być traktowane nie tyle jako koszt, co jako inwestycja pozwalająca UE stawić czoła wyzwaniom dnia dzisiejszego i w przyszłości.

Przyszły budżet: wydatki

15. Uznaje w pełni znaczenie strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu i podkreśla, idąc śladem Komisji, że sukces tej strategii wymaga „partnerstwa na szczeblach regionalnych, krajowych i UE”, a także z władzami lokalnymi. Podkreśla jednocześnie, że nacisk kładziony na strategię „Europa 2020” nie powinien doprowadzić do pomniejszenia znaczenia innych priorytetów wyznaczonych w traktatach, w szczególności spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.

16. Oczekuje na wnioski w sprawie wieloletnich ram finansowych, by wypowiedzieć się szczegółowo na temat wydatków, jednak już teraz wnosi następujące zasadnicze uwagi:

Badania, innowacje, oświata

17. Podkreśla, że obecne środki przeznaczone na badania w budżecie UE, które wynoszą zaledwie 4 % środków na badania publiczne w Europie, są niewystarczające. Dlatego uważa za konieczne zadbanie o to, by programy krajowe i regionalne oraz europejski program ramowy w zakresie badań lepiej się uzupełniały, tak aby osiągnąć korzyści skali i masowe rezultaty.

18. Nie zgadza się ze stwierdzeniem Komisji Europejskiej, że „Europa stoi przed szeregiem niespotykanych wcześniej wyzwań społecznych, które można podejmować jedynie w drodze rozwoju innowacji w dziedzinie nauki i technologii”, gdyż to sformułowanie nie uwzględnia możliwości reformowania naszego społeczeństwa przez organizacje polityczne, instytucje i obywateli bez konieczności odwoływania się do rozwiązań naukowych czy technologicznych. Uważa jednak, że innowacje przyczyniają się do rozwiązywania największych wyzwań społecznych, jakie stoją przed nami. Zgadza się zatem w pełni z konkluzjami Rady Europejskiej z 4 lutego 2011 r., w których stwierdza się, że wiedza i zasoby Europy muszą być mobilizowane w spójny sposób, a synergie UE z państwami członkowskimi muszą być wzmacniane, by innowacje przynoszące korzyści społeczne szybciej trafiały na rynek. Podkreśla w tym kontekście możliwości związane z przeglądem dyrektyw dotyczących zamówień publicznych pod kątem zwiększenia innowacji społecznych i ekologicznych.

19. Uważa, że wsparcie na rzecz innowacji ma decydujące znaczenie dla przekształcenia gospodarki europejskiej i uznaje, że inicjatywa przewodnia „Unia Innowacji” powinna przede wszystkim zachęcać państwa członkowskie do wspierania modernizacji systemów edukacyjnych i szkoleniowych na

wszystkich poziomach, w tym w miejscu pracy, gdyż stopień zaawansowania danego obszaru zależy przede wszystkim od rozwoju jego kapitału ludzkiego. W związku z tym pozytywnie odnosi się do faktu, że w ramach tej inicjatywy przewidziane opracowano zasadniczo umiarkowane podejście polityczne, opierające się na szerokiej definicji pojęcia innowacji, uwzględniono najważniejsze wyzwania naszego społeczeństwa i możliwości oferowane przez nowe technologie. Ponadto Komitet popiera propozycję Komisji, by rozwinąć zdolności badawcze i innowacyjne w UE oraz opracować strategię inteligentnej specjalizacji regionalnej, zwłaszcza za pomocą programów pomocy technicznej finansowanych z EFRR. Przypomina również, że strategię tę powinny zostać opracowane w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, a zwłaszcza z przedsiębiorcami lokalnymi i regionalnymi, tak by nie dopuścić do narzucenia modeli nakazowych, które nie odpowiadałyby ani realiom, ani potencjałowi samorządów lokalnych i regionalnych lub które mogłyby pociągnąć za sobą koszty administracyjne i finansowe.

20. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w komunikacie Komisji uwzględniono wkład władz lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego w zakresie innowacji, a także uznaje istotne znaczenie tych podmiotów. Uważa, że powinno to znaleźć odzwierciedlenie w budżecie UE poprzez odpowiednio finansowany program ramowy w dziedzinie badań. Budżet UE powinien być wykorzystywany w sposób umożliwiający większą synergię i komplementarność pomiędzy funduszami europejskimi wspierającymi badania i innowacje, w celu zapewnienia efektywności wydatków, w tym nadania priorytetu budowaniu potencjału badawczego w uboższych częściach Europy. Istnieje także pilna potrzeba zapewnienia dokładności i dostępności danych dotyczących udziału poziomu regionalnego w PR i innych unijnych programach finansowania badań naukowych i innowacji po to, aby umożliwić władzom lokalnym i regionalnym porównywanie swoich wyników na szczeblu UE, oraz umożliwić dokładne określenie strukturalnych słabości dotyczących wyników.

21. Uważa, że istniejące nowe technologie, które skorzystały z dobrodziejstw finansowania w ramach B+R i które można już zastosować, powinny zostać w pełni spożytkowane.

Infrastruktura przyszłości

22. Uważa, że usunięcie transgranicznych wąskich gardeł, które występują na ponadnarodowych osiach strategicznych sieci transportowej, komunikacyjnej i energetycznej, ma dużą wartość użyteczną dla społeczeństwa, odpowiadającą nowemu podejściu UE do rozwoju. Odpowiednia do zapotrzebowania rozbudowa infrastruktury wysokiej jakości oraz usuwanie krytycznych wąskich gardeł powinny się zasadniczo odbywać w kontekście konkurencyjności gospodarczej UE oraz zrównoważonego i trwałego rozwoju.

23. Podkreśla, że konieczność finansowania infrastruktury przyszłości wynika z dwóch jednakowo ważnych powodów: potrzeby zwiększenia mobilności i wewnętrznej spójności w UE, a także zwiększenia europejskiej konkurencyjności względem krajów trzecich, na co słusznie zwraca uwagę Komisja. Zaleca, aby – zgodnie z logiką – rozpocząć od wyboru projektów infrastruktury na drodze uzgodnień politycznych, a dopiero potem przejść do kwestii odpowiednich instrumentów i uzgodnień finansowych.

24. Przypomina swój zdecydowany sprzeciw wobec ustanowienia – głównie z wykorzystaniem środków z zakresu polityki spójności – jednego funduszu obejmującego wszystkie europejskie instrumenty finansowe przewidziane dla wspierania infrastruktury transportowej. Takie przesunięcia w funduszach mogłyby się zakończyć rzeczywistym pomniejszeniem środków przeznaczonych na politykę transportową. Ponadto zakwestionowane mogłoby zostać włączenie projektów transportowych do regionalnych strategii rozwoju.

Energia i klimat

25. Nie popiera pomysłu stworzenia wielkoskalowych funduszy specjalnego przeznaczenia służących realizacji inwestycji w dziedzinach energii i klimatu. Opowiada się za nadaniem pierwszeństwa tym priorytetom politycznym i wzmożonego ich włączania do tych wszystkich obszarów polityki, w odniesieniu do których zarządzanie na wszystkich szczeblach sprawowania rządów zapewniłoby skuteczność i dostrzegalność działań na poziomie europejskim. Jednak do projektów ponadnarodowych lub transgranicznych na rzecz produkcji ekologicznej energii i efektywności energetycznej, które są częścią celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i łagodzenia zmiany klimatu, można by wykorzystać pożyczki pod zastaw specjalnych obligacji emitowanych przez EBI.

Wspólna polityka rolna

26. Uznaje wartość dodaną tej jednej z w pełni wspólnych polityk UE i z zadowoleniem przyjmuje perspektywę kontroli wydatków związanych ze wspólną polityką rolną, co umożliwi większe skupienie się na celu spójności społecznej i terytorialnej, w tym w odniesieniu do produkcji, nakierowanie się na ekologiczny wzrost oraz lepszą synergię z innymi dziedzinami działań UE.

27. Przypomina znaczenie WPR dla zachowania struktury społeczności wiejskich w całej Europie, a przez to dla bardziej ogólnego celu, jakim jest spójność społeczna i terytorialna. Zauważa także wartość, jaką wnosi ona dla szerszego społeczeństwa pod względem zapewnienia wysokiej jakości żywności, ochrony krajobrazu UE oraz przyczyniania się do wysiłków na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i łagodzenia jej skutków. Podkreśla, że wspólna polityka rolna może wywierać szczególnie duży wpływ na realizację celów strategii „Europa 2020”.

28. Uważa, że aby wspólna polityka rolna (WPR) mogła sprostać przyszłym wyzwaniom związanym z napięciami między konkurencyjną europejską produkcją wysokiej jakości żywności, wymogami społecznymi w zakresie ochrony środowiska, klimatu, gospodarki wodnej i różnorodności biologicznej i utrzymaniem vitalności obszarów wiejskich, jej pierwszy i drugi filar muszą być wykorzystywane skutecznie. Uznaje potrzebę dalszego reformowania WPR, w tym potrzebę posiadania budżetu wyposażonego w odpowiednie zasoby, aby umożliwić wykorzystanie środków w celu realizacji innych priorytetów UE. Zauważa jednak ponownie, że reformy powinny mieć charakter stopniowy i zmierzać do bardziej sprawiedliwego systemu przyznawania płatności bezpośrednich w całej UE oraz podziału środków w ramach drugiego filara (rozwój obszarów wiejskich) pomiędzy państwa członkowskie. W kolejnej fazie reformy głównymi priorytetami powinny być zwłaszcza uproszczenie i efektywność.

Polityka spójności

29. Gratuluje Komisji jej analizy wpływu polityki spójności na gospodarkę europejską i wskazania na istotne kumulatywne skutki, jakie wywiera ta polityka na krajowe stopy wzrostu. Jest zdania, że polityka spójności jest jednym z najskuteczniejszych instrumentów solidarnego wspierania słabszych regionów, a także przyczynia się do wzrostu i dobrobytu w całej Unii Europejskiej, zwłaszcza dzięki wymianie handlowej i eksportowi.

30. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że zdaniem Komisji polityka spójności powinna być prowadzona w całej UE, a zatem we wszystkich regionach, by przyczynić się do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a także do harmonijnego rozwoju całej UE poprzez inteligentny i zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. Podkreśla jednak, że podczas opracowywania przyszłej polityki spójności trzeba zaplanować inwestycje w infrastrukturę najsłabiej rozwiniętych regionów. A zatem w przyszłości trzeba przeznaczyć znaczną część środków z budżetu UE na przyspieszenie rozwoju w najsłabiej rozwiniętych regionach i zniesienie przeszkód w rozwoju.

31. Opowiada się za propozycją wspólnych ram strategicznych obejmujących fundusze strukturalne i inne fundusze na rzecz rozwoju terytorialnego takie jak EFRROW i EFR i uważa, że w przyszłości takie uproszczone podejście można rozszerzyć na inne fundusze. Popiera ideę umów o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji, które stanowią doskonały przykład, również z punktu widzenia budżetu, paktów terytorialnych promowanych w krajowych programach reform. Zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów takie umowy powinny być opracowywane wspólnie z władzami lokalnymi i regionalnymi, a nie jedynie z udziałem państw członkowskich i Komisji, co zaproponowano w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności. Popiera pomysł rozciągnięcia zarządzania polityką spójności na inne obszary polityczne w przypadkach gdy, jak wynika z doświadczenia, jest to metoda najskuteczniejsza i najszybsza.

32. Pragnie, by wymiar terytorialny, a zwłaszcza wiejski, morski i dotyczący regionów najbardziej oddalonych, został odpowiednio uwzględniony w przyszłej polityce spójności i by lepiej powiązano programy rozwoju wspierane przez EFRR, EFS i EFRROW, a także znaleziono lepszą synergię między nimi.

33. Uważa, że potencjał instytucjonalny i finansowy sektora publicznego na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym jest niezbędny do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” i że polityka spójności powinna nadal odgrywać podstawową rolę w zwiększaniu tego potencjału. Zwraca się również o wyjaśnienie finansowania, za pośrednictwem różnych programów finansowania UE, środków zaproponowanych w ramach siedmiu inicjatyw przewodnich.

34. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar zwiększenia widoczności i rozszerzenia zakresu działania EFS, w tym położenia większego nacisku na włączenie społeczne. Po raz kolejny

wyraża poparcie dla koncepcji, aby EFS nadal stanowił część polityki spójności. Podkreśla, że widoczność EFS oraz skuteczność działań podejmowanych w jego ramach będą mogły zostać zapewnione wyłącznie pod warunkiem przyjęcia zintegrowanego podejścia do inwestycji w kapitał ludzki, infrastrukturę, badania, rozwój i innowacje.

35. Przyjmuje z dużym zadowoleniem nacisk, jaki Komisja kładzie na wspieranie nowych przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, które będą odgrywały kluczową rolę w poprawie konkurencyjności w Europie. Wzywa w związku z tym do większego uwzględnienia polityki przyjaznej dla MŚP w budżecie UE, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet prowadzących działalność gospodarczą.

36. Uważa, że należy zapewnić lepszą efektywność wydatków, lecz sprzeciwia się propozycji ustanowienia rezerwy wykonania w związku z celami strategii „Europa 2020”.

37. Sugeruje ponadto, by w odniesieniu do funduszy strukturalnych zastosowano odrębny mechanizm ostrzegania we wszystkich regionach, wykorzystując istniejącą już relację, w ramach której Komisja Europejska doradza organom zarządzającym w sprawie stopy wydatkowania i możliwości zobowiązań, o ile stopa wydatkowania i uzyskane wyniki nie odpowiadają uzgodnionym celom.

38. Stwierdza ponadto, że w przyszłości sumy wskazane co roku w ramach takiego mechanizmu ostrzegania, które mogłyby nie zostać wykorzystane, wobec trudności, na jakie napotykają regiony i organy zarządzania, powinny być przekazywane do budżetu ogólnego i zasilać „rezerwę elastyczności i interesu europejskiego”, zwłaszcza by zniechęcić państwa członkowskie do stosowania obecnych praktyk polegających na zatrzymywaniu części środków na współfinansowanie projektów, by następnie odzyskiwać kwoty, które nie zostały rozdysponowane.

39. Wzywa do włączenia funduszu dostosowania do globalizacji do budżetu Unii, w szczególności w celu przyspieszenia mobilizacji zasobów, lecz również po to, by faktycznie przyczynić się do urzeczywistnienia celów strategii „Europa 2020”, zwiększyć zatrudnienie i zmniejszyć bezrobocie, przeciwdziałać wyłączeniu z rynku pracy, poprawić jakość, wydajność i atrakcyjność miejsc pracy, a także zwiększyć spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną.

Budżet skuteczny

Nowe środki finansowe

40. Opowiada się za przeanalizowaniem możliwości wsparcia za strony UE w innej formie niż subwencje przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości i w każdym przypadku indywidualnie, w zależności od rodzaju wydatków i od sytuacji ekonomicznej beneficjentów. Instrumenty inżynierii finansowej powinny być raczej uważane za cenny dodatek do dotacji niż sposób na ich zastąpienie.

41. Podkreśla jednak, że należy zachować ostrożność w tworzeniu i mnożeniu nowych instrumentów finansowych. Uważa, że kryzys przypominał o konieczności stosowania regulacji na szczeblu UE, których brak niejednokrotnie naraził na niebezpieczeństwo równowagę finansową lokalnych i regionalnych budżetów publicznych. Nalega na konieczność zapewnienia możliwości zdania rachunków przed obywatelami i na zachowanie bliskiego kontaktu z gospodarką realną.

42. Ponadto popiera postulat ustanowienia powiązania między europejskim mechanizmem stabilizacji finansowej (FESF) i budżetem Unii Europejskiej, w celu zapewnienia, że po 2013 r. europejski mechanizm stabilizacji finansowej nie będzie już finansowany tylko na szczeblu między państwowym z niewykorzystanych środków, ale że będą przy tym odpowiednio uwzględniane mechanizmy budżetowe Unii przewidziane w traktacie z Lizbony, zgodnie z zasadami solidarności w ramach UE.

43. Zwraca uwagę na konieczność lepszego wyposażenia w odpowiednie instrumenty władz regionalnych i lokalnych w celu osiągnięcia przez nie wyników, zwłaszcza przy wprowadzaniu nowych mechanizmów finansowania (EBI, partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), systemu europejskich pożyczek pod zastaw obligacji) wymagających wysokiego poziomu wiedzy specjalistycznej.

44. Zachęca Komisję do przeanalizowania możliwości realizacji koncepcji „obligacji obywatelskich” (funduszy lokalnych subskrybowanych przez obywateli i przeznaczonych na rzecz rozwoju lokalnego), zgodnie z którą obywatele mogą inwestować w rozwój swoich gmin lub regionów, a inwestycje te służą przez szereg lat realizacji dużych projektów w zakresie infrastruktury i energetyki.

45. Zachęca pomimo to Komisję do wykazania się ambicją w zakresie skutecznego wykorzystania efektu stymulującego, który może być ilustracją włączenia władz lokalnych i regionalnych w osiągnięcie celów politycznych. Podkreśla efekt mnożnikowy finansów publicznych i regionalnych, w tym w odniesieniu do partnerów prywatnych, oraz możliwość odgrywania przez UE roli jednoczącej.

46. Uważa za bardzo istotne uruchomienie pożyczek pod zastaw obligacji europejskich celem finansowania realizacji wielkich projektów (systemu europejskich pożyczek pod zastaw obligacji), których skutki gospodarcze będą odczuwalne w średnio- lub długoterminowej perspektywie. Mechanizm ten może zwiększyć widoczność działań UE, a przede wszystkim ich skuteczność. Może on mieć znaczny, korzystny, stymulujący wpływ na dynamikę rynku wewnętrznego i przyczynić się do wzmocnienia spójności terytorialnej. Jasno wpisuje się on w dążenie do racjonalizacji wydatków UE i skoncentrowania się na europejskiej wartości dodanej.

47. Z zadowoleniem przyjmuje zainicjowanie przez Komisję konsultacji publicznych w sprawie obligacji Europa 2020 na finansowanie projektów infrastrukturalnych i w związku

z tym uważa, że wzmocnienie spójności terytorialnej powinno być traktowane jako priorytet. Wyraża jednak wątpliwość, czy *EU Project Bonds* powinny być wykorzystywane tylko w wypadku projektów transeuropejskich i wyłącznie na infrastrukturę techniczną, ponieważ inne projekty infrastrukturalne o wymiarze regionalnym mogą wносить europejską wartość dodaną. Uważa ponadto, że należy wyjaśnić relacje między *EU Project Bonds* a subwencjami europejskimi oraz podjąć działania na rzecz uzyskania przez władze lokalne i regionalne dostępu do nowych instrumentów finansowych.

48. Wzywa Komisję Europejską do przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy proponowanej emisji euroobligacji, która dzięki wzajemnemu łączeniu części długu publicznego umożliwiłaby wszystkim państwom członkowskim strefy euro korzystanie ze stóp procentowych bliskich najlepszemu obecnie poziomowi na rynku, spowodowałaby ograniczenie spekulacji w odniesieniu do pożyczek krajowych i przyczyniłaby się do poprawy jakości koordynacji polityki budżetowej.

49. Uważa, że wiarygodny budżet będący motorem rozwoju gospodarczego stanowi jedną z odpowiedzi na obecny kryzys finansowy.

Struktura wydatków

50. Ocenia, że dotychczasowa struktura budżetu powinna zostać porzucona i zaleca by nowa struktura była praktyczna, realistyczna, przejrzysta i łatwo zrozumiała w celu uwidocznienia podziału obowiązków w kontekście wielopoziomowego sprawowania rządów. Proponuje też podział wydatków w zależności od tego, jaką formę przybiorą płatności i poszczególne strategie polityczne w rzeczywistości. Nie widzi uzasadnienia dla ograniczenia liczby działów do jedynie trzech, ale dużych (wydatki wewnętrzne, zewnętrzne i wydatki administracyjne). Niewiele dużych działów oznacza wysoki poziom agregacji danych, a co za tym idzie równie dużą utratę informacji. Wspomniane wielkie działy należałoby podzielić na mniejsze, lecz bardziej wymowne, kategorie. Nie przyczyniłoby się to do zwiększenia przejrzystości.

51. Ocenia, że żaden z trzech aspektów strategii „Europa 2020” (inteligentny, zrównoważony rozwój, włączenie społeczne) ani żadna z siedmiu inicjatyw przewodnich strategii nie mogą być wykorzystywane do określania struktury budżetu, mimo że są one motorami mobilizacji politycznej. Choć żaden z tych trzech aspektów nie mógłby indywidualnie objąć niektórych obszarów polityki, np. polityki spójności lub wspólnej polityki rolnej, zaproponowana przez Komisję struktura budżetu prowadziłaby do niekończących się przetargów w chwili przydzielania środków i ich wykorzystywania.

52. Uważa w szczególności, że w strukturze przyszłego budżetu należy zawrzeć wyraźną wzmiankę o polityce spójności, biorąc także pod uwagę wzmocnienie podstaw prawnych (gospodarczych, społecznych i terytorialnych) spójności w traktacie lizbońskim.

53. Sądzi więc, że możliwa struktura pozycji budżetowych powinna zwłaszcza pozwolić na umieszczenie w tej samej pozycji wszystkich funduszy odpowiadających wspólnym ramom strategicznym (tzn. EFRR, EFS, funduszu spójności, EFRROW i EFR). Struktura ta mogłaby wyglądać następująco:

- 1) Działania terytorialne (polityka spójności, WPR – 2. filar, wspólna polityka rybołówstwa, terytorialny wpływ zmiany klimatu i inwestycje infrastrukturalne na dużą skalę, badania i innowacje na rzecz równowagi terytorialnej)
- 2) Działania na rzecz rozwoju zrównoważonego (WPR – 1. filar, zmiana klimatu, energia, badania naukowe)
- 3) Obywatelstwo europejskie (w tym kultura, młodzież, komunikacja, obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości)
- 4) Działania zewnętrzne (w tym polityka zewnętrzna, polityka sąsiedztwa i polityka rozwojowa)
- 5) Rezerwa elastyczności i interesu europejskiego i rezerwa związana z przeglądem
- 6) Wydatki administracyjne

Czas obowiązywania ram finansowych

54. Wyraża zadowolenie z faktu, iż jego propozycja dotycząca przedłużenia okresu wieloletnich ram finansowych do 10 lat z faktycznym przeglądem śródkresowym („5 + 5”) została uwzględniona przez Komisję, jako że stanowi ona możliwy kompromis między stabilnością, elastycznością i demokratycznym monitoringiem parlamentarnym europejskich wydatków publicznych. W wyniku przeglądu śródkresowego musi zostać ograniczona ilość środków finansowych, które można przeznaczyć na różne priorytetowe cele, aby zapewnić, że w dalszym ciągu będziemy mieli do czynienia z autentycznym programem dziesięcioletnim, a nie z dwoma programami pięcioletnimi, co byłoby mniej korzystne niż w przypadku obecnych programów siedmioletnich.

55. Podkreśla, że działania na rzecz inwestycji i rozwoju, takie jak polityka spójności, nie mogą być prowadzone w perspektywie krótszej niż 7 lat. W związku z tym wydłużenie programowania do 10 lat tworzy wystarczającą perspektywę i stabilność, a jednocześnie pozwala na uzyskanie rzeczywistej śródkresowej elastyczności, której brak obecnie budżetowi UE.

56. Uważa, że w związku z nowymi procedurami i nowymi instrumentami finansowymi wynikającymi z traktatu lizbońskiego przegląd budżetu mógłby nabrać istotnego znaczenia dzięki zastosowaniu dwustopniowego mechanizmu:

— Na pierwszym, bardziej ogólnym poziomie można by utworzyć rezerwę „przeglądową” wynoszącą 5 % całkowitego budżetu europejskiego na 5 ostatnich lat okresu programowania. Dokładne przeznaczenie tej sumy byłoby przed-

miotem negocjacji śródkresowych, które mogłyby doprowadzić do potwierdzenia decyzji podjętych na początku okresu programowania z identycznym, proporcjonalnym podziałem między tytuły, rozdziały, państwa członkowskie itd. lub do nowego podziału, dostosowanego do zmian priorytetów europejskich oraz sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej. W każdym razie byłaby to dodatkowa rezerwa, obok rezerwy elastyczności i interesu europejskiego przewidzianej przez Komisję Europejską w ramach nowych mechanizmów elastyczności.

— Na drugim poziomie, w ramach tytułu odnoszącego się do polityki spójności i innych działań na rzecz rozwoju terytorialnego ujętych we wspólnych ramach strategicznych, państwa członkowskie mogłyby zostać upoważnione do przeprogramowania, w porozumieniu z regionami, maksymalnie 25 % środków objętych umowami o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji. Mogłoby się to odbywać pomiędzy poszczególnymi odpowiednimi funduszami, tzn. Funduszem Spójności, EFRR, EFS, EFRROW i EFR.

Reakcja na zmieniające się okoliczności – elastyczność i możliwość przenoszenia wydatków

57. Jest zdania, że należy zagwarantować elastyczność budżetu, aby z jednej strony można było przeprowadzić śródkresową strategiczną zmianę orientacji dzięki rezerwie „przeglądowej”, a z drugiej strony zabezpieczyć się na wypadek nieprzewidzianych i nadzwyczajnych wydarzeń za pomocą rezerwy elastyczności i interesu europejskiego. Jednocześnie należy starać się zapewnić jak najlepszą efektywność wydatków.

58. Z zadowoleniem przyjmuje propozycje Komisji, podkreśla jednak, że elastyczność nie może być pretekstem do zaniżania oceny potrzeb budżetowych związanych z politykami UE i że pewna obowiązkowa część – ustalona w propozycji Komisji na 5 % – powinna mieć charakter orientacyjny, gdyż margines elastyczności z definicji zależy od zmiennych wskaźników związanych z sytuacją polityczno-gospodarczą.

59. Podkreśla, że rezerwy „elastyczności i interesu europejskiego” nie należy w żadnym wypadku przeznaczać na nagradzanie najlepszych wyników w wykorzystaniu finansowania, ale że powinna być ona narzędziem umożliwiającym szybsze reagowanie UE jako całości na nowe wyzwania lub nieprzewidziane wstrząsy, wspieranie nowych priorytetów oraz promowanie współpracy i działań eksperymentalnych na szczeblu europejskim. Rezerwa ta nie powinna być wstępnie przypisana, lecz być przedmiotem odpowiedniej decyzji władz budżetowych. Mogłaby ona być nagrodą za wyniki niektórych linii budżetowych mierzone ich wpływem i rezultatami.

60. Ponadto sądzi, że w przypadku niewykorzystanych środków z budżetu europejskiego, dzięki zasadzie elastyczności powinno być możliwe rozdzielanie tych ostatnich według obiektywnych kryteriów doskonałości w zarządzaniu i w żadnym razie nie powinno to służyć innym celom.

61. Uważa, że przedstawiona przez Komisję możliwość realokacji w celu przenoszenia środków między tytułami w danym roku jest niezbędna, ponieważ obecny system okazał się zbyt mało elastyczny. Należy zbadać możliwość uproszczenia takiego przenoszenia środków w ramach wieloletnich ram finansowych, zapewniając jednocześnie pełne poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami i dyscypliny budżetowej.

62. Pozytywnie odnosi się do propozycji dotyczącej umożliwienia przenoszenia niewykorzystanego marginesu z jednego roku na drugi celem uniknięcia jego automatycznego przekazania państwu członkowskiemu, jak też propozycji dotyczącej swobody w przenoszeniu wydatków w danym tytule na początkowe lub końcowe lata w okresie wieloletnim.

63. Przypomina o konieczności elastycznego podejścia na wszystkich szczeblach poprzez pozostawienie – w przypadkach koniecznych – szerokiego pola manewru władzom regionalnym i lokalnym w przesuwaniu środków, przeglądzie priorytetów i wydatków.

Skuteczność

64. Wyraża uznanie dla żądania Komisji zwiększenia skuteczności zarządzania budżetem UE, zważywszy na fakt, że większa skuteczność zarządzania wydatkami wpływa na lepsze wyniki oraz zachęca Komisję do niezwłocznej realizacji tych postulatów.

65. Stanowczo zachęca władze lokalne i regionalne do wzmocnienia kompetencji technicznych i zasobów ludzkich, oceniając jednocześnie, że należy drastycznie zmniejszyć złożoność projektów finansowanych przez UE, a zwłaszcza obciążenia administracyjne i biurokrację. W kontekście kryzysu gospodarczego, który spowodował poważne cięcia w budżetach publicznych, a także w celu efektywnego wykorzystania budżetu UE, podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania, który odpowiednio umożliwi władzom lokalnym i regionalnym udział w głównych projektach finansowanych za pośrednictwem funduszy strukturalnych.

66. Zgadza się również z propozycją koncentracji wydatków na konkretnych priorytetach. Należy przy tym umożliwić słabiej rozwiniętym regionom wyznaczenie większej ilości priorytetów. W związku z tym proponuje nie rozszerzać nadmiernie wachlarza celów uwzględniając fakt, że kolejne rozszerzenia UE zwiększyły nierówności w obrębie Unii.

67. Zauważa, że skuteczność wdrażania budżetu wspólnotowego, a tym samym skuteczność wydatków, wymaga koordynacji, spójności i współpracy, zarówno między różnymi poziomami administracji, jak i między funduszami. W związku z tym sprzeczne wydaje się przywrócenie, tak jak to uczyniono, programowania jednofundusowego, które wymaga z kolei opracowania nowych mechanizmów koordynacji między funduszami, aby uniknąć ich pokrywania się i powielania. To beneficjenci finansowania muszą mierzyć się z ewentualnymi trudnościami wynikającymi z braku koordynacji mającej kluczowe znaczenie dla skuteczności zarządzania.

Związek między budżetem europejskim a zarządzaniem gospodarką UE

68. Ponownie ostrzega przed możliwością powiązania przydziału funduszy strukturalnych z przestrzeganiem przez państwa członkowskie zasad paktu stabilności i wzrostu oraz wyraża poważne obawy co do proponowanych warunków, które miałyby być stosowane na szczeblu lokalnym i regionalnym z naruszeniem zasad dobrych rządów i odpowiedzialności na wszystkich szczeblach.

69. Zdecydowanie sprzeciwia się propozycji nakładania na państwa członkowskie, które naruszają zasady, sankcji polegających na zawieszeniu pomocy z tytułu polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa, ponieważ władze regionalne nie mogą odpowiadać za niezdolność instytucji krajowych do spełnienia kryteriów makroekonomicznych lub prawidłowego wdrażania przepisów UE, a środek taki mógłby uderzyć głównie w regiony słabiej rozwinięte, które potrzebują tych wspólnie finansowanych programów, by sprostać niekorzystnej sytuacji strukturalnej.

70. Aby wzmocnić aspekt zachęty, wnosi, by władze lokalne i regionalne były włączane na wczesnym etapie w analizę sytuacji i poszukiwanie rozwiązań.

71. Deklaruje gotowość do współpracy z innymi instytucjami we wdrażaniu rzeczywistego systemu współzależności przy wypłacie funduszy, jednocześnie dążąc do uproszczenia procedur kontrolnych o charakterze czysto formalnym.

72. Opowiada się za kompleksowym przeglądem rozporządzenia finansowego UE, po to, aby przepisy finansowe stały się prostsze pod względem zarówno ich wdrożenia jak i egzekwowania, co powinno zachęcić większą liczbę potencjalnych beneficjentów do odpowiadania na zaproszenia do składania ofert wystosowywane przez UE.

Reforma finansowania

73. Przypomina, że nowy system finansowania budżetu UE powinien opierać się na przejrzystości i na nowych zasobach własnych, a także wykluczać wszelkiego rodzaju korekty i zwolnienia finansowe.

74. Uważa, że nie można negocjować budżetu wspólnotowego wyłącznie z punktu widzenia wkładu netto państw członkowskich, ponieważ jest to niespójne z nadrzędną filozofią utworzenia Unii Europejskiej i sprzeczne z celami strategii „Europa 2020”. Z podejściem takim wiąże się niebezpieczeństwo wysuwania postulatów renacjonalizacji tych polityk, czemu KR stanowczo się przeciwstawia.

75. Przyjmuje z zadowoleniem wysunięte przez Komisję koncepcje, aby zdefiniować mechanizm finansowania oparty na środkach własnych. Zauważa, że występowanie poszczególnych opcji w wymiarze terytorialnym nie jest identyczne. W kilku państwach członkowskich władze lokalne lub regionalne stosują już niektóre z zaproponowanych rozwiązań.

76. Przeanalizuje dokładnie wpływ każdej z opcji na poziomie terytorialnym, ze szczególnym zainteresowaniem odnosząc się do tych, które są najbardziej związane z tematyką trwałego wzrostu, pod warunkiem, że uzyskane środki zostaną następnie bezpośrednio skierowane na projekty w terenie mające na celu efektywność energetyczną, ochronę środowiska, zapobieganie klęskom żywiołowym lub działania w razie takich zdarzeń.

77. Jest przekonany, że w długim okresie zwiększenie istniejących środków własnych lub wprowadzenie nowych środków własnych powinno mieć na celu zastąpienie składek krajowych do budżetu UE. Podkreśla, że:

— przed uzgodnieniem jakichkolwiek nowych środków własnych należy przeprowadzić gruntowną ocenę skutków i wykonalności;

— każde nowe źródło przychodu musi być stabilnym źródłem dochodu i nie może być narażone na nieprzewidziane zmiany.

78. Podkreśla, że wykorzystanie tych środków finansowych musi opierać się na sprawnych procedurach administracyjnych.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym”

(2011/C 166/04)

KOMITET REGIONÓW

- Uznaje, że kompetencje w zakresie realizowania konkretnych działań w powyższym obszarze należą przede wszystkim do państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych, chociaż Komisja może udzielać im wsparcia poprzez przyznawanie środków UE na ten cel, ułatwianie wzajemnej wymiany najlepszych wzorców postępowania, dzielenie się wiedzą i poprzez właściwą ocenę społecznych skutków polityki unijnej.
- Z zadowoleniem przyjmuje odniesienia do rozwiązania problemu ubóstwa dzieci jako do priorytetowego celu tej inicjatywy przewodniej. Ubolewa jednakże nad ograniczoną skalą tego zobowiązania oraz zawężonym spojrzeniem na ubóstwo wśród dzieci i nie widzi powodu do opóźnienia zaplanowanego na 2011 r. przyjęcia zalecenia w sprawie ubóstwa dzieci.
- Wzywa Komisję do jednoznacznego poparcia utrzymania i wykorzystania dorobku otwartej metody koordynacji w polityce społecznej (OMK) i do zbadania możliwości efektywniejszego zaangażowania zainteresowanych stron na szczeblu regionalnym i lokalnym w tym procesie.
- Proponuje, aby Komisja przygotowała wytyczne UE dla państw członkowskich w celu zapewnienia skutecznego uczestnictwa władz na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu KPR. Zauważa, że „pakty terytorialne” stanowią potencjalnie najbardziej wszechstronny i spójny mechanizm na rzecz zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w ten proces.
- Popiera rozszerzenie zakresu Europejskiego Funduszu Społecznego, tak by oprócz zatrudnienia i ilości miejsc pracy uwzględniał także zwalczanie ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, jednak przy zastrzeżeniu, że w ramach EFS – jako zasadniczy element skutecznego zwalczania ubóstwa – bezwzględnie zostanie utrzymany priorytet zintegrowanej polityki zatrudnienia.
- Odnotowuje ponadto poparcie przeważającej części uczestników badania Komitetu Regionów dla uwzględnienia walki z wykluczeniem społecznym i ubóstwem jako obowiązkowego i priorytetowego celu przyszłych programów regionalnych w zakresie polityki spójności UE.

Sprawozdawca

Christine CHAPMAN (UK/PSE), członek Zgromadzenia Narodowego Walii

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej”

COM(2010) 758 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Widoczność i zaangażowanie: działania przemawiają silniej niż słowa

1. Z satysfakcją przyjmuje zobowiązanie UE, by do 2010 r. pomóc co najmniej 20 milionom Europejczyków zażegnać zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Przyjmuje także z zadowoleniem komunikat Komisji „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej” (COM(2010) 758 wersja ostateczna) jako ustanawiający dynamiczne ramy działania w celu wsparcia realizacji tego celu.
2. Odnotowuje z satysfakcją zwrócenie większej uwagi na ubóstwo i wykluczenie społeczne w strategii „Europa 2020” i podziela pogląd, że aspekt społeczny powinien znaleźć się w samym centrum tej strategii. Przypomina, że ubóstwo stanowi zagrożenie dla przynajmniej jednego na sześciu obywateli europejskich.
3. Zauważa, że miarą sukcesu tej inicjatywy przewodniej będzie to, w jakim stopniu będzie ona inicjować działania przynoszące rzeczywistą i trwałą zmianę w życiu pojedynczych obywateli i jak dalece będzie do nich zachęcać i je wspierać w kategoriach politycznych, technicznych i finansowych.
4. Dostrzega znaczenie udziału w tym procesie osób, które żyją w ubóstwie, i organizacji pozarządowych, które się nimi zajmują.
5. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykazania, że kierują się rzeczywistą wolą polityczną przełożenia zobowiązań UE w zakresie ubóstwa na konkretne działania podejmowane w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, wychodząc przy tym od podejścia opartego zarówno na wdrażaniu praw zapisanych w Karcie praw podstawowych, jak i na uwzględnianiu horyzontalnej klauzuli społecznej. Wzywa także do wykorzystania tej okazji do zbudowania bardziej sprawiedliwego i kierującego się zasadami równości społeczeństwa.
6. Zauważa jednakże, że nie można w sposób trwały ograniczyć ubóstwa i wykluczenia społecznego ani osiągnąć rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu bez rozwiązania kwestii nierówności i dyskryminacji. Odnotowuje, że zwiększenie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w latach 2000–2008 nie miało istotnego wpływu na poziom ubóstwa, podczas gdy zjawisko nierówności w wielu krajach nasiliło się. Sytuacja ta uległa dalszemu pogorszeniu na skutek trwającego kryzysu społeczno-gospodarczego.
7. Zwraca w tym kontekście uwagę na priorytetową kwestię opracowania ram i planu wdrażania zalecenia w sprawie aktywnej integracji oraz dyrektywy gwarantującej wystarczający dochód minimalny w wysokości przynajmniej powyżej granicy ubóstwa.
8. Wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu nierównowagi między poprzednim zobowiązaniem Komisji Europejskiej do zapewnienia „inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” a ostatnim komunikatem w sprawie rocznej wizji wzrostu gospodarczego koncentrującym się na większej konsolidacji fiskalnej.
9. Podkreśla znaczenie pracy, lecz zauważa, że samo zatrudnienie nie gwarantuje jeszcze wyjścia z ubóstwa i że niezbędne są dalsze działania w celu zwalczania ubóstwa pracujących i zapewnienia dostępu do trwałego zatrudnienia wysokiej jakości. Ubolewa, że nie zwrócono większej uwagi na kluczową kwestię zapewnienia odpowiednich dochodów, zgodnie z zaleceniem Rady nr 92/441/EWG i zaleceniem Komisji z 2008 r. w sprawie aktywnego włączenia.
10. Podkreśla, że powinno się realizować cel wysokiej jakości życia i dobrostanu wszystkich obywateli w UE, aby ograniczyć ubóstwo i wykluczenie społeczne, którymi dotkniętych jest zbyt wielu spośród tych obywateli. Należy podjąć środki na rzecz zmniejszenia efektów progowych i stworzenia osobom pozostającym w sytuacji wykluczenia większej liczby oraz szerszych możliwości (ponownego) wejścia na rynek pracy.
11. Uznaje, że kompetencje w zakresie realizowania konkretnych działań w powyższym obszarze należą przede wszystkim do państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych, chociaż Komisja może udzielać im wsparcia poprzez przyznawanie środków UE na ten cel, ułatwianie wzajemnej wymiany najlepszych wzorców postępowania, dzielenie się wiedzą i poprzez właściwą ocenę społecznych skutków polityki unijnej. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przeprowadzania oceny skutków społecznych, ale domaga się, by uwzględniano w nich specyfikę terytorialną.

12. Ponownie zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia horyzontalnej klauzuli społecznej w kontekście art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), która gwarantuje, że ustawodawstwo związane z jednolitym rynkiem będzie uwzględniać wymogi związane ze wspieraniem spójności społecznej, w szczególności wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnieniem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wykluczenia społecznego i dyskryminacji, wysokim poziomem edukacji, szkoleń i ochrony zdrowia, a także rozsądnej polityki mieszkaniowej, oraz nie będzie w żaden sposób ograniczać możliwości korzystania z praw podstawowych w formie zagwarantowanej przez państwa członkowskie i traktaty UE.

13. Dostrzega wysiłki podejmowane w ramach Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (2010), by zwrócić większą uwagę na powyższe kwestie i dążyć do tego, by europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym służyła uwzględnieniu dorobku tego roku w politycznych priorytetach UE na następne dziesięciolecie.

Różnorodne wymiary ubóstwa i poszczególne grupy znajdujące się w trudnej sytuacji

14. Z zadowoleniem przyjmuje fakt dostrzeżenia w komunikacie różnorodnych wymiarów ubóstwa i wykluczenia społecznego, a zwłaszcza zawarcie w tym dokumencie jednoznacznego odniesienia do ubóstwa dzieci, młodzieży, osób starszych, osób pracujących (w tym rodzin niepełnych i rodzin, w których pracuje jedna osoba), kobiet, osób niepełnosprawnych, migrantów, mniejszości etnicznych i Romów.

15. Z zadowoleniem odnosi się do uznania złożonych czynników, które przyczyniają się do ubóstwa, takich jak dostęp do zatrudnienia, niski poziom dochodów, zadłużenie prywatne, dostęp do podstawowych usług, kształcenie, zdrowie, w tym zdrowie psychiczne, zakwaterowanie, dyskryminacja czy też wyzwania związane z międzypokoleniowym dziedziczeniem ubóstwa i terytorialnym wymiarem tego zjawiska.

16. Z uznaniem przyjmuje wzmiankę o znaczeniu zwalczania bezdomności i przywołuje w tym kontekście swoją niedawną opinię na ten temat ⁽¹⁾.

17. Odwołuje się także do opinii w sprawie zielonej księgi na temat emerytur ⁽²⁾ i z zadowoleniem przyjmuje zamiar przedstawienia przez Komisję w 2011 r. białej księgi poświęconej stabilnym i adekwatnym emeryturom.

18. Ponownie zwraca się do Komisji o określenie ambitnego programu europejskiego w zakresie mieszkalnictwa socjalnego, który wzmocniłby rolę tego mieszkalnictwa w polityce dotyczącej włączenia społecznego w ramach następnej generacji funduszy strukturalnych, a także potwierdził, że funkcje mieszkalnictwa socjalnego w zakresie usług publicznych należy określić na szczeblu państw członkowskich.

19. Zgadza się z poglądem, że w celu złagodzenia ubóstwa i przeciwdziałania temu zjawisku potrzebne jest holistyczne

i zintegrowane podejście, które uwzględniłoby potrzeby różnych grup i konkretne wyzwania, przed którymi stoją.

20. Ponownie zwraca uwagę na ważną rolę, jaką mogą tu odegrać osoby znające problem ubóstwa z własnego doświadczenia oraz organizacje pozarządowe, które zajmują się osobami żyjącymi w ubóstwie. Dostrzega przy tym, że właściwe byłoby, aby w to holistyczne i zintegrowane podejście zaangażować także wszystkie inne zainteresowane podmioty, tzn. partnerów społecznych, publicznych i prywatnych usługodawców, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze i administracje lokalne i regionalne itd.

21. Zwraca uwagę na negatywne efekty zewnętrzne związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym na skutki dla zdrowia, również zdrowia psychicznego, dla solidarności społecznej oraz na takie konsekwencje jak brak zaufania, wycofanie się, przemoc oraz potencjalne niepokoje społeczne.

22. Wzywa do wyraźniejszego uznania przez Komisję i państwa członkowskie, że zwalczanie ubóstwa jest wspólnym obowiązkiem i wyzwaniem dla całego społeczeństwa i że nie należy postrzegać go jako piętna lub porażki osób nim dotkniętych lub poddanych wykluczeniu społecznemu.

23. Z uznaniem wita zobowiązanie do przyjęcia na posiedzeniu Rady Europejskiej w czerwcu 2011 r. strategii na rzecz społecznej integracji Romów.

Ubóstwo dzieci

24. Zwraca w szczególności uwagę na to, jak istotne jest rozwiązanie problemu ubóstwa dzieci, które okrywa hańbą społeczeństwo UE. Podziela opinię, że zajęcie się tym problemem jest ważnym czynnikiem rozwiązania kwestii międzypokoleniowego dziedziczenia ubóstwa, która wymaga holistycznego podejścia do prewencji i wysunięcia na pierwszy plan praw dzieci.

25. Daje wyraz rozczarowaniu, że przywódcy UE nie zdołali porozumieć się w kwestii określenia konkretnego celu bądź podjęcia konkretnego zobowiązania dotyczącego zmniejszenia ubóstwa dzieci w ramach strategii „Europa 2020”.

26. Z zadowoleniem przyjmuje odniesienia do rozwiązywania problemu ubóstwa dzieci jako do priorytetowego celu tej inicjatywy przewodniej. Ubolewa jednakże nad ograniczoną skalą tego zobowiązania oraz nad zawężonym spojrzeniem na ubóstwo wśród dzieci i nie widzi powodu do opóźnienia zaplanowanego na 2011 r. przyjęcia zalecenia w sprawie ubóstwa dzieci.

27. Wzywa do bardziej wszechstronnego podejścia do kwestii ubóstwa dzieci i zauważa, że stosowne prace w obrębie UE są już zaawansowane, jeśli chodzi o tworzenie „wspólnych zasad”, czego dowodem jest deklaracja podpisana przez trzy kolejne prezydencje UE (Belgię, Węgry i Polskę) na konferencji poświęconej ubóstwu dzieci we wrześniu 2010 r. Kwestia ta znalazła także odzwierciedlenie w konkluzjach Rady ds. Zatrudnienia z 6 grudnia 2010 r., w których nawołuje się do priorytetowego traktowania zwalczania ubóstwa dzieci.

⁽¹⁾ Cdr 18/2010, przyjęta w październiku 2010 r.

⁽²⁾ ECOS-V-008 Cdr 319/2010 fin, przyjęto 28 stycznia 2011 r.

28. Odnosi także działania podejmowane na szczeblu regionalnym w celu bardziej wszechstronnego zajęcia się problemem ubóstwa dzieci. W dalszym ciągu zachęca do stosowania najlepszych wzorców postępowania, by osiągnąć najlepsze możliwe rezultaty w tej kwestii.

29. Wzywa, by w ramach oceny skutków społecznych jednoznacznie uwzględnić potencjalny wpływ przyjmowanych środków na już i tak niepewną sytuację dzieci, które żyją w rodzinach zagrożonych ubóstwem.

Kryzys społeczny, finansowy i gospodarczy

30. Przyjmuje z zadowoleniem odniesienia do kryzysu gospodarczo-finansowego; wyraża jednak rozczarowanie, że komunikat nie idzie o krok dalej. Wzywa do szerszego uwzględnienia istotnych kosztów społecznych, które kryzys już za sobą pociągnął, i nawołuje Komisję do przeprowadzenia głębokiej analizy skutków, jakie środki oszczędnościowe przedsięwzięte przez rządy w całej Europie mają i będą miały dla ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym skutków na szczeblu lokalnym i regionalnym w zakresie dostępności podstawowych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

31. Wzywa również do oceny prowadzonych reform, a szczególnie zakresu, kosztów i wpływu innowacji społecznych, a także do rozwinęcia i zastosowania w całej Europie nowych rozwiązań, które okazały się skuteczne.

32. Ponownie przypomina, że istnieje potencjalne ryzyko, że na skutek kryzysu pojawi się stracone pokolenie młodych ludzi, na co wskazuje wzrost bezrobocia wśród młodzieży, które osiągnęło poziom około 21 % w 2010 r. Jednocześnie jeszcze raz stwierdza, że bezrobocie młodych ludzi jest problemem uporczywym i stałym, zważywszy że w latach 2000–2008 oscylowało ono między 14,5 %–18 %, i zauważa, że dane te nie odzwierciedlają istotnych różnic istniejących pod tym względem w UE, pomiędzy państwami członkowskimi i wewnątrz tych państw, aż do poziomu małych społeczności.

33. Zwraca uwagę na trudności osób dotkniętych ubóstwem w dostępie do zwykłych usług bankowych i finansowych, a także na rolę władz lokalnych i regionalnych w przekazywaniu informacji finansowych oraz w udzielaniu wsparcia i porad.

34. Wzywa do podjęcia pilnych działań, by zająć się skutkami wysokiego poziomu zadłużenia prywatnego. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje potwierdzenie zobowiązania na rzecz europejskiego instrumentu mikrofinansowego Progress, z którego mają być finansowane mikropożyczki. Niemniej zaleca ostrożność w podejmowaniu działań na rzecz pobudzania nowych form mikrofinansowania na zasadzie komercyjnej napędzanych raczej pogonią za zyskiem ze strony kredytodawców niż dążeniem do prowadzenia zrównoważonej finansowo i społecznie działalności gospodarczej.

Zarządzanie i partnerstwo

35. Z zadowoleniem przyjmuje wzmiankę o zaangażowaniu władz na szczeblu lokalnym i regionalnym za pośrednictwem

Komitetu Regionów jako sposobu zwrócenia większej uwagi na terytorialny wymiar ubóstwa i wzmocnieniu synergii w ramach wykorzystywania funduszy UE. Poddaje w wątpliwość brak odniesienia do władz lokalnych i regionalnych w sekcji 3.5 dotyczącej lepszej koordynacji polityk między państwami członkowskimi zważywszy, że są one bezpośrednio kompetentne w zakresie polityki społecznej.

36. Wzywa Komisję do jednoznacznego poparcia utrzymania i wykorzystania dorobku otwartej metody koordynacji w polityce społecznej (OMK) i do zbadania możliwości efektywniejszego zaangażowania zainteresowanych stron na szczeblu regionalnym i lokalnym w tym procesie. Podkreśla wartość dorobku społecznej OMK w zwiększaniu widoczności takich kwestii jak aktywne włączanie osób i ubóstwo dzieci.

37. Zwraca się o wyjaśnienie statusu krajowych planów działania w zakresie włączenia społecznego i kwestii ich ewentualnego zintegrowania z krajowymi programami reform (KPR) w ramach strategii „Europa 2020”. Oczekuje na zapewnienie, że w przypadku takiego podejścia nie nastąpi ograniczenie zasięgu KPR jedynie do celów „makroekonomicznych” oraz że Komisja ponownie rozważy przywrócenie krajowych planów działania w zakresie włączenia społecznego, o ile przyjęte podejście integracyjne okaże się nieskuteczne.

38. Proponuje, aby Komisja przygotowała wytyczne UE dla państw członkowskich w celu zapewnienia skutecznego uczestnictwa władz na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu KPR. Zauważa, że „pakty terytorialne” stanowią potencjalnie najbardziej wszechstronny i spójny mechanizm na rzecz zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w ten proces zgodnie z piątym sprawozdaniem w sprawie spójności.

39. Wyraża zaniepokojenie przesunięciem na rok 2012 terminu ogłoszenia komunikatu dotyczącego aktywnego włączania i wzywa Komisję do opublikowania tego komunikatu w roku 2011 wraz z oceną wdrażania aktywnego włączania.

40. Z zadowoleniem przyjmuje uznanie, że jednym z najważniejszych celów polityki włączenia społecznego jest uczestnictwo osób dotkniętych ubóstwem i z zadowoleniem przyjąłby wyraźniejsze zobowiązanie do działania na rzecz osiągnięcia tego celu w ramach przewodniej inicjatywy, w tym na rzecz głównych grup docelowych wymienionych w komunikacie. Przykładowo, pragnie wiedzieć, czy wspomniana kwestia będzie poruszona w ramach „komitetu sterującego wysokiego szczebla” powołanego do przedstawiania wytycznych w zakresie opracowywania działań na rzecz innowacji społecznych.

Spójność terytorialna i przyszłe finansowanie unijne

41. Z zadowoleniem przyjmuje odniesienie do spójności terytorialnej w tytule komunikatu Komisji i podkreśla, że proponowana platforma oraz fundusze strukturalne UE nie tylko służą za nośnik strategii „Europa 2020”, ale odgrywają szerszą rolę w realizacji celów dotyczących spójności społecznej i terytorialnej, o których mowa w traktach unijnych.

42. Zgadza się co do konieczności rozważenia sposobów lepszego i skuteczniejszego wykorzystania wspomnianych funduszy strukturalnych dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Popiera rozszerzenie zakresu Europejskiego Funduszu Społecznego, tak by oprócz zatrudnienia i ilości miejsc pracy uwzględniał także zwalczanie ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, jednak przy zastrzeżeniu, że w ramach EFS – jako zasadniczy element skutecznego zwalczania ubóstwa – bezwzględnie zostanie utrzymany priorytet zintegrowanej polityki zatrudnienia. Powinno się zwłaszcza tworzyć i propagować innowacje społeczne, tak aby można było znaleźć nowe odpowiedzi na problemy i wyzwania, a sprawdzone rozwiązania powinno się gromadzić i wykorzystywać jako standardy dla władz krajowych, regionalnych i lokalnych. Zauważa, iż cel, jakim jest osiągnięcie 75 % wskaźnika zatrudnienia, sam w sobie nie wystarczy do zmniejszenia ubóstwa i wykluczenia społecznego i że należy położyć większy nacisk na rozwiązanie problemów „ubogich pracujących” oraz na wzrost jakości i trwałości miejsc pracy w Europie, w tym na działania skierowane na zapewnienie odpowiednich dochodów, w tym świadczeń społecznych.

43. Podkreśla realia związane ze środkami oszczędnościowymi przedsięwziętymi w większości państw członkowskich oraz ich bezpośredni wpływ na osoby dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Odnotowuje ponadto poparcie przeważającej części uczestników badania Komitetu Regionów dla uwzględnienia walki z wykluczeniem społecznym i ubóstwem jako obowiązkowego i priorytetowego celu przyszłych programów regionalnych w zakresie polityki spójności UE. Dlatego też apeluje do Komisji Europejskiej o uwzględnienie tej kwestii we wnioskach ustawodawczych, które mają zostać przedstawione w 2011 r., podkreślając jednocześnie znaczenie zapewnienia elastyczności na szczeblu lokalnym i regionalnym w zakresie wyboru najodpowiedniejszych metod wdrażania środków w zakresie zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa w terenie.

44. Popiera wysiłki na rzecz zwiększenia współpracy lub synergii między różnymi unijnymi funduszami strukturalnymi w celu zapewnienia wspólnego podejścia w zaradzeniu wielowymiarowym aspektem ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym ich aspektowi terytorialnemu.

45. Jest gotowy wspierać Komisję Europejską w monitorowaniu wdrażania strategii „Europa 2020” przez władze lokalne i regionalne w ramach platformy monitorowania strategii „Europa 2020”.

Gospodarka społeczna, innowacje społeczne i eksperyment społeczny

46. Z zadowoleniem przyjmuje wkład wnoszony przez gospodarkę społeczną, wolontariat i koncepcję społecznej odpo-

wiedzialności biznesu (CSR), stanowiące wartość dodaną w stosunku do istniejącego powszechnego systemu usług publicznych.

47. Dostrzega wartość dodaną aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych stron, w tym osób zmagających się z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, organizacji pozarządowych zajmujących się osobami żyjącymi w ubóstwie, partnerów społecznych, usługodawców oraz oczywiście także władz lokalnych, regionalnych, krajowych i unijnych.

48. Popiera zasady przewodnie przyjęte przez Europejskie Centrum Wolontariatu (CEV) dotyczące Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 i podkreśla w szczególności, że wolontariat jako działalność nieodpłatna, prowadzona z własnej woli, nie może być substytutem pracy odpłatnej i nie powinien być wykorzystywany jako tania, służąca obniżaniu kosztów, alternatywa dla korzystania z siły roboczej i służb rządowych lub publicznych.

49. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy na rzecz zachęcania przedsiębiorstw do zatrudniania ludzi z grup mniej uprzywilejowanych i większego uwzględniania wymiaru społecznego w zamówieniach publicznych.

50. Dostrzega w tym kontekście znaczenie wspierania gospodarki społecznej i zakładów pracy chronionej z myślą o zapewnieniu lepszych warunków pracy i bardziej stabilnego zatrudnienia.

51. Podkreśla wagę działań upraszczających dostęp do funduszy unijnych MŚP oraz małym spółkom, w tym działań ułatwiających małym organizacjom dostęp do dotacji globalnych.

52. Zgadza się, że innowacje społeczne oparte na dowodach mogą mieć decydujące znaczenie dla tworzenia nowatorskich rozwiązań i stawienia czoła nowym wyzwaniom, ale podkreśla, że w ramach takiego podejścia należy uwzględnić dobre praktyki istniejące w Europie, dążyć do wspierania ich i zachęcać do ich transferu, jak również do wzajemnego uczenia się i wzajemnej oceny przez organizacje pozarządowe lub wspólnotowe, ze szczególnym uwzględnieniem działań na małą skalę i pracy u podstaw prowadzonych przez tego typu organizacje w terenie. Tego rodzaju działania powinno się prowadzić w sposób wyculony, aby uniknąć jakiegokolwiek ryzyka stygmatyzacji osób dotkniętych ubóstwem, i w związku z tym ostrzegamy przed używaniem sformułowania „eksperyment społeczny”.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Strategia dla regionu Dunaju”

(2011/C 166/05)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z dużym zadowoleniem strategię Unii Europejskiej dla regionu Dunaju (COM(2010) 715 wersja ostateczna), w której uwzględniono niektóre zalecenia sformułowane przez Komitet Regionów w opinii z 7 października 2009 r. Strategia ta ma zasadnicze znaczenie dla współpracy lokalnej i regionalnej w tym regionie.
- Wskazuje z naciskiem na fakt, że konsekwentne i stałe angażowanie wszystkich zainteresowanych stron ma i będzie miało także w przyszłości zasadnicze znaczenie dla pomyślnej realizacji celów strategii.
- Przyjmuje z zadowoleniem zaangażowanie koordynatorów krajowych bądź regionalnych, których zadania w komunikacie nakreślono tylko bardzo ogólnie. Makroregiony są w początkowej fazie rozwoju, dlatego Komitet zachęca, by regularnie organizować wymianę doświadczeń zarówno między koordynatorami w ramach strategii, jak i między strategią dla regionu Dunaju a strategią dla regionu Morza Bałtyckiego.
- Wzywa Komisję do podjęcia starań w celu zapewnienia, by procedury wyboru projektów pod kątem strategii makroregionalnych stwarzały odpowiednie warunki do faktycznego spożytkowania dostępnych systemów i środków finansowania tych strategii.
- Zachęca do zbadania, czy ze względu na szczególne znaczenie geograficzne, historyczne i kulturalne regionu Dunaju można by odpowiednio dostosować pod kątem nowego makroregionu obszar współpracy Europa Południowo-Wschodnia w ramach programu „Europejska współpraca terytorialna”, komponent B. W ten sposób w ramach europejskiej polityki spójności uwzględniono by nowy makroregion Dunaju i umożliwiono działanie w jednolitym obszarze współpracy.

Sprawozdawca generalny

Wolfgang REINHART (DE/PPE), minister spraw federalnych i europejskich kraju związkowego Badenia-Wirtembergia

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia Unii Europejskiej dla regionu Dunaju”

COM(2010) 715 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW****Uwagi ogólne**

1. Przyjmuje z dużym zadowoleniem strategię Unii Europejskiej dla regionu Dunaju (COM(2010) 715 wersja ostateczna), w której uwzględniono niektóre zalecenia sformułowane przez Komitet Regionów w opinii z 7 października 2009 r. Strategia ta ma zasadnicze znaczenie dla współpracy lokalnej i regionalnej w tym regionie, co potwierdził również Parlament Europejski w rezolucji z 17 lutego 2011 r.

2. Stwierdza, że makroregiony mają także na celu zwiększenie skuteczności instrumentów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej między państwami członkowskimi, regionami i gminami, w ramach obszarów wyodrębnionych pod względem funkcjonalnym. Ich zadaniem jest również dalsza poprawa współpracy na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, zgodnie z zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów, a tym samym skuteczniejsza realizacja celów politycznych UE. Między innymi dzięki transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym rozwiązaniom strategia dla regionu Dunaju stwarza możliwości w tym zakresie i stanowi cenny instrument europejskiej polityki integracji.

3. Uważa, że wymiar terytorialny strategii przyczyni się do nadania konkretnego kształtu spójności terytorialnej, która w traktacie lizbońskim została określona jako jeden z celów UE. W związku z tym zwraca się do Komisji Europejskiej o zainicjowanie pogłębionej refleksji – w formie zielonej książki – nad rolą i wpływem makroregionów na politykę regionalną UE po 2013 r. Przypomina jednocześnie, że Komitet Regionów przedłożył już Komisji Europejskiej taki postulat w rezolucji w sprawie programu działalności legislacyjnej i prac Komisji Europejskiej na 2010 r.

4. Przypomina o stanowisku Komisji Europejskiej, zgodnie z którym przy opracowywaniu strategii makroregionalnych należy obecnie uwzględnić zasadę trzech „nie”, a mianowicie „nie” dla nowych reguł, nowych instytucji i dodatkowych środków. Przypomina jednak ze swej strony, że jednocześnie należy powiedzieć trzy razy „tak”: wspólnie uzgodnionemu stosowaniu i kontroli istniejących uregulowań w makroregionie, utworzeniu platformy, sieci lub ugrupowania terytorialnego samorządów regionalnych i lokalnych oraz państw członkowskich, z udziałem zainteresowanych stron i pod egidą organów Unii, oraz uzgodnionemu wykorzystywaniu istniejących zasobów finansowych Unii w celu opracowywania i wdrażania strategii makroregionalnych.

5. Podkreśla, że strategia Unii Europejskiej dla regionu Dunaju jest w pełni zgodna z rozwojem euroregionów skupiających się na współpracy między regionami przygranicznymi lub z rozwojem struktur europejskich w ramach projektów transgranicznych, ponadnarodowych i międzyregionalnych przybierających – z punktu widzenia prawnego – formę europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT).

6. Wskazuje na podkreślony w komunikacie Komisji Europejskiej fakt, że najbardziej międzynarodowa rzeka na świecie znajduje się w większej części na terenie Unii Europejskiej oraz że „pojawiły się nowe możliwości rozwiązania problemów stojących przed regionem i realizacji jego potencjału”. Strategia dla regionu Dunaju jest drugą tego rodzaju strategią makroregionalną, którą Komisja opracowała w odstępie zaledwie półtora roku. Świadczy to o zwiększonej potrzebie skuteczniejszej współpracy wewnątrz UE. Strategia dla nowego makroregionu Dunaju jest tego przykładem.

7. Podkreśla, że z uwagi na szczególne znaczenie europejskiej współpracy terytorialnej stanowiącej jeden z trzech filarów europejskiej polityki spójności makroregiony mogą stworzyć konstruktywne ramy, które umożliwią myślenie w kategoriach wzajemnych powiązań, skoncentrowanie działań na konkretnych celach, a przez to efektywniejsze wykorzystanie istniejących już w ramach UE struktur koordynacji i finansowania, tak by realizować cele strategii „Europa 2020”.

8. Stwierdza, że szeroko zakrojone konsultacje stanowią zasadniczy warunek akceptacji strategii dla regionu Dunaju i odzwierciedlają ugruntowaną potrzebę wszystkich podmiotów krajowych, regionalnych i lokalnych, które identyfikują się z makroregionem jako jednolitym pod względem funkcjonalnym obszarem przyrodniczym, kulturowym, społecznym i gospodarczym.

9. Wskazuje z naciskiem na fakt, że konsekwentne i stałe angażowanie wszystkich zainteresowanych stron, wyspecjalizowanych instytucji, sieci ponadregionalnych, regionalnych i lokalnych, władz lokalnych i regionalnych w krajach naddunajskich, instytucji działających w dziedzinie rozwoju regionalnego, społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych oraz wszystkich państw tego regionu należących i nienależących do UE ma i będzie miało także w przyszłości zasadnicze znaczenie dla pomyślnej realizacji celów strategii.

10. Podkreśla szczególne znaczenie i odpowiedzialność regionu Dunaju, na którego terenie leżą państwa członkowskie UE, kraje kandydujące, potencjalne kraje kandydujące oraz państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa. Makroregion obejmuje w sumie 14 państw. Są to państwa członkowskie UE: Niemcy (kraje związkowe Badenia-Wirtembergia i Bawaria), Austria, Słowacja, Czechy, Słowenia, Węgry,

Rumunia i Bułgaria; oraz państwa nienależące do UE: Chorwacja, Serbia, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Ukraina i Mołdowa. Makroregion oferuje ogromne możliwości wejścia na drogę wzrostu gospodarczego, budowania dobrobytu i bezpieczeństwa. Jak stwierdza Komisja, dzięki strategii region Dunaju może stać się „jednym z najbardziej atrakcyjnych w Europie.” Region ten, obejmujący jedną piątą powierzchni UE, zamieszkuje ok. 115 milionów ludzi.

11. Podkreśla, że w wyniku inicjatywy zainteresowanych państw, krajów i regionów wyartykułowano potrzebę jednolitej strategii oraz zgodnie uznano, że różnorodnymi zadaniami i wyzwaniami można zająć się jedynie poprzez wspólne działania. Komitet wskazuje na fakt, że ze względu na wysoki stopień identyfikacji z regionem Dunaju strategia stanowi wyjątkowo skuteczny instrument, który może służyć zapewnieniu trwałego pokoju, co oznacza stabilizację i bezpieczeństwo nie tylko dla objętych nią regionów, ale i dla całej UE.

12. Stwierdza, że strategia dla regionu Dunaju może służyć wspieraniu dalszego krzewienia demokracji i rządów prawa, wspomagając decentralizację oraz wzmacnianie samorządności regionalnej i lokalnej w tym regionie, zwłaszcza w państwach, które nie należą do UE. Od upadku żelaznej kurtyny region Dunaju jest również łącznikiem między Wschodem a Zachodem. Przyczynia się do pokonywania wewnętrznych i zewnętrznych granic Europy i do dalszego rozwoju w zgodzie z całą jej przyrodniczą, kulturalną, społeczną, gospodarczą i naukową różnorodnością i dynamiką.

13. Przypisuje wyjątkowe znaczenie współpracy na wszystkich zaangażowanych szczeblach – krajowym, regionalnym i lokalnym – tak by zapewnić poszanowanie zasad pomocniczości, zbliżenia do obywateli i partnerstwa. Zwraca także uwagę na wartość dodaną, jaką współpraca na szczeblu lokalnym i regionalnym w regionie Dunaju wnosi w proces przygotowania krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do członkostwa w UE.

Strategia UE i jej treść

Wyzwania stojące przed makroregionem Dunaju oraz jego zadania

14. Przyjmuje z zadowoleniem stwierdzenie Komisji, że Dunaj „może przyczynić się do otwarcia Unii na jej bliskich sąsiadów, region Morza Czarnego, południowy Kaukaz i środkową Azję”. Strategie makroregionalne to modelowy przykład sąsiedzkiej współpracy zarówno wewnątrz UE, jak i UE z państwami trzecimi. Strategie makroregionalne pokazują także, jak można łączyć zintegrowane, wielosektorowe podejście z wielopoziomym sprawowaniem rządów i realizować je w praktyce.

15. Zgadza się ze stwierdzeniem Komisji, że istnieje pole do poprawy w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego, konkurencyjności, zarządzania środowiskiem, wydajnego wykorzystania zasobów na rzecz wzrostu, mobilności oraz bezpieczeństwa.

16. Stwierdza, że struktura strategii dla regionu Dunaju opiera się na z realizacji strategii dla regionu Morza Bałtyckiego.

Przy udziale wszystkich podmiotów krajowych, regionalnych i lokalnych oraz zainteresowanych stron opracowano plan działania w celu konkretnego wdrożenia strategii. Obejmuje on cztery zasadnicze kwestie, w ramach których wyodrębniono jedenaście obszarów priorytetowych. Plan działania zawiera 124 przykłady indywidualnych projektów.

17. Przyjmuje przede wszystkim ze szczególnym zadowoleniem fakt, że strategia dla regionu Dunaju proponuje konkretne przykłady celów, które są mierzalne i mają przynieść obywatelom widoczne efekty.

18. Uważa, że strategie makroregionalne nie powinny dotyczyć wszystkich obszarów polityki, lecz koncentrować się przede wszystkim na wspólnych dla danego makroregionu wyzwaniach określonych w ramach podejścia partnerskiego. W związku z tym przyjmuje z zadowoleniem skoncentrowanie współpracy na czterech filarach, do których należą: lepsze połączenie regionu Dunaju ze światem (mobilność, zrównoważona energetyka, propagowanie turystyki i kultury); ochrona środowiska (jakość wód, zarządzanie zagrożeniami dla środowiska, ochrona różnorodności biologicznej); budowanie dobrobytu w regionie Dunaju (rozwijanie społeczeństwa wiedzy poprzez badania, edukację i technologie informacyjne; wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym rozwój klastrów; inwestowanie w umiejętności) oraz zwiększanie potencjału regionu Dunaju (rozwijanie potencjału instytucji, współpraca i poprawa bezpieczeństwa oraz zwalczanie zorganizowanej i poważnej przestępczości).

19. Wskazuje na fakt, że kwestią o decydującym znaczeniu dla osiągnięcia założonych celów jest angażowanie podmiotów szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego. Tam, gdzie jeszcze zachodzi taka potrzeba, należy przy pomocy właściwych środków stworzyć podmiotom lokalnym i regionalnym lepsze możliwości budowania odpowiednich struktur wdrażania służących realizacji celów. Kluczowymi elementami wdrażania strategii dla regionu Dunaju są budowanie potencjału i dobre rządy. W tym zakresie aktywnym partnerem w opracowywaniu wspólnych projektów może być Rada Miast i Regionów Naddunajskich.

20. Uważa zasadniczo, że plan działania to ważny dokument odniesienia i przyjmuje z zadowoleniem stwierdzenie Komisji, że stanowi on orientacyjne ramy, które będą mogły podlegać dynamicznej ewolucji zależnie do postępu prac.

21. Odnotowuje potencjalną dużą wartość dodaną zacieśnienia powiązań między istniejącymi sieciami, inicjatywami i organizacjami, takimi jak Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Dunaju, Komisja Dunaju, Rada Współpracy Regionalnej, proces współpracy naddunajskiej, Rada Miast i Regionów Naddunajskich, Wspólnota Robocza Krajów Naddunajskich oraz Komisja Turystyki dla Regionu Dunaju.

Zaangażowanie młodego pokolenia

22. Z naciskiem zwraca uwagę na fakt, że czynne zaangażowanie młodego pokolenia to jeden z podstawowych elementów zapewnienia trwałego pokoju i stabilizacji w Europie.

23. Stwierdza, że plan działania pozostawia miejsce dla projektów realizowanych z udziałem młodzieży i przeznaczonych dla młodzieży. Zdaniem Komitetu Regionów należy jednak przykładać większą wagę do roli i znaczenia młodszego pokolenia. Decydujące znaczenie ma przekazywanie młodym Europejczykom wspólnotowych wartości poprzez ciągłą wymianę i wzajemną komunikację, a także krzewienie wśród młodych ludzi świadomości procedur demokratycznych, zrozumienia, tolerancji, poszanowania mniejszości oraz różnorodności kulturowej i etnicznej europejskich regionów. Choć wartość wymiany uczniów, spotkań młodzieży oraz przeznaczonych dla niej warsztatów, sieci i możliwości współpracy nie da się wyrazić w kategoriach materialnych, nie można nie doceniać ich znaczenia.

24. Zachęca, by przy dalszych pracach nad planem działania w większym stopniu uwzględnić ten aspekt, także w ramach istniejących programów mobilności. Utworzona w Nowym Sadzie sieć młodych obywateli regionu Dunaju (*Young Citizen Danube Network*, YCDN) to modelowy przykład tego, w jaki sposób można kształtować wśród młodego pokolenia tożsamość „naddunajską”, a tym samym także tożsamość europejską. Można by np. utworzyć „dunajską fundację młodzieży”, która na stałe zajmowałaby się spotkaniami, wymianą, kształceniem i współpracą młodzieży w regionie Dunaju.

Transport

25. Dostrzega wagę realizacji celów w zakresie transportu, a zwłaszcza żeglugi śródlądowej oraz infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej. Zgadza się z Komisją, że należy przyspieszyć wdrażanie priorytetowych projektów TEN-T i kolejowych korytarzy towarowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 913/2010. Trzeba położyć szczególny nacisk na postępowy charakter strategii dla regionu Dunaju z uwagi na znaczenie połączenia tych korytarzy ze sobą i z otaczającymi je obszarami, a także połączenia różnych rodzajów transportu.

26. Stwierdza, że należy lepiej wykorzystywać potencjał Dunaju. Wyodrębnione w ramach pierwszego filaru strategii cele dotyczące połączenia regionu Dunaju ze światem poprzez poprawę mobilności obejmują zwiększenie ilości towarów transportowanych na Dunaju; utworzenie połączeń północ-południe; budowę wydajnych terminali w portach rzecznych na Dunaju i wykorzystywanie ich w sposób nowoczesny, multimodalny i interoperacyjny. Jednocześnie zgadza się z Komisją co do potrzeby przyjęcia zintegrowanego podejścia w celu zapewnienia równowagi między planowanymi zmianami a zachowaniem zrównoważonego środowiska.

27. Wskazuje na konwencję belgradzką, która reguluje nawigację na Dunaju.

Ochrona środowiska

28. Potwierdza zasadnicze znaczenie ochrony środowiska, a w szczególności zapewnienia dobrej jakości wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej. Komitet zgadza się ze stwierdzeniem, że „konieczna jest zrównoważona gospodarka wodna”. Ważnym punktem odniesienia jest tu plan gospodarki wodnej w dorzeczu Dunaju. W pierwszej kolejności należy zastosować środki umożliwiające zachowanie naturalnych zdolności retencyjnych na wypadek wysokiego poziomu rzek w dorzeczu Dunaju, aby uniknąć powtarzających się powodzi. Ponadto region Dunaju obejmuje wiele należących

do sieci „Natura 2000” obszarów specjalnej ochrony i obszarów istotnych dla zachowania gatunków, a także deltę Dunaju wpisaną w 1991 r. na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Tereny te stanowią wyjątkowy i delikatny ekosystem, w obrębie którego żyją rzadkie i zagrożone przez zanieczyszczenie środowiska gatunki. W związku z tym trzeba zahamować utratę bioróżnorodności i ekosystemów i zachować różnorodność gatunków, a także czuwać nad tym, by środki unijne były przeznaczane na projekty zgodne z wdrażaniem przepisów Unii Europejskiej dotyczących środowiska naturalnego. Dążenie to powinno także znaleźć wyraz w celach i konkretnych programach wsparcia w ramach WPR (wspólnej polityki rolnej) oraz w krajowych mechanizmach wsparcia rolnictwa.

29. Podkreśla, że kwestie o zasadniczym znaczeniu to: zapewnienie dobrej jakości wód zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej; obniżenie poziomu substancji odżywczych w Dunaju; opracowanie i przyjęcie planu gospodarki w delcie Dunaju do 2013 r.; wdrożenie planów zarządzania powodziowego dla całego Dunaju; opracowanie skutecznych planów zarządzania dla wszystkich obszarów Natura 2000; zapewnienie żywotności populacji jesiota rosyjskiego i innych gatunków ryb; ograniczenie erozji gleby. W realizacji tych zadań ważna rola przypada zarówno Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Dunaju, jak i istniejącym instrumentom, takim jak Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa (GMES) oraz instrumenty wspólnej polityki rolnej. Trzeba efektywniej i zgodnie ze strategią kształtować istniejące w tych dziedzinach struktury, wiedzę i instrumenty, zwłaszcza w zakresie ochrony przed zagrożeniami, takimi jak powódzie i klęski ekologiczne.

30. Podkreśla potrzebę wzmocnionej współpracy regionalnej w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych i ich potencjalnych skutków, w szczególności powodzi, susz, pożarów lasów, burz, erozji, lodowacenia i niedoboru wody, a także wypadków przemysłowych, poprzez lepsze zarządzanie katastrofami, w tym zapobieganie im, gotowość na ich wystąpienie i reagowanie na nie.

31. Stwierdza, że mając na względzie zrównoważony rozwój regionu Dunaju, należy uwzględniać w dziedzinie transportu i ochrony środowiska główne zasady określone we Wspólnym oświadczeniu w sprawie wytycznych w zakresie rozwoju żeglugi śródlądowej oraz ochrony środowiska w dorzeczu Dunaju przyjętym przez Międzynarodową Komisję ds. Ochrony Dunaju i Międzynarodową Komisję ds. Dorzecza Sawy (ISRBC).

32. Podkreśla znaczenie rozwijania zrównoważonej turystyki w omawianym regionie i zwraca uwagę na potencjał związany z istnieniem ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki na niemal całej jej długości.

Energia

33. Stwierdza, że inwestycje w infrastrukturę energetyczną, promowanie zrównoważonej energetyki oraz poprawa koordynacji polityki energetycznej słusznie stanowią priorytety strategii dla regionu Dunaju. Modernizacja sieci energetycznych, realizacja Europejskiego programu energetycznego na rzecz naprawy gospodarczej oraz rozwój sieci TEN-E mogą przynieść regionowi znaczące zmiany na lepsze. Ważne jest także osiągnięcie do 2020 r. krajowych celów w zakresie klimatu i energii.

Gospodarka

34. Podkreśla duże znaczenie takich kwestii jak budowa dobrobytu w regionie Dunaju, wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym rozwój klastrów, zwiększenie potencjału gospodarczego, ożywienie i usprawnienie rynku pracy oraz poprawa możliwości dostępnych grupom ludności znajdującym się w mniej korzystnej sytuacji. Komitet wskazuje także na rolę obszarów metropolitalnych jako ośrodków wydajności, innowacji i wymiany.

35. Podkreśla stwierdzenie Komisji Europejskiej, że w obrębie makroregionu Dunaju „mieszka jedna trzecia ludności UE zagrożonej ubóstwem; duży jej odsetek stanowią grupy marginalizowane. Społeczności romskie, których 80% mieszka w regionie, są szczególnie dotknięte wykluczeniem społecznym i ekonomicznym, segregacją przestrzenną i niezadowalającymi warunkami życia. Ich próby ucieczki od tych problemów mają konsekwencje dla całej Unii, jednak przyczynami należy się zająć przede wszystkim w samym regionie”. Uważa, że stwierdzenie to wymaga, by w szczególności sposób zrealizować na szczeblu terytorialnym założenia inicjatywy przewodniej dotyczącej platformy na rzecz walki z ubóstwem.

36. Zwraca uwagę, że regiony, miasta i gminy powinny odegrać ważną rolę w nawiązywaniu kontaktów oraz we wspomaganiu realizacji projektów na szczeblu małych i średnich przedsiębiorstw. Komitet zwraca także uwagę na potrzebę większego zaangażowania sektora prywatnego, na co wskazują doświadczenia związane ze strategią dla regionu Morza Bałtyckiego.

37. Podkreśla, że wzrost dobrobytu i konkurencyjności powinien iść w parze z ulepszeniem i trwałą ochroną zasobów naturalnych.

38. Podkreśla, jak ważne jest stworzenie przyjaznych dla przedsiębiorstw warunków funkcjonowania konkurencyjnej gospodarki rynkowej, a tym samym zapewnienie optymalnych możliwości rozwoju małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) w regionie Dunaju.

39. Stwierdza, że MŚP, w znacznej mierze ze względu na ograniczoną wielkość rynków krajowych, są kluczowym elementem dobrobytu gospodarczego w regionie Dunaju. Należy przy tym w równym stopniu uwzględniać sektory rolnictwa, rzemiosła, przemysłu i usług. Kształcenie zawodowe dostosowane do zapotrzebowania, np. kształcenie pracowników wykwalifikowanych, a także nauka i badania naukowe, to ważne elementy konkurencyjności innowacyjnej regionu Dunaju. Rozwinięty system transferu technologii powinien wspierać sprawne wdrażanie wyników badań naukowych do praktyki gospodarczej.

40. Podkreśla w tym kontekście znaczenie rozwoju równego dostępu do infrastruktury cyfrowej i wspierania jej zastosowań w całym regionie Dunaju, tak by znacząco zmniejszyć niejednokrotnie duże różnice między państwami w zakresie techniki.

Edukacja i badania naukowe

41. Stwierdza, że poprawa możliwości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji znacznie zwiększa atrakcyjność danego regionu jako ośrodka gospodarczego i naukowego. Do

zdobywania kwalifikacji przez młodych ludzi mogą przyczynić się np. działania i oferty w ramach dwutorowego systemu kształcenia.

42. Podkreśla, że należy w szczególności wspierać ukierunkowane działania mające na celu wspomaganie i promowanie infrastruktury badawczej i wielostronnych powiązań między szkołami wyższymi w regionie Dunaju. Szczególne znaczenie mają przy tym instytucje współpracujące z innymi podmiotami, takie jak Uniwersytet im. Andrassy'ego w Budapeszcie i Europejska Akademia Dunajska, ponieważ ich działalność badawcza i programy kształcenia opracowywane są pod kątem regionu Dunaju.

Kultura i społeczeństwo obywatelskie

43. Podkreśla, że jedyną w swoim rodzaju różnorodność kulturową i etniczną oraz bogactwo przyrody w regionie Dunaju trzeba pielęgnować, udostępniać i przybliżać innym, czemu powinny służyć projekty w zakresie kultury oraz zrównoważone koncepcje w dziedzinie turystyki.

44. Podkreśla rolę władz lokalnych i regionalnych, ich związków i stowarzyszeń, a także społeczeństwa obywatelskiego we wspieraniu dialogu międzykulturowego. To szczególnie regiony, miasta i gminy mogą skutecznie włączać do dialogu między kulturami i religiami swe doświadczenia wynikające z niejednorodnego składu ludności.

45. Wskazuje w tym kontekście także na znaczenie społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerstw między miastami i innymi jednostkami lokalnymi. Podmioty te nie tylko przyczyniają się do dialogu międzykulturowego i przewyższania uprzedzeń, ale mogą także tworzyć ramy współpracy w dziedzinie gospodarczej i społecznej, wspierać zrównoważony rozwój i tym samym konstruktywnie wspierać realizację celów strategii „Europa 2020”. Także współpraca między twórcami i instytucjami kulturalnymi miast i regionów naddunajskich może przyczynić się do rozwoju sieci o dużym potencjale kreatywności.

46. Zwraca uwagę na fakt, że należy w szerszym zakresie tworzyć i pielęgnować sieci i struktury społeczne, wspierać aktywną postawę obywatelską i rozwijać uczenie się przez całe życie oraz naukę „międzypokoleniową”.

Dobre rządy i bezpieczeństwo

47. Podkreśla wysoki priorytet celów określonych w ramach obszaru działań „Zwiększanie potencjału regionu Dunaju”, zwłaszcza w związku z wzmocnieniem stosunków opartych na rządach prawa, które są warunkiem poprawy struktur i zdolności decyzyjnych w sektorze publicznym i prywatnym, a także zwalczania handlu ludźmi, przemytu towarów, korupcji, poważnej i zorganizowanej przestępczości oraz transgranicznego czarnego rynku.

48. Stwierdza, że wymiana dobrych praktycznych wzorców administracyjnych dotyczących współpracy między podmiotami szczebla krajowego, regionalnego, miejskiego i lokalnego, a także najróżniejszych obszarów usług publicznych stanowi ważny element kształtowania dobrych rządów, również ponad granicami krajowymi i administracyjnymi.

Strategia UE i jej wdrażanie

Koordinacja

49. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja kontynuuje koordynację polityczną z państwami członkowskimi. Wzorem strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, uwzględniając jednak specyfikę regionu Dunaju, także w przypadku strategii dla regionu Dunaju pracę Komisji ma wspierać grupa wysokiego szczebla, w której skład wejdą przedstawiciele wszystkich państw członkowskich, a przedstawiciele państw spoza UE mają być zapraszani do udziału w posiedzeniach. Komunikat nie zawiera informacji, z jaką częstotliwością ma następować ocena ustalonych kierunków polityki oraz aktualizacja planu działania. Te kwestie powinny zostać sprecyzowane.

50. Przyjmuje z zadowoleniem zaangażowanie koordynatorów krajowych bądź regionalnych, których zadania w komunikacie nakreślono tylko bardzo ogólnie. Makroregiony są w początkowej fazie rozwoju, dlatego Komitet zachęca, by regularnie organizować wymianę doświadczeń zarówno między koordynatorami w ramach strategii, jak i między strategią dla regionu Dunaju a strategią dla regionu Morza Bałtyckiego. Komitet proponuje, by na podstawie doświadczeń zdobytych podczas realizacji strategii dla regionu Morza Bałtyckiego zbadać możliwość udzielania pomocy technicznej na zadania związane z koordynacją.

51. W tym kontekście stwierdza także, że odbywające się regularnie fora, organizowane dla wszystkich podmiotów szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego oraz zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego, są odpowiednim instrumentem oceny projektów, krytycznych rozważań na temat kierunków polityki oraz zwiększenia pozytywnego nastawienia opinii publicznej do strategii.

52. Zachęca, by przy koordynacji celów uwzględnić wyniki analiz poświęconych regionowi Dunaju przeprowadzonych przez Europejską Sieć Obserwacyjną Planowania Przestrzennego (EPSON).

Sprawozdawczość

53. Uważa za ważne badanie postępów w realizacji planu działania. Podstawą powinny tu być coroczne sprawozdania z już realizowanych programów oraz sprawozdania strategiczne na szczeblu państw członkowskich, nad którymi powinni dalej pracować koordynatorzy. W bieżącym okresie finansowania obowiązkowa sprawozdawczość dotycząca programów unijnych powinna koncentrować się na dostępnych danych.

Realizacja

54. Stwierdza, że podmioty krajowe, lokalne i regionalne przyczyniają się do udanej realizacji projektów. Jednak brak wsparcia dla tworzenia struktur wiąże się z trudnościami we wdrażaniu strategii na szczeblu administracyjnym. W komunikacie mowa o tym, by zgłaszać już konkretne projekty „o charakterze szczegółowym, wymagające lidera, harmonogramu i finansowania”. Komitet Regionów proponuje, by po roku możliwa była ocena strategii wdrażania w celu optymalizacji procedur i procesów decyzyjnych.

Finansowanie i środki pomocowe

55. Zauważa, że komunikat zawiera tylko ogólne stwierdzenia na temat finansowania strategii dla regionu Dunaju i przyjmuje do wiadomości stanowisko Komisji, która nie przewiduje specjalnego traktowania odnośnych makroregionów pod względem budżetowym ani prawnym. W bieżącym okresie finansowania realizacja strategii ma polegać na mobilizowaniu już dostępnych środków i dostosowywaniu ich w miarę potrzeb do jej celów, zgodnie z ogólnymi ramami.

56. Wzywa Komisję do podjęcia starań w celu zapewnienia, by procedury wyboru projektów pod kątem strategii makroregionalnych stwarzały odpowiednie warunki do faktycznego spożytkowania dostępnych systemów i środków finansowania na te strategie.

57. Wzywa Komisję do podjęcia starań w celu zapewnienia, by programy wsparcia, np. w zakresie pracy z młodzieżą i dostępu do TIK, mogły być stosowane także do strategii makroregionalnych.

58. Zachęca do zbadania, na ile możliwe jest udostępnienie, szczególnie od 2014 r., szkoleń przeznaczonych specjalnie dla wnioskodawców na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym i mających na celu poprawę umiejętności korzystania z finansowania, a tym samym przyczynienie się do faktycznego większego wykorzystania dostępnych środków i instrumentów wsparcia.

59. Stwierdza, że realizacja celów zależy także od wykorzystania przez państwa członkowskie i władze lokalne i regionalne w regionie Dunaju oraz instytucje zajmujące się rozwojem regionalnym wspieranych przez Komisję programów w zakresie ochrony środowiska, takich jak LIFE+ (odbudowa systemów rzecznych i zalewowych) czy program Inteligentna Energia – Europa (IEE).

60. Przypisuje duże znaczenie wspieraniu projektów transgranicznych i międzynarodowych także przez organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze i społeczne oraz władze lokalne i regionalne. Fundusze strukturalne i odpowiednie programy w ramach polityki spójności to ważne instrumenty, które należy rozsądnie i efektywnie wykorzystywać do realizacji projektów.

61. Zachęca do zbadania, czy ze względu na szczególne znaczenie geograficzne, historyczne i kulturalne regionu Dunaju można by odpowiednio dostosować pod kątem nowego makroregionu obszar współpracy Europa Południowo-Wschodnia w ramach programu „Europejska współpraca terytorialna”, komponent B. W ten sposób w ramach europejskiej polityki spójności uwzględniono by nowy makroregion Dunaju i umożliwiono działanie w jednolitym obszarze współpracy. Będzie to sprzyjało:

a) efektywniejszemu wykorzystaniu potencjału regionu, zwłaszcza w takich strategicznych dziedzinach polityki, jak infrastruktura, drogi wodne, energetyka, innowacje, ochrona środowiska i ochrona przeciwpowodziowa oraz zrównoważona gospodarka;

- b) celowemu, zrównoważonemu i efektywnemu wykorzystaniu wspólnego potencjału gospodarczego i naukowego;
- c) zapewnieniu transferu innowacji między regionami naddunajskimi;
- d) zwiększaniu synergii, zarówno w ramach współpracy między szczeblami krajowym, regionalnym i lokalnym, jak też, w wymiarze ponadsektorowym, między obszarami polityki, a także usprawnianiu funkcjonowania i poprawie wydajności tego regionu, a tym samym także UE;

- e) postrzeganiu regionu Dunaju całościowo, we wszystkich aspektach przyrodniczych, kulturalnych i historycznych, jako jednolitego obszaru w Europie.

62. Stwierdza w tym kontekście, że utworzenie obszaru współpracy byłoby korzystne dla dynamicznego rozwoju regionu Dunaju. Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) oraz Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) to elastyczne środki, za pomocą których można włączyć do tego obszaru współpracy kraje kandydujące do UE, potencjalne kraje kandydujące i państwa trzecie.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Kierunki polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2011–2020”

(2011/C 166/06)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje przedstawione przez Komisję nowe kierunki polityki na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego i popiera siedem celów oraz związane z nimi działania. Zwraca się do Komisji o objaśnienie oczekiwanego wkładu każdego z siedmiu celów w realizację zamierzonego ogólnego celu dotyczącego zmniejszenia liczby ofiar wypadków o 50% do 2020 r.
- Popiera pomysł ujednolicenia różnych definicji poważnych obrażeń z myślą o poprawie monitorowania i oceny skuteczności polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego. Uważa, że w oparciu o wspólnotową definicję poważnych oraz mniej poważnych obrażeń należałoby następnie określić wspólnotowy cel dotyczący zmniejszenia liczby poważnych obrażeń.
- Wzywa wszystkie państwa członkowskie do pełnego wdrożenia dyrektywy w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej i podziela zdanie Komisji, że konieczne jest podjęcie działań, tak aby zasady ujęte w tej dyrektywie były stosowane w odniesieniu do całej infrastruktury drogowej finansowanej ze środków UE. Zarazem nie należy naruszać zasady proporcjonalności, aby małych projektów nie obciążały niepotrzebne nakłady administracyjne czy nadmierne wymogi techniczne.
- Zaleca Komisji, by w obrębie swoich uprawnień opracowała inicjatywę nastawioną na ujednolicenie w państwach członkowskich przepisów ruchu drogowego, znaków drogowych oraz sygnalizacji. Radzi Komisji, by poprzez zieloną księgę zapoczątkowała publiczną dyskusję na temat, który jest przedmiotem niniejszej opinii.

Sprawozdawca	Johan SAUWENS (BE/PPE), burmistrz miasta Bilzen
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku europejskiego obszaru bezpieczeństwa ruchu drogowego: kierunki polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2011–2020” COM(2010) 389 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

Wprowadzenie

1. W przyszłej białej księdze w sprawie polityki transportowej na lata 2010–2020 Komisja Europejska ma poświęcić szczególną uwagę bezpieczeństwu ruchu drogowego. Kierunki polityki europejskiej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego na okres do 2020 r. mają na celu ustanowienie ogólnych ram zarządzania oraz ambitnych celów, które powinny ukierunkować strategię krajowe i lokalne.

2. W ramach prac nad niniejszą opinią przeprowadzono konsultacje z partnerami z Sieci Monitorującej Stosowanie Zasady Pomocniczości. Proces konsultacji trwał od 25 października do 10 grudnia 2010 r.

Przedłożony plan działań oraz kilka uwag wstępnych

— Bezpieczeństwo ruchu drogowego a władze lokalne i regionalne

3. Bezpieczeństwo ruchu drogowego ma duże znaczenie z punktu widzenia społeczeństwa. W Unii Europejskiej co roku w wypadkach drogowych ginie ponad 30 tys. osób; szacuje się, że 1,5 mln osób zostaje rannych, natomiast koszty społeczne wynoszą ok. 130 mld EUR, nie mówiąc o ogromnym cierpieniu ludzkim spowodowanym wypadkami.

4. Najwięcej wypadków odnotowuje się na drogach w obszarach wiejskich i miejskich, a jedynie 5% na autostradach. W większości państw członkowskich to władze regionalne i lokalne odpowiadają za zarządzanie znaczną częścią sieci dróg. Władze lokalne i regionalne w wielu przypadkach odpowiadają także za egzekwowanie przepisów drogowych przez lokalną i regionalną policję. Poza tym władze te niejednokrotnie są odpowiedzialne za organizację transportu publicznego, za lokalne przepisy drogowe, prowadzenie kampanii prewencyjnych oraz udzielanie pierwszej pomocy przy wypadkach.

5. Logiczne wydaje się więc, że władze lokalne i regionalne powinny być włączone w inicjatywy opracowywane na szczeblu krajowym bądź europejskim i wносить w nie wkład. Oczywiście jest również, że władze te – o ile uznają to za pożądane – opracowują własne strategię na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, służące rozwiązaniu lokalnych problemów i dostosowane do lokalnych warunków.

6. Komisja uznaje rolę władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki bezpieczeństwa drogowego i stwierdza, że zgodnie z zasadą pomocniczości, opisane działania powinny być przeprowadzone na najbardziej odpowiednim szczeblu politycznym oraz za pomocą najlepiej dobranych środków. W komunikacie słusznie podkreśla się potrzebę zintegrowanego podejścia: „Bezpieczeństwo ruchu drogowego jest ściśle powiązane z obszarami polityki dotyczącymi m.in. energii, ochrony środowiska, zatrudnienia, edukacji, młodzieży, zdrowia publicznego, badań, innowacji i technologii, wymiaru sprawiedliwości, ubezpieczeń, handlu i spraw zagranicznych”.

— Cel Komisji Europejskiej

7. Według danych Komisji w 2001 r. w UE śmierć w wyniku wypadku drogowego poniosły 54 302 osoby. Celem poprzedniego planu działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego było zmniejszenie w 2010 r. o połowę – czyli do maksymalnie 27 tys. – liczby ofiar śmiertelnych. W 2009 r. w UE odnotowano 34 500 ofiar śmiertelnych, a więc 36% mniej niż w roku 2001. Komisja spodziewa się, że dane za rok 2010 ostatecznie wykażą 41-procentowy spadek liczby ofiar śmiertelnych w stosunku do roku 2001. Tym samym wytyczony cel nie został w pełni osiągnięty, niemniej wynik ten i tak można uznać za krzepiący.

8. W okresie 2010–2020 Komisja zamierza ponownie o połowę zmniejszyć całkowitą liczbę śmiertelnych ofiar wypadków w UE. Cel ten można ocenić jako odpowiedzialne i ambitne zamierzenie, biorąc pod uwagę odnotowany w ubiegłej dekadzie spadek liczby ofiar śmiertelnych oraz dążenie do dalszej poprawy bezpieczeństwa na drogach w UE.

— Cele strategiczne

9. Komisja wytyczyła siedem strategicznych celów:

- a) poprawa edukacji i szkolenia użytkowników dróg;
- b) poprawa egzekwowania przepisów ruchu drogowego;
- c) bezpieczniejsza infrastruktura drogowa;
- d) bezpieczniejsze pojazdy;
- e) propagowanie wykorzystania nowoczesnych technologii w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego;

f) poprawa usług w sytuacjach awaryjnych i usług po odniesieniu obrażeń;

g) ochrona użytkowników dróg szczególnie narażonych na wypadki.

10. Można poprzeć te cele jako takie. Przedstawione kierunki polityki w obecnej postaci nie budzą zastrzeżeń pod kątem ich zgodności z zasadami pomocniczości czy proporcjonalności. Cele tych działań nie mogą przecież być realizowane wyłącznie przez państwa członkowskie. Ze względu na ich zakres lepiej można je osiągnąć na szczeblu unijnym, ponieważ odpowiednie ustawodawstwo europejskie, transgraniczne działania i współpraca na szczeblu UE mogą zapewnić spójność i skuteczność polityki na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Poza tym przedstawione działania mają wyraźną wartość dodaną w porównaniu z krokami podejmowanymi wyłącznie na poziomie krajowym, regionalnym czy lokalnym. Są one również najprostszym sposobem osiągnięcia wyznaczonych celów i pozostawiają możliwie szeroki margines dla decyzji na poziomie krajowym.

11. Jako że władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę w opracowywaniu i realizacji polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego, pożądane jest niemniej, by Komisja ilościowo określiła, jakiego oczekuje wkładu każdego z siedmiu celów do zamierzonego ogólnego zmniejszenia liczby ofiar wypadków o 50%. W ten sposób możliwe będzie do pewnego stopnia wyjaśnienie, jakich wysiłków oczekuje się od władz lokalnych i regionalnych.

— Wdrożenie kierunków europejskiej polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2011–2020

12. Komisja proponuje dwie zasady dotyczące wdrażania kierunków polityki:

- zwiększenie zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron w bardziej zdecydowane zarządzanie;
- tworzenie i rozwijanie wspólnych narzędzi monitorowania i oceny skuteczności obszarów polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego.

13. KR stwierdza, że Komisja dąży do poprawy monitorowania za pomocą zbierania i analizy danych, i popiera to dążenie. W związku z tym zwracamy uwagę, że aktualny system zbierania danych (baza danych CARE) wykorzystuje tylko dane zagregowane na szczeblu państw członkowskich. Brakuje wymiaru regionalnego, choć te informacje są zasadniczo łatwo dostępne w państwach członkowskich. Regiony europejskie znacznie by skorzystały, gdyby mogły porównać swoje wyniki z wynikami pobliskich lub podobnych regionów z innych krajów, tak jak to ma miejsce w przypadku państw członkowskich. Włączenie takich informacji do bazy danych CARE i udostępnienie ich mogłoby wnieść istotną wartość dodaną i stanowić pozytywny bodziec dla władz lokalnych i regionalnych.

— Harmonizacja przepisów ruchu drogowego, znaków drogowych i sygnalizacji oraz wytycznych dotyczących projektowania infrastruktury

14. KR stwierdza, że państwa członkowskie w praktyce stosują bardzo różne normy, jeśli chodzi o przepisy ruchu drogowego, znaki drogowe, sygnalizację oraz wytyczne dotyczące projektowania infrastruktury. Jednocześnie z każdym rokiem zwiększa się transgraniczny ruch drogowy pomiędzy państwami członkowskimi – i obejmuje to zarówno transport towarowy, jak i transport osobowy w celach prywatnych i zawodowych. KR jest zdania, że zarówno dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, jak i dla swobody przemieszczania się w ramach UE, bardzo korzystne byłoby budowanie i wyposażanie dróg różnych państw członkowskich w miarę możliwości według tych samych zasad i przepisów, aby ich wygląd był dla każdego użytkownika jednoznaczny i czytelny, nawet po przekroczeniu granicy innego państwa. Przy tym główną rolę powinny odgrywać sprawdzone rozwiązania i należy przewidzieć możliwość usytuowania działań w lokalnym kontekście i dostosowania ich do niego.

Zalecenia polityczne

KOMITET REGIONÓW

15. Podkreśla **znaczenie** kwestii bezpieczeństwa ruchu drogowego i popiera zasady, jakimi kieruje się Komisja, formułując strategiczne kierunki polityki na lata 2011–2020:

- dążenie do wyższych norm bezpieczeństwa ruchu drogowego w całej Europie,
- wspieranie zintegrowanego podejścia do bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- współodpowiedzialność zgodna z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

16. Wyraża zadowolenie z pozytywnych efektów poprzedniego planu działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego odnotowanych w ocenie *ex post*, jednak podkreśla przy tym, że żniwo śmierci na drogach UE, wynoszące **każdego roku ponad 30 tys. zabitych**, jest nadal **niedopuszczalnie wysokie**.

17. Przyjmuje do wiadomości, że Komisja na okres 2011–2020 wytyczyła cel dotyczący **zmniejszenia o 50% liczby śmiertelnych ofiar wypadków drogowych**. KR uważa, że jest to odpowiedzialne, a zarazem ambitne zamierzenie, biorąc pod uwagę, że w poprzednim okresie 2001–2009 państwom członkowskim udało się zmniejszyć ten wskaźnik średnio o 36%.

18. Z zadowoleniem przyjmuje przedstawione przez Komisję nowe kierunki polityki na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego i **popiera siedem celów** oraz związane z nimi działania.

19. Zwraca się do Komisji o objaśnienie **oczekiwanego wkładu każdego z siedmiu celów** w realizację zamierzonego ogólnego celu dotyczącego zmniejszenia liczby ofiar wypadków o 50% do 2020 r.

20. Popiera pomysł **ujednoczenia różnych definicji poważnych obrażeń** z myślą o poprawie monitorowania i oceny skuteczności polityki bezpieczeństwa drogowego.

21. Uważa, że w oparciu o wspólnotową definicję poważnych oraz mniej poważnych obrażeń należałoby następnie określić wspólnotowy **cel dotyczący zmniejszenia liczby poważnych obrażeń** – na wzór celu dotyczącego zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych.

22. Podkreśla, że ważne jest porozumienie się co do **dyrektywy wprowadzającej ułatwienia w transgranicznym egzekwowaniu prawa dotyczącego bezpieczeństwa drogowego**. Mandaty oraz inne kary za nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego, których nie można egzekwować ponad granicami wewnętrznymi UE, nie tylko przestają być przekonujące, ale i prowadzą do dyskryminacji, ponieważ wymierzenie kary zależy od przynależności państwowej osoby naruszającej przepisy.

23. Wzywa także wszystkie państwa członkowskie do pełnego wdrożenia **dyrektywy w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej** i podziela zdanie Komisji, że konieczne jest podjęcie działań, tak aby zasady ujęte w tej dyrektywie były stosowane w odniesieniu do całej infrastruktury drogowej finansowanej ze środków UE. Zarazem nie należy naruszać zasady proporcjonalności, aby małych projektów nie obciążały niepotrzebne nakłady administracyjne czy nadmierne wymogi techniczne.

24. Uważa, że ogólnie rzecz biorąc, zgodnie z zasadami **pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów**, władze lokalne i regionalne powinny – z jednej strony – w ramach swoich kompetencji określać własną politykę bezpieczeństwa ruchu drogowego, a z drugiej strony uczestniczyć w ustanawianych na szczeblu europejskim bądź krajowym mechanizmach zarządzania inicjatywami na rzecz bezpieczeństwa na drogach.

25. Jest zdania, że należy dążyć do **włączenia celów** wytyczonych w kierunkach polityki na lata 2011–2020 **do wszystkich planów strategicznych związanych z transportem oraz do odpowiednich projektów w zakresie transportu** na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

26. Zachęca Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wysiłków na rzecz poprawy **gromadzenia i analizowania danych dotyczących wypadków drogowych**. Lepsza orientacja w kwestii wypadków jest kluczowym warunkiem udoskonalenia w opracowywaniu polityki i ocenie postępów, także na szczeblu lokalnym i regionalnym. Należy w dalszym ciągu ujed-

nolować metody gromadzenia danych i sprawozdawczość państw członkowskich, zgodnie z zaleceniami z unijnego projektu badawczego SafetyNet.

27. Zaleca Komisji i państwom członkowskim, by istniejące **systemy rejestracji wypadków** prowadzone przez służby policyjne uzupełnić o dane dotyczące zakresu obrażeń ofiar. Dane te można uzyskać od **służb ratunkowych i szpitali**.

28. Apeluje do Komisji o udostępnienie **na szczeblu lokalnym i regionalnym większej liczby danych**, m.in. poprzez bazę danych CARE, tak aby władze lokalne i regionalne same mogły skonfrontować swoją sytuację z porównywalnymi regionami za granicą.

29. Biorąc pod uwagę, że w wielu krajach wypadki drogowe stanowią główną przyczynę **wypadków związanych z pracą**, proponuje, by Komisja w swym planie działań wezwała **pracodawców** sektora publicznego i prywatnego do prowadzenia polityki sprzyjającej bezpiecznemu przemieszczaniu się jako części szeroko rozumianej kultury bezpieczeństwa. Poza tym zarówno pracodawcy publiczni, jak i prywatni powinni w swoich istniejących i przyszłych zakładowych planach transportu poświęcać więcej uwagi zagadnieniom bezpieczeństwa ruchu drogowego.

30. Podkreśla konieczność ujęcia **edukacji z zakresu ruchu drogowego** w obowiązkowym programie nauczania uczniów w całym okresie objętym obowiązkiem szkolnym we wszystkich państwach członkowskich.

31. Zaleca Komisji, by za pośrednictwem ramowych programów **badania** stale koncentrować się na naukowych badaniach w dziedzinie bezpieczeństwa ruchu drogowego w skali europejskiej, a w szczególności na następujących kwestiach:

- potencjalne korzyści dla bezpieczeństwa ruchu drogowego wynikające z internalizacji kosztów wypadków;
- monitorowanie efektów działań w dziedzinie edukacji, infrastruktury, technologii pojazdów oraz egzekwowania przepisów ruchu drogowego;
- skala zjawiska niewystarczającej rejestracji wypadków drogowych oraz strategię na rzecz poprawy tej rejestracji;
- badania czynników wyjaśniających przyczyny i zakres obrażeń powstałych w wyniku określonych wypadków.

32. Zaleca Komisji, by w obrębie swoich uprawnień opracowała inicjatywy nastawione na **ujednoczenie** w państwach członkowskich **przepisów ruchu drogowego, znaków drogowych oraz sygnalizacji**. KR radzi Komisji, by poprzez zieloną księgę zapoczątkowała publiczną dyskusję na temat, który jest przedmiotem niniejszej opinii.

33. Zaleca Komisji, by w ramach istniejących i przyszłych programów badawczych podejmowała inicjatywy służące opracowaniu zaleceń i kodeksów dobrych praktyk w zakresie budowy i wyposażenia bezpiecznej samej w sobie infrastruktury drogowej. W ten sposób można przyczynić się do poprawy i większego ujednolicenia praktyk dotyczących **projektowania infrastruktury drogowej** w różnych państwach członkowskich. Zalecenia te mogą dotyczyć np. budowy rond, dróg dojazdowych do miast, dróg wiejskich poza obszarem zabudowanym, ścieżek rowerowych i przejść dla pieszych.

34. Zaleca Komisji, by za pomocą odpowiedniej wewnętrznej organizacji monitorować realizację planu działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego. Być może zasadne będzie tu powołanie **agencji bezpieczeństwa ruchu drogo-**

wego bądź wzmocnienie funkcjonujących już organów, takich jak **Europejskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego**.

Zobowiązanie

KOMITET REGIONÓW

35. Zwraca uwagę na opracowaną przez Komisję Europejską kartę bezpieczeństwa ruchu drogowego (www.erscharter.eu) i apeluje do europejskich władz lokalnych i regionalnych, by podpisały kartę na zasadzie indywidualnej, a także by podjęły praktyczne zobowiązania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego na swym własnym obszarze.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Piąte sprawozdanie w sprawie spójności”

(2011/C 166/07)

KOMITET REGIONÓW

- Wyraża zadowolenie, że przyszła polityka spójności może obejmować wszystkie regiony europejskie, bez względu na ich poziom rozwoju, i popiera stworzenie nowej kategorii pośredniej dla regionów, w oparciu o zasadę równości traktowania regionów.
- Pragnie, by przy wdrażaniu i ocenie polityki spójności uwzględniono wskaźniki uzupełniające PKB w celu lepszego odzwierciedlenia poziomu rozwoju każdego z regionów.
- Przypomina swój postulat, by EFS nadal stanowił część funduszy strukturalnych w ramach polityki spójności i uważa, że jego wdrażanie musi odbywać się na szczeblu terytorialnym.
- Pragnie, by cel dotyczący współpracy terytorialnej wzmocniono, zwłaszcza finansowo i zaleca, by podział środków finansowych na różne programy odbywał się na szczeblu wspólnotowym, a nie krajowym.
- Popiera ogólną zasadę powiązania polityki spójności z celami strategii „Europa 2020”, niemniej przypomina, że polityka spójności nie powinna służyć wyłącznie realizacji tej strategii, gdyż wytyczono też jej własne cele zapisane w traktacie.
- Pragnie, by cel dotyczący spójności terytorialnej znalazł swe odzwierciedlenie dzięki określeniu priorytetowej osi terytorialnej w ramach „zestawu” unijnego, w uzupełnieniu do zagadnień związanych ze strategią „Europa 2020”.
- Popiera opracowanie wspólnych ram strategicznych i proponuje, by w umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji włączono także samorządy terytorialne każdego państwa członkowskiego zgodnie z zasadami wielopoziomowego systemu sprawowania rządów.
- Sprzeciwia się tzw. zewnętrznym makroekonomicznym przepisom warunkującym, a także propozycji ustanowienia rezerwy na wykonanie. Zgadza się co do potrzeby ustanowienia nowych form warunkujących przepisów finansowych, które byłyby powiązane z wynikami – pod warunkiem, że wybrane kryteria byłyby ogólne, sprawiedliwe, proporcjonalne i oparte na zasadzie równego traktowania.

Sprawozdawca

Michel DELEBARRE (FR/PSE), Mer Dunkierki

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności”

COM(2010) 642 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW****Uwagi ogólne**

1. Przyjmuje z zadowoleniem wydanie piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, które stanowi **dobrą podstawę do dyskusji** na temat wytycznych polityki spójności po 2013 r.

2. Uznaje obszerną analizę przeprowadzoną przez Komisję Europejską w jej pierwszym sprawozdaniu w sprawie spójności od czasu wejścia w życie traktatu lizbońskiego, a zwłaszcza zaliczenie spójności terytorialnej do kluczowych celów UE. Niemniej wyraża ubolewanie, że sprawozdanie opiera się zasadniczo na statystykach sprzed **kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego**, który trwa w Unii Europejskiej od 2008 r. Domaga się w związku z tym, aby w następnym okresie programowania uwzględnić dane statystyczne zebrane po okresie kryzysu oraz wzywa Radę i państwa członkowskie, by dołożyły wszelkich możliwych starań na poziomie politycznym i administracyjnym, zmierzających do osiągnięcia tego celu. Ponadto obecna sytuacja wzmaga potrzebę wykorzystania innych, bardziej aktualnych, wskaźników uzupełniających, by oszacować rzeczywisty stan rozwoju regionów, gdyż wzrost PKB sam w sobie nie odzwierciedla faktycznego wpływu kryzysu. Komitet wypowiedział się już na ten temat w opinii „Pomiar postępu: wyjść poza PKB”, w której zaproponowano dwa ogólne wskaźniki dostępne w perspektywie krótkoterminowej, a mianowicie całościowy indeks środowiskowy oraz zharmonizowane badanie społeczne na szczeblu regionalnym.

3. Wyraża zadowolenie z **postępów dokonanych w ramach polityki spójności**, która umożliwiła stworzenie wzrostu oraz miejsc pracy i rozwój kapitału ludzkiego, a także ułatwienie budowy kluczowej infrastruktury i poprawę ochrony środowiska. Podkreśla, że polityka spójności jest także postrzegana jako czynnik stymulujący konkurencyjność i innowacje, zwłaszcza dzięki jej zdolności do pobudzania potencjału sektora prywatnego.

4. Stwierdza, że mimo postępów poczynionych dzięki polityce spójności w zakresie zmniejszania różnic, między regionami europejskimi i w ich obrębie **wciąż istnieją znaczne nierówności**, mianowicie różnice pod względem rozwoju infrastruktury, dochodów, jakości usług publicznych oraz

dostępu do nich. Są one spotęgowane zwłaszcza przez zróżnicowany wpływ kryzysu gospodarczego i finansowego, a także coraz pilniejsze wyzwania związane z globalizacją, bezrobociem (szczególnie wśród ludzi młodych), starzeniem się społeczeństwa, zmianą klimatu oraz zależnością energetyczną.

5. Nalega zatem, by w ramach polityki spójności dostępne były **środki** na miarę wytyczonych celów, pozwalające wzmocnić działania na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, tak by umożliwić przywrócenie rzeczywistej równowagi gospodarczej, społecznej i terytorialnej między regionami europejskimi.

6. Przypomina, że **wspólnotowa wartość dodana** polityki spójności opiera się przede wszystkim na podejściu:

- **solidarnym**, polegającym na wspieraniu zrównoważonego rozwoju w całej UE;
- **strategicznym**, polegającym na wytyczaniu kluczowych celów adekwatnych do potrzeb danego obszaru i jego ludności;
- **zintegrowanym**, bazującym na synergii między politykami sektorowymi;
- **przekrojowym**, uwzględniającym różne kierunki polityki wywierające wpływ na dany obszar;
- **terytorialnym**, opartym na rozpoznaniu słabych i mocnych punktów danego regionu;
- **wieloletnim**, polegającym na wytyczaniu celów krótko-, średnio- i długoterminowych;
- **partnerskim**, włączającym władze szczebla wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego, a także podmioty społeczno-gospodarcze danego obszaru w opracowywanie i realizację programów operacyjnych.

7. Przypomina, że dzięki temu wyjątkowemu podejściu polityka spójności umożliwia w większym stopniu niż wszelkie inne kierunki polityki Unii Europejskiej uwidocznienie integracji europejskiej na szczeblu terytorialnym oraz pośród obywateli poprzez zaspokajanie ich potrzeb w odpowiedni i skoordynowany sposób.

W kierunku nowego kształtu polityki spójności

Polityka spójności dla wszystkich regionów, dostosowana do ich poziomu rozwoju

8. Wyraża zadowolenie, że w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności potwierdzono, iż przyszła polityka spójności może obejmować **wszystkie regiony europejskie**, bez względu na ich poziom rozwoju. Podkreśla w związku z tym, że fundusze strukturalne powinny koncentrować się w głównej mierze na najslabiej rozwiniętych regionach, a jednocześnie dostarczać niezbędnego wsparcia innym regionom, by zachęcić je do działań na rzecz konkurencyjności, zatrudnienia, włączenia społecznego oraz zrównoważonego rozwoju, tak aby wspierać harmonijny rozwój całej UE.

9. Uważa, że należy przewidzieć stworzenie **nowej kategorii pośredniej** dla regionów, w których PKB na mieszkańca oscyluje między 75% a 90% wspólnotowego PKB. Ten system ma na celu ograniczenie efektu progowego odnotowanego na poziomie 75% wspólnotowego PKB (obecny próg kwalifikowalności między celami „Konwergencja” i „Konkurencyjność”) oraz zagwarantowanie równości traktowania regionów. Należy jednocześnie uwzględnić trudności tych regionów, które poczynając od 2013 r. po raz pierwszy nie otrzymają wsparcia w ramach celu „Konwergencja”, jak i regionów, które pozostają objęte celem „Konkurencyjność” w ramach obecnego okresu programowania i napotykają trudności strukturalne o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście realizacji celów określonych w strategii „Europa 2020” oraz które odczuwają skutki wewnętrznego zróżnicowania między regionami. Utworzenie tej nowej kategorii nie powinno powodować ograniczeń dla regionów otrzymujących obecnie wsparcie w ramach celów „Konwergencja” lub „Konkurencyjność” lub znajdujących się w fazie phasing-in i phasing-out.

10. Ponownie apeluje o uwzględnienie **wskaźników uzupełniających PKB**, zwłaszcza w celu wdrażania i oceny programów z myślą o lepszym odzwierciedleniu poziomu rozwoju każdego z regionów oraz występujących w nim szczególnych problemów dotyczących spójności społecznej i terytorialnej (różnic subregionalnych, zróżnicowania dochodów, stopy bezrobocia, dostępności usług użyteczności publicznej, dostępu do środków transportu i ich interoperacyjności, jakości środowiska, dobrych stosunków społecznych, poziomu kształcenia itp.). Śródkresowy przegląd okresu programowania (5+5) powinien być okazją do uwzględnienia tych nowych wskaźników uzupełniających PKB. Wzywa zatem Komisję Europejską do opracowania listy **terytorialnych, społecznych i środowiskowych wskaźników rozwoju** mających zastosowanie do szczebla subregionalnego, w oparciu o prace Eurostatu, ORATE⁽¹⁾ i OECD.

Wzmocnienie zintegrowanego podejścia

11. Popiera **zintegrowane podejście** do polityki spójności w trosce o zapewnienie komplementarności wszystkich funduszy (Funduszu Spójności, EFRR, EFS, EFRROW i Europejskiego Funduszu Rybackiego) oraz o ułatwienie ich wdrażania dzięki zintegrowanemu podejściu. Komitet zaleca,

by wyraźnie określić zakres stosowania każdego z tych funduszy oraz to, w jaki sposób działania objęte innymi funduszami UE, w takich dziedzinach, jak transport czy środowisko naturalne, wiążą się z tymi pierwszymi, zarówno na poziomie strategicznym, jak i na szczeblu operacyjnym. Ponadto należy określić jasne wytyczne na poziomie europejskim oraz utworzyć struktury koordynacji na poziomie krajowym i niższym.

12. Pragnie otrzymać wyjaśnienia na temat **procedur wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego** i uważa, że fundusz ten powinien – jak to ma miejsce obecnie – stanowić część funduszy strukturalnych w ramach polityki spójności oraz uważa, że właściwa byłaby ściślejsza współpraca między EFS i EFRR. W związku z tym Komitet zachęca do korzystania z możliwości finansowania krzyżowego i uruchomienia wielofunduszowych programów operacyjnych (EFRR i EFS).

13. Uważa, że jeżeli EFS ma się przyczynić do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” oraz europejskiej strategii na rzecz zatrudnienia, to jego **wdrażanie musi odbywać się na szczeblu terytorialnym** i w pełni wpisywać się w ramy polityki spójności w oparciu o potrzeby rozpoznane na szczeblu lokalnym i regionalnym⁽²⁾. Wyraża zadowolenie, że w konkluzjach prezydencji belgijskiej sporządzonych po nieformalnym posiedzeniu⁽³⁾ ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności zaleca się „wzmocnienie wymiaru regionalnego EFS, a tym samym jego widoczności”, a zatem także jego integracji z regionalnymi strategiami społeczno-gospodarczymi.

14. Pragnie, by **widoczność projektów finansowanych z EFS** zwiększyła się dzięki ich wdrażaniu w większym stopniu ukierunkowanemu na szczebel terytorialny i opartemu raczej na najbardziej konkretnych i praktycznych potrzebach lokalnych – aby nadać im jak największą zauważalność – uzupełniając tym samym działania w zakresie komunikacji oraz podnoszenia świadomości, finansowane w ramach pomocy technicznej na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

15. Zaleca, by **podział środków między EFRR i EFS** opierał się na odsetku określonym na poziomie krajowym w celu zagwarantowania, że środki EFS przyznane zostaną w sposób adekwatny do wyzwań związanych ze spójnością gospodarczą i społeczną w odpowiednich państwach członkowskich i regionach. Komitet Regionów proponuje, by w ramach tak określonych przedziałów państwa członkowskie rozdzielały fundusze strukturalne (EFRR i EFS) na szczeblu krajowym we współpracy z samorządami lokalnymi i regionalnymi.

16. Uważa, że w przyszłości należy **zachęcać do stosowania i uproszczenia systemu elastycznego przechodzenia między funduszami EFRR i EFS**, szczególnie za pośrednictwem nowych wspólnych ram strategicznych, a zwłaszcza w ramach podejścia opartego na lokalnym rozwoju oraz zintegrowanych planów miejskich i samorządowych⁽⁴⁾. Apeluje ponadto do Komisji Europejskiej, by w przyszłych wnioskach ustawodawczych przewidziała analogiczny system w odniesieniu do EFRR i EFRROW, tak by zagwarantować bardziej zintegrowane podejście do obszarów wiejskich.

⁽¹⁾ Europejska Sieć Obserwacyjna Planowania Przestrzennego (ORATE/ESPON).

⁽²⁾ Zob.: opinia w sprawie przyszłości Europejskiego Funduszu Społecznego po 2013 r., CdR 370/2010 (sprawozdawca: Catuscia MARINI, IT/PSE).

⁽³⁾ Nieformalne posiedzenie ministrów w dniach 22–23 listopada 2010 r. w Liège.

⁽⁴⁾ Zob.: art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 w sprawie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Pogłębiona współpraca terytorialna

17. **Pozytywnie ocenia nawiązanie w tekście do współpracy terytorialnej**, która zachowałaby swój obecny podział na trzy elementy, lecz ubolewa, że nie jest ono bardziej szczegółowe. W związku z tym pragnie, by cel ten wzmocniono poprzez:

- zwiększenie przyznanego na ten cel przydziału środków finansowych;
- przepisy szczegółowe bardziej adekwatne do programów współpracy terytorialnej poprzez zwiększenie pomocy technicznej na szczeblu lokalnym, uproszczenie przepisów dotyczących audytu i kontroli, możliwą do zastosowania, odpowiednią kwotę ryczałtową kosztów pośrednich, opracowanie zasad kwalifikowalności wydatków wspólnotowych itd.;
- propozycje mające na celu poprawę zarządzania tymi programami.

18. Zaleca, by **podział środków finansowych na programy współpracy terytorialnej odbywał się na szczeblu wspólnotowym**, a nie krajowym. Beneficjenci tych programów powinni jaśniej przedstawić skutki projektów w dziedzinie współpracy terytorialnej i uzyskać dzięki nim wartość dodaną w regionach na skutek transferu wzorcowych rozwiązań i wiedzy fachowej. Komitet pragnie, by dano pierwszeństwo podejściu strategicznemu i zintegrowanemu na poszczególnych szczeblach współpracy, unikając kierowania się krajowymi względami korzyści finansowych.

19. Wzywa Komisję, by w przyszłych wnioskach ustawodawczych przewidziała przepisy umożliwiające wykorzystanie EFS w ramach programów **współpracy terytorialnej** do finansowania objętych nim działań.

20. Apeluje o **rzeczywistą komplementarność trzech celów polityki spójności**. Działania Unii Europejskiej na szczeblu transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym powinny uzupełniać działania prowadzone na szczeblu programów regionalnych realizowanych w ramach celów „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna oraz zatrudnienie”. Można by zachęcać do wytyczenia kierunków współpracy terytorialnej lub określenia przeznaczonych na nią środków w ramach programów regionalnych, zwłaszcza po to, by umożliwić finansowanie projektów przyczyniających się do powstania nowych struktur na szczeblu transgranicznym lub transnarodowym. Należy jednocześnie dążyć do większej koordynacji trzech aspektów celu „Współpracy terytorialnej”.

21. Podkreśla potrzebę **lepszego powiązania programów współpracy terytorialnej ze strategiami terytorialnymi**, które są wyrazem wspólnych dążeń podmiotów terytorialnych⁽⁵⁾. Uważa w związku z tym, że programy transnarodowe mogą wspierać strategie makroregionalne oraz powstające zinte-

growane strategie morskie. Jednocześnie programy transgraniczne mogą być źródłem wsparcia dla obecnie realizowanych strategii euroregionalnych i eurometropolitalnych. Apeluje również o znaczące podwyższenie kryterium maksymalnej odległości 150 km stosowanego do klasyfikacji wysp jako regionów przygranicznych

22. Wzywa Komisję Europejską, by ułatwiała zawieranie nowych partnerstw terytorialnych poprzez uproszczenie i udoskonalenie sposobu zarządzania międzyregionalnymi programami współpracy. Lepsza **współpraca międzyregionalna** nie tylko gwarantuje skoordynowane podejście do wspólnych problemów, lecz także opiera się na przekonaniu, że istniejące podziały terytorialne nie stanowią granic dla innowacyjnych rozwiązań.

23. Przypomina, że **europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT)**⁽⁶⁾ jest nadal cennym narzędziem ułatwiającym współpracę, zwłaszcza o charakterze transgranicznym. Uważa, że w przyszłym okresie programowania rozporządzenie w sprawie EUWT powinno zostać uproszczone i dostosowane w świetle doświadczeń zebranych w obecnym okresie. Uproszczone mogą zostać między innymi przepisy dotyczące pracowników i systemu opodatkowania EUWT, a także skrócenia obecnych procedur. Zachęca ponadto do systematycznego przyznawania EUWT dotacji globalnych, tak by zarządzały one bezpośrednio funduszami strukturalnymi.

24. Zwraca się do Komisji Europejskiej o ulepszenie obecnej **współpracy na granicach zewnętrznych**. W szczególności konieczne jest uproszczenie procedur i wprowadzenie większej synergii między działaniami podejmowanymi w ramach EFRR, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR).

25. Podkreśla znaczenie, jakie współpraca terytorialna ma dla regionów najbardziej oddalonych. Potrzeba takiej współpracy wynika z ich położenia przy najodleglejszych zewnętrznych granicach Unii. Wzywa do rozwijania **Planu działania na rzecz szerszego sąsiedztwa** w celu lepszej integracji tych regionów w ich środowisku geograficznym.

Priorytety strategiczne dostosowane do specyfiki regionalnej

W kierunku większej elastyczności powiązania ze strategią „Europa 2020”

26. Podkreśla, że polityka spójności – obok innych działań finansowanych przez Unię Europejską – może i powinna nadal odgrywać decydującą rolę, by umożliwić inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, przewidziany w strategii „Europa 2020”, a jednocześnie by **wesprzeć harmonijny rozwój** UE poprzez zwiększenie wewnętrznego potencjału wszystkich regionów oraz zmniejszenie nierówności między obszarami europejskimi, co przewiduje art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁽⁵⁾ Zob.: opinia z inicjatywy własnej w sprawie strategii dla regionu Morza Północnego i kanału La Manche, CdR 99/2010 fin (sprawozdawca: Hermann KUHN, DE/PSE).

⁽⁶⁾ Zob.: opinia z inicjatywy własnej w sprawie nowych perspektyw przeglądu rozporządzenia w sprawie EUWT, CdR 100/2010 rev. 3 (sprawozdawca: Alberto NUÑEZ FEIJOO, ES/PPE).

27. Popiera ogólną zasadę powiązania polityki spójności z **celami strategii „Europa 2020”** i jej inicjatywami przewodnimi, by poczynić postępy na drodze do inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Niemniej uważa, że w latach 2007–2013 podjęto już znaczne wysiłki w tym względzie, które należy ocenić przed podjęciem decyzji o większym skoncentrowaniu środków.

28. Przypomina w związku z tym, że **polityka spójności nie powinna służyć wyłącznie realizacji strategii „Europa 2020” i krajowego programu reform**, gdyż wytyczono też jej własne cele zapisane w traktacie, takie jak zmniejszenie różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych między regionami Unii Europejskiej. W polityce spójności za punkt wyjścia trzeba zatem przyjmować sytuację, potrzeby i potencjał rozwojowy poszczególnych obszarów.

29. Popiera ogólną zasadę wspólnotowego zestawu szeroko zakrojonych priorytetów tematycznych, które zastąpią obecny system przyznawania funduszy strukturalnych na kategorie wydatków określone w restrykcyjny sposób. Jest jednak przeciwny **nadmiernemu ograniczeniu liczby priorytetów** wybieranych w odniesieniu do nowych krajowych umów o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji oraz do programów operacyjnych, opowiadając się za tym, by władzom lokalnym i regionalnym pozostawić wystarczający margines swobody w zakresie dostosowania na szczeblu terytorialnym celów strategii „Europa 2020”.

30. Uważa, że zadaniem Komisji nie jest nadawanie niektórym z tych priorytetów wiążącego charakteru, gdyż powinny one być ustalane na szczeblu regionalnym po rozpoznaniu słabych i mocnych punktów danego obszaru. Podobnie też nie uważa za stosowne **skupienia wszystkich funduszy strukturalnych wyłącznie na priorytetach tematycznych**, które będą musiały być wybrane przez regiony z zestawu proponowanego na szczeblu wspólnotowym. Takie postanowienie byłoby sprzeczne z samą zasadą zintegrowanego podejścia, która zakłada oparcie strategii rozwoju na inwestycjach w różne sektory.

31. Apeluje zatem do Komisji Europejskiej, by **lista priorytetów tematycznych** przedstawiona ewentualnie w przyszłych przepisach dotyczących polityki spójności nie była zbyt restrykcyjna nie tylko po to, by uwzględnić różnorodność terytorialną, gospodarczą i społeczną każdego regionu, lecz również po to, by wyjść poza cele strategii „Europa 2020” w dziedzinie spójności społecznej i terytorialnej.

W kierunku rzeczywistego uwzględnienia celu spójności terytorialnej

32. Popiera zasadę **większej elastyczności organizacji programów operacyjnych**, tak by możliwe było podejmowanie działań na różnych szczeblach terytorialnych (subregionalnym, regionalnym, wieloregionalnym i makroregionalnym) zgodnie ze specyfiką danego obszaru lub przestrzeni funkcjonalnej, takiej jak dorzecza, obszary górskie, archipelagi itp. Działania te będą musiały się jednak opierać na wspólnej woli włączenia się podmiotów terytorialnych, a zwłaszcza samorządów terytorialnych, do rzeczywistego projektu terytorialnego bez podważania znaczenia szczebla regionalnego.

33. Pragnie, by **cel dotyczący spójności terytorialnej** znalazł odzwierciedlenie w nowej strukturze polityki spójności dzięki określeniu **priorytetowej osi terytorialnej** w ramach „zestawu” UE, w uzupełnieniu do zagadnień związanych ze strategią „Europa 2020”, tak aby spójność terytorialna mogła zapewniać zrównoważone planowanie przestrzenne w celu wspierania współzależności między regionami oraz ogólnej spójności między obszarami polityki. Popiera ponadto propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą odpowiedniego **uwzględnienia regionów o specyficznych cechach terytorialnych** ⁽⁷⁾.

34. Podkreśla, że należy w dalszym ciągu zwracać szczególną uwagę na **regiony najbardziej oddalone** w związku z ich specyficznym statusem przyznanym im w art. 349 traktatu lizbońskiego. Przypomina potrzebę sporządzenia postanowień finansowych z myślą o tych regionach w celu zrekompensovania im szeregu ograniczeń, takich jak oddalenie, charakter wyspiarski, niewielkie rozmiary, trudna topografia i klimat, a także zależność gospodarcza od niewielkiej liczby produktów. Rekompensata wydaje się niezbędna, by ułatwić dostęp regionów najbardziej oddalonych do rynku wewnętrznego na takich samych zasadach, jakie przysługują innym regionom europejskim.

35. Popiera **szersze uwzględnienie wymiaru miejskiego** w polityce spójności dzięki większemu zaangażowaniu miast i aglomeracji we wszystkie fazy opracowywania polityki spójności: krajowe programy reform, umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji i programy operacyjne. W tym względzie pragnie, by wymiar miejski został odpowiednio uwzględniony w programach operacyjnych, i przypomina swój postulat, by priorytetowo traktować zintegrowane podejście do rozwoju obszarów miejskich. Przypomina, że obszary miejskie charakteryzują się bardzo często znaczącymi nierównościami gospodarczymi, społecznymi i terytorialnymi, którym należy odpowiednio zaradzić. Wsparciem dla zintegrowanego podejścia do rozwoju obszarów miejskich powinny być prace podejmowane w ramach karty lipskiej mającej na celu sprawdzenie nowych wspólnych ram odniesienia dla zrównoważonego rozwoju miast. Trzeba ponadto postrzegać miasta jako bieguny wzrostu i rozwoju całych regionów.

36. Popiera propozycję Komisji Europejskiej mającą na celu przyznanie pochodzącym z wyboru przedstawicielom lokalnym i/lub regionalnym ważniejszej roli w opracowywaniu i realizacji strategii rozwoju obszarów miejskich w ramach programów operacyjnych. Takie zaangażowanie i zwiększenie odpowiedzialności samorządów lokalnych i regionalnych jest zależne od bardziej systematycznego przyznawania **dotacji globalnych określonym miastom**, aglomeracjom i regionom. Opowiada się za zachowaniem wymiaru miejskiego w ramach europejskiej polityki spójności. Miasta mogą pełnić rolę ważnych czynników wzrostu i innowacji. Ponadto zintensyfikowanie relacji między miastem a wsią może w szczególny sposób przyczynić się do

⁽⁷⁾ Zob.: art. 174 TFUE: „[Wśród regionów, o których mowa, szczególną uwagę poświęca się] obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie”.

zwiększania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE i jednocześnie do realizacji strategii „Europa 2020”. Aby funkcja ta mogła być spełniana, również w przyszłości niezbędne są środki stabilizacji społecznej i gospodarczej oraz trwałego rozwoju miast oraz obszarów miejskich znajdujących się w trudnej sytuacji. Działania te należy opracowywać i realizować w ramach regionalnych programów operacyjnych.

37. Ubolewa, że w dokumencie **brakuje odniesienia do wymiaru wiejskiego**, chociaż zgodnie z przyjętymi definicjami obszary wiejskie i podmiejskie stanowią ponad 80% obszaru Unii Europejskiej. Apeluje do Komisji Europejskiej o zwrócenie szczególnej uwagi na powiązanie między różnego rodzaju gminami – obszarami miejskimi (duże i małe miasta) i wiejskimi – które stanowi nieodłączny element zintegrowanej polityki rozwoju regionalnego. Pragnie ponadto, by wymiar wiejski został odpowiednio uwzględniony w przyszłej polityce spójności i by między działaniami podejmowanymi w ramach EFRR, EFS i EFRROW zapewniono silniejsze powiązanie oraz lepszą synergię, zarówno za pośrednictwem wspólnych ram strategicznych, jak i w ramach programów operacyjnych. Proponuje przekształcenie obecnego programu URBACT w program RURBACT⁽⁸⁾, który zachęcałby do wymiany sprawdzonych rozwiązań, tworzenia sieci koncentrujących się na zagadnieniach obszarów miejskich i wiejskich, a także na ich wzajemnym powiązaniu.

38. Zachęca zatem do **uwzględnienia wymiaru terytorialnego** w programach operacyjnych, co umożliwiłoby finansowanie projektów wpisujących się w subregionalne inicjatywy terytorialne. Nowe podejście oparte na rozwoju lokalnym powinno stać się całościowymi ramami strategicznymi na rzecz rozwoju subregionalnego wszystkich zainteresowanych obszarów, niezależnie od tego, czy są to obszary miejskie, wiejskie, czy miejsko-wiejskie i zostać wpisane do programów regionalnych.

39. Ubolewa, że w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności nie położono odpowiedniego nacisku na tendencję do pogłębiania się pewnych **różnic subregionalnych**. Różnice te wiążą się z takimi zjawiskami, jak segregacja przestrzenna prowadząca do różnych form gettoizacji, a także stała degradacja niektórych obszarów oddalonych. Jasne przedstawienie tych nierówności subregionalnych przy pomocy odpowiednich danych statystycznych oraz środki mające na celu zmniejszenie tych nierówności przyczyniłyby się do lepszego uwzględnienia celu spójności terytorialnej na szczeblu lokalnym, pod warunkiem że zarządzanie odbywałoby się na szczeblu regionalnym.

40. Zgadza się, że należy zwrócić **większą uwagę na inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego**, które trzeba będzie promować poprzez bardziej systematyczne współfinansowanie ze środków wspólnotowych. W stosownych przypadkach część środków z programu operacyjnego powinna być przeznaczona na inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego (np. na partnerstwa).

⁽⁸⁾ Podstawą programu RURBACT byłby program URBACT, rozwinęty i wzmocniony o doświadczenia sieci RURACT, tak by lepiej uwzględnić powiązania między wymiarem miejskim i wiejskim.

Może chodzić o zaproszenia do składania projektów regionalnych lub wieloregionalnych⁽⁹⁾ mające na celu zachęcenie wszystkich podmiotów publicznych (demokratycznie wybranych przedstawicieli samorządów lokalnych lub przedstawicieli instytucji publicznych itp.), a także podmiotów prywatnych (przedsiębiorstwa, izby konsularne, przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie, stowarzyszenia itp.) do opracowania i wdrożenia strategii rozwoju lokalnego opartej na zintegrowanym podejściu⁽¹⁰⁾. Inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego mogą w istotny sposób przyczynić się do rozwoju instytucjonalnego na poziomie samorządów lokalnych, pod warunkiem że samorządy te otrzymają wsparcie finansowe, również w formie programów pomocy technicznej.

41. Uważa, że **cel spójności terytorialnej dotyczy wszystkich dziedzin polityki Unii Europejskiej** i że powinien się opierać na zapewnieniu spójności między polityką sektorową a polityką spójności, a także na lepszym uwzględnieniu wpływu terytorialnego wszystkich obszarów polityki Unii Europejskiej w chwili ich opracowywania. W tym kontekście ubolewa, że Komisja Europejska nie uwzględniła jeszcze jego wniosku o sporządzenie Białej księgi w sprawie spójności terytorialnej⁽¹¹⁾.

42. Ubolewa, że w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności **brakuje nawiązania do usług użyteczności publicznej**, chociaż nierozzerwalny związek podejmowanych w ich ramach zadań ze spójnością terytorialną został wyraźnie uznany w art. 14 TFUE i w protokole 26 dołączonym do traktatu lizbońskiego. Przypomina zatem swój postulat, by wpływ terytorialny polityki Unii Europejskiej na usługi użyteczności publicznej stanowił przedmiot oceny ex ante i ex post.

Realizacja polityki spójności

Podejście strategiczne

43. Popiera opracowanie **wspólnych ram strategicznych**, które obejmowałyby Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Rybacki. Niemniej pragnie, by ramy te zostały określone wspólnie przez Radę i Parlament Europejski we współpracy z Komitetem Regionów. Należy zadbać o to, by we wspólnych ramach strategicznych określone zostały obszary działania poszczególnych funduszy wspólnotowych w regionach Unii Europejskiej i tym samym ich role oraz wzajemne relacje, jak również ich związki z innymi funduszami UE ściśle powiązanymi z funduszami strukturalnymi i mającymi wyraźny wymiar terytorialny, takimi jak fundusz sieci transeuropejskich, ewentualne przyszłe fundusze na rzecz środowiska i klimatu itp.

⁽⁹⁾ Na przykład uwzględnienie spójności terytorialnej w zintegrowanym podejściu do programowania funduszy strukturalnych we Włoszech w latach 2000–2006. Te zintegrowane projekty terytorialne obejmują 7 regionów należących do NUTS II i są realizowane na szczeblu subregionalnym.

⁽¹⁰⁾ Na przykład lokalna grupa działania w ramach programu Leader+.

⁽¹¹⁾ Zob.: opinia Komitetu Regionów w sprawie Zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej (sprawozdawca: Jean-Yves LE DRIAN, FR/PSE), CdR 274/2008 fin.

44. Uważa, że istniejące strategie makroregionalne mogą pełnić funkcję „**strategicznych ram odniesienia na szczeblu makroregionalnym**”. Strategie regionalne wytyczone w ramach programów operacyjnych (wynikające z trzech celów polityki spójności) mogą opierać się na priorytetowych elementach wspomnianych strategii makroregionalnych.

45. Zwraca się do Komisji Europejskiej o uściślenie treści **ozraz warunków „umów o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji”**, które będą negocjowane między Komisją Europejską a państwami członkowskimi. Podkreśla konieczność praktycznego zastosowania zasad partnerstwa oraz wielopoziomowego sprawowania rządów i w związku z tym proponuje, by samorządy musiały być włączane w opracowywanie, negocjowanie i realizację tychże umów, gdyż są one bezpośrednio zaangażowane w programy operacyjne przewidziane w tych umowach. Powinny one brać udział w podejmowaniu decyzji w ramach umów krajowych co do priorytetów tematycznych i środków finansowych stosujących się do programów operacyjnych, w których samorządy te biorą udział.

46. Proponuje, by „umowy o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji” jak również pakt terytorialne na rzecz wdrażania strategii „Europa 2020” ustanawiały dla każdego państwa członkowskiego **wielopoziomowy system sprawowania rządów** łączącego różne poziomy terytorialne (wspólnotowy, krajowy, regionalny i lokalny) w ramach umocnionego partnerstwa z samorządami lokalnymi i regionalnymi. Apeluje, by samorządy terytorialne (jako podmioty współfinansujące usługi publiczne i/lub nimi współzarządzające) przyłączyły się do tychże paktów terytorialnych⁽¹²⁾ i w pełni uczestniczyły w ich opracowywaniu, negocjowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu. Pakty te, tak jak i wspólne ramy strategiczne, powinny obejmować FEDER, EFS, EFRR oraz EFR i zapewniać spójność z krajowymi programami reform, ułatwiając ich realizację w terenie.

47. Wyraża zadowolenie z wprowadzenia **programów operacyjnych jako głównego narzędzia realizacji** polityki spójności, tak jak w obecnym okresie. Przypomina w związku z tym, że Komisja Europejska powinna zadbać o pełny udział samorządów terytorialnych w opracowywaniu, negocjowaniu, a także wdrażaniu tych programów.

48. Popiera wprowadzenie **rocznych sprawozdań z wdrażania**, umożliwiających przedstawienie stanu realizacji celów przez cały okres programowania, tak jak ma to miejsce obecnie. Nie dostrzega natomiast sensu we wprowadzaniu nowego wymogu ciągłej oceny programów z chwilą poświadczania określonej kwoty środków w Komisji Europejskiej.

49. Popiera propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą **organizacji regularnych debat politycznych** w różnych odpowiednich służbach instytucji Unii Europejskiej. W tym względzie jest gotów udzielić Komisji Europejskiej wszelkiej pomocy w organizacji debat ze swymi członkami podczas sesji plenarnych lub posiedzeń Komisji COTER.

⁽¹²⁾ W każdym państwie członkowskim trzeba wyłonić samorządy terytorialne przystępujące do paktu zgodnie z podziałem kompetencji subregionalnych.

50. Uważa, podobnie jak Komisja Europejska, że kluczowe znaczenie ma to, by **ministrowie odpowiadający za politykę spójności spotykali się regularnie na forum Rady obradującej w formalnym składzie**⁽¹³⁾ w celu wymiany poglądów na temat stopnia zaawansowania programowania i oceny postępów w realizacji wyznaczonych celów.

Partnerstwo i sprawowanie rządów

51. Uważa, że pomyślna realizacja strategii „Europa 2020” zależy od udziału różnych zainteresowanych podmiotów na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, zgodnie z **systemem wielopoziomowego sprawowania rządów**. Przypomina w związku z tym potrzebę ustanowienia paktów terytorialnych, w których władze lokalne i regionalne będą uczestniczyć bardziej bezpośrednio.

52. Przypomina znaczenie ostrzejszych i bardziej **szczegółowych kryteriów umożliwiających wdrażanie zasady partnerstwa** z samorządami terytorialnymi w opracowywaniu, negocjowaniu i realizacji strategicznych celów wspólnotowych i krajowych, a także programów operacyjnych. Wyraża zadowolenie, że w ocenach przeprowadzonych przez Komisję Europejską podkreślano, iż zaangażowanie władz terytorialnych, a także podmiotów społeczno-gospodarczych w terenie stanowi czynnik decydujący o powodzeniu polityki spójności.

Wydajność, przepisy warunkujące, zachęty i kary

53. Usilnie zachęca władze lokalne i regionalne, by zapewniły najwyższą wydajność swojego **potencjału administracyjnego i instytucjonalnego** oraz rozwinęły odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie, aby uporać się z problemem złożoności projektów finansowanych przez UE, zwłaszcza jeśli chodzi o obciążenia administracyjne i biurokrację. Podkreśla konieczność zapewnienia finansowania na odpowiednim poziomie, aby stosownie umożliwić władzom lokalnym i regionalnym uczestniczenie w ważniejszych projektach finansowanych za pośrednictwem funduszy strukturalnych.

54. **Zdecydowanie sprzeciwia się tzw. zewnętrznym makroekonomicznym przepisom warunkującym**, tj. wstrzymywaniu wypłat funduszy strukturalnych dla regionów i aglomeracji z powodu błędów i zaniedbań ich rządów krajowych bądź w wypadku, gdy rządy te nie przestrzegają paktu stabilności i wzrostu. Stosowanie kar lub zachęt finansowych związanych z paktem stabilności i wzrostu, mających zagwarantować przestrzeganie warunków makroekonomicznych może być niekorzystne przede wszystkim dla samorządów lokalnych i regionalnych, chociaż nie odpowiadają one za nieprzestrzeganie przez państwa członkowskie zobowiązań w tym zakresie⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ Może to być forum obradujące w składzie ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności lub też mogą to być sesje Rady ds. Ogólnych poświęcone polityce spójności z udziałem ministrów odpowiedzialnych za tę politykę.

⁽¹⁴⁾ Opinia KR-u z 1 grudnia 2010 r. w sprawie zacieśnienia koordynacji polityki gospodarczej, sprawozdawca: Konstantinos TATSIS (EL/PPE), CdR 224/2010 fin, a także rezolucja KR-u w sprawie priorytetów KR-u na rok 2011, przyjęta 2 grudnia 2010 r., CdR 361/2010 fin (zwłaszcza punkt 10).

55. Popiera wprowadzenie (wewnętrznych) przepisów warunkujących, mających zwiększyć skuteczność polityki spójności. Przepisy takie powinny ściśle łączyć się z priorytetami tematycznymi polityki spójności i nie powinny zmierzać do tworzenia powiązań z szerzej zakrojonymi reformami strukturalnymi, luźno związanymi z funkcjonowaniem tej polityki. Muszą skupiać się na tych warunkach strukturalnych i instytucjonalnych, które są niezbędne do zapewnienia najlepszego wykorzystania zasobów polityki spójności. Powinny być proste, możliwe do wyegzekwowania, proporcjonalne i poddane weryfikacji ex ante.

56. Popiera **utrzymanie współfinansowania europejskiego**, które gwarantuje zaangażowanie i zwiększenie odpowiedzialności lokalnych podmiotów. Tak jak w obecnym okresie, stopień współfinansowania wspólnotowego powinien być określany w odniesieniu do danego celu, odpowiednio do stopnia rozwoju każdego z regionów. Sprzeciwia się natomiast obniżaniu stopnia współfinansowania, które nie powinno służyć za zmienną dostosowawczą w wypadku ograniczeń budżetowych po zawarciu umowy międzyinstytucjonalnej w sprawie przyszłych perspektyw finansowych. Zastanawia się ponadto nad zróżnicowaniem stopnia współfinansowania zaproponowanym przez Komisję Europejską stosownie do wspólnotowej wartości dodanej, rodzajów działań i beneficjentów. Zróżnicowanie to może doprowadzić do złożoności, która może być z kolei źródłem nieprawidłowości i jeszcze bardziej skomplikować zadanie organów zarządzających. Przypomina ponadto, że stopień współfinansowania dla danego priorytetu powinien być ustalany w odniesieniu do każdego programu operacyjnego, tak by odpowiadał on wytyczonym pierwszoplanowym celom.

57. **Sprzeciwia się propozycji ustanowienia rezerwy na wykonanie** opartej na celach strategii „Europa 2020”, w odniesieniu do której trudne wydaje się określenie obiektywnych kryteriów alokacji. Rezerwa ta może przynieść korzyści najsukcesywniejszym regionom bez uwzględnienia wysiłków podejmowanych przez regiony, które nie mają korzystnych warunków z terytorialnego, gospodarczego lub społecznego punktu widzenia, i bez uwzględnienia charakteru niektórych rozwiązań, zwłaszcza złożonych rozwiązań zintegrowanych, które wymagają długich przygotowań. Rezerwa na wykonanie mogłaby też oznaczać, że państwa członkowskie wytyczą sobie mało ambitne cele. Ponadto uważa, że stworzenie rezerwy na wykonanie – bez względu na to, czy zostałaby ona ustanowiona na szczeblu wspólnotowym czy też krajowym – nie jest gwarancją większej skuteczności inwestycji. Komitet mógłby natomiast poprzeć utworzenie rezerwy elastyczności (która nie byłaby oparta na kryterium wykonania), składającej się z środków umorzonych automatycznie w trakcie okresu programowania, która miałaby na celu:

- finansowanie eksperymentalnych inicjatyw w zakresie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu lub
- wykorzystanie funduszy strukturalnych podczas kryzysu gospodarczego, społecznego lub środowiskowego w powiązaniu z europejskim funduszem dostosowania do globalizacji i Funduszem Solidarności Unii Europejskiej.

58. **Zgadza się co do potrzeby ustanowienia nowych form warunkujących przepisów finansowych (tzw. wewnętrznych), które byłyby powiązane z wynikami**, jednocześnie uznając za niezbędne do zagwarantowania spójnego wdrożenia systemu uwarunkowań strukturalnych, określenie kryteriów –ogólnych, sprawiedliwych, proporcjonalnych i opartych na zasadzie równego traktowania – na których podstawie będzie można jasno stwierdzić, czy dany warunek został spełniony. Cele ilościowe powinny służyć strategicznemu kierowaniu programami, nie powodując nieproporcjonalnie wysokiego wzrostu kosztów. Cele te, które zostały opracowane z wykorzystaniem niewielkiej liczby wyników i wskaźników wykonania, umożliwiają oszacowanie postępów poczynionych w porównaniu z sytuacją wyjściową i osiągnięcia celów w realizacji priorytetów. Nie mogą one zatem podlegać karze, jeżeli oczekiwane wyniki nie zostały w pełni osiągnięte. Tak jak przypomnieli ministrowie odpowiedzialni za politykę spójności na posiedzeniu w Liège w dniach 22–23 listopada 2010 r., stosowane są obecnie ważne przepisy warunkujące, które już dowiodły swej skuteczności. Chodzi zwłaszcza o zasadę automatycznego umarzania środków, zasadę zamykania, zatwierdzania systemów kontroli i audytu, a także zasadę dodatkowości i współfinansowania itd. Te wewnętrzne przepisy warunkujące mogą być zatem nadal stosowane i ulepszone.

59. Przypomina, że środki wnoszone przez samorządy terytorialne zgodnie z zasadą współfinansowania uprawniają Komitet Regionów do udziału w postulowanym przez Komisję Europejską konstruktywnym dialogu, którego celem byłoby omówienie różnych form przepisów warunkujących przedstawionych w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności w ramach **zespołu zadaniowego ds. przepisów warunkujących** wspólnie z państwami członkowskimi i Parlamentem Europejskim.

Ocena i oczekiwane wyniki

60. Popiera propozycję Komisji Europejskiej, by **w większym stopniu skupić się na wynikach** w oparciu o jasno wytyczone i wymierne cele oraz wskaźniki wydajności ustanowione na wcześniejszym etapie stosownie do szczególnych celów każdego z regionów. Przestrzega jednak Komisję przed pokusą oceny wyników jedynie w oparciu o postępy poczynione w zakresie realizacji celów strategii „Europa 2020”. Przypomina w związku z tym, że w okresie programowania 2007–2013 dokonano już postępów w tym zakresie, wprowadzając ocenę ex ante, ocenę bieżącą i ocenę ex post, które trzeba będzie podsumować, zanim szerzej zastosuje się te rozwiązania.

61. Popiera stosowanie **niewielkiej liczby wspólnych wskaźników** w powiązaniu z celami spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz strategii „Europa 2020”, by umożliwić Komisji Europejskiej dokonanie całościowej i stałej oceny w odniesieniu do całego okresu programowania. Niemniej większość wskaźników powinna zostać ustalona na szczeblu regionalnym zgodnie ze specyfiką terytorialną każdego regionu i przyjętymi priorytetami i powinna pokazywać, na ile dane rozwiązanie jest potrzebne z punktu widzenia rozwoju terytorialnego.

Instrumenty inżynierii finansowej

62. **Popiera stosowanie instrumentów inżynierii finansowej** w celu zwiększenia stymulującego wpływu funduszy wspólnotowych. Ubolewa jednak, że Komisja stosuje ograniczenia tematyczne przy określaniu prawa do pomocy i uważa za konieczne pozostawienie państwom członkowskim swobody decydowania, na którym poziomie (krajowym, regionalnym) instrumenty finansowe zostaną najskuteczniej wdrożone. Niemniej konieczne jest uproszczenie i wyjaśnienie ich stosowania w celu:

- ułatwienia udziału EBI i innych instytucji bankowych ze szczebla krajowego, regionalnego lub lokalnego;
- zachęcania władz lokalnych i regionalnych do szerszego wykorzystania tych instrumentów i do zapewnienia ich wdrożenia;
- zaspokojenia potrzeb wszystkich regionów, dużych i małych, jako że obecne instrumenty są dostosowane wyłącznie do działań na wielką skalę.

63. Zastanawia się nad propozycją Komisji Europejskiej dotyczącą skierowania **wsparcia finansowego do przedsiębiorstw** głównie za pomocą instrumentów inżynierii finansowej, a jednocześnie użycia dotacji do współfinansowania programów wsparcia ukierunkowanych na innowacje, ochronę środowiska itd. W ramach polityki spójności nie można udzielać pomocy przedsiębiorstwom poprzez użycie wyłącznie instrumentów inżynierii finansowej, które nie eliminują zapotrzebowania na dotacje, jako że nie wszystkie działania są finansowane z pożyczek. Kryzys dowiódł, że w okresie recesji instrumenty opierające się na mechanizmach rynkowych nie są operacyjne. Nie wszystkie organy są także w stanie realizować projekty finansowane z pożyczek. Zadaniem samorządów terytorialnych jest wybór najbardziej odpowiedniego rodzaju pomocy stosownie do tkanki gospodarczej i charakteru przedsiębiorczości w każdym z regionów, a także w powiązaniu z polityką konkurencji, a zwłaszcza z pomocą regionalną.

Uproszczenie

64. Sprzeciwia się **wszelkim znaczącym zmianom obecnego systemu zarządzania** funduszami strukturalnymi, tak jak Komisja Europejska proponuje w ramach przeglądu rozporządzenia finansowego. Apeluje do Komisji Europejskiej o utrzymanie obecnego systemu, który zaczyna przynosić wyniki pod względem zmniejszenia liczby błędów i nieprawidłowości i który wymagać będzie ulepszeń oraz uproszczeń.

65. Podkreśla, że skuteczność i poprawa wyników polityki spójności zakładają osiągnięcie **równowagi między uproszczeniem procedur i zarządzania finansami a ich skutecznością**, aby uczynić politykę spójności łatwiejszą w obsłudze i bardziej przejrzystą. Pełne uznanie kompetencji regionów w dziedzinie zarządzania regionalnymi programami operacyjnymi i nadzoru nad nimi należałoby do tych elementów równowagi. Ponadto Komitet Regionów powinien starać się zaproponować rozwiązania mające na celu większe uproszczenie zasad wdrażania funduszy przez organy zarządzające i otrzymywania

środków przez beneficjentów. Zachęca także Komisję Europejską do dalszych przemyśleń na temat uproszczenia, tak by móc zwłaszcza przyspieszyć termin zwracania środków dla beneficjentów.

66. Zachęca Komisję Europejską do zastosowania uproszczonych metod zwracania środków beneficjentom **dzięki zryczałtowaniu kosztów** zarówno w wypadku EFRR, jak i EFS. Apeluje do państw członkowskich o wsparcie samorządów terytorialnych, tak by umożliwić szybką realizację tych postanowień, które przyczynią się do większego ukierunkowania programowania na oczekiwane wyniki.

67. Z zadowoleniem przyjąłby przegląd procedur dotyczących programów współpracy terytorialnej z myślą o ustanowieniu reguł wspólnych dla wszystkich programów, tak aby przyjęte w danym kraju procedury kontroli mogły stosować się do partnerów oraz aby główni partnerzy nie byli zmuszeni sprawdzać wyników kontroli przeprowadzonych w innych państwach członkowskich.

68. Przestrzega Komisję przed realizacją propozycji dotyczącej wprowadzenia **poświadczeń wiarygodności** zawieranych między organami zarządzającymi a Trybunałem Obrachunkowym. Propozycja ta nie powinna prowadzić do utrudnienia zadania władzom lokalnym i regionalnym, jeżeli chodzi o zasady kontroli i audytu, czy do zwolnienia Komisji z odpowiedzialności za interpretowanie zagadnień z tej dziedziny i udzielania w tym względzie wsparcia.

69. Podkreśla, że kontrola finansowa i audyt powinny wyraźnie opierać się na przestrzeganiu uregulowań i być proporcjonalne, oraz wyraża stanowczy sprzeciw wobec procesu wprowadzania regulacji „po cichu”, polegającego na „zachęcaniu” organów zarządzających do realizowania pewnych planów oceny, podczas gdy nie jest to obowiązkowe, zaś stosowane przez kontrolerów standardowe listy kontrolne, zapewniane przez komitet koordynujący fundusze, zawierają elementy, które nie występują w uregulowaniach UE ani nie wynikają z jakichkolwiek wymogów prawa krajowego.

70. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji Europejskiej mającą na celu wyłączenie pierwszego roku programowania z **zasady automatycznego umarzania** i pragnie, by wydatki poniesione w pierwszym roku były uzasadniane dopiero w chwili zakończenia programu operacyjnego. Postanowienie to umożliwi złagodzenie skutków opóźnień w chwili rozpoczęcia okresu programowania. Niemniej Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny zadbać o to, by przyjęcie programów operacyjnych było skuteczne na jak najwcześniejszym etapie, tak by zmniejszyć ryzyko opóźnienia na początku okresu.

71. Ubolewa, że Komisja Europejska nie proponuje żadnego uproszczenia **projektów generujących dochody**, w wypadku których złożoność metody obliczeniowej wydaje się mieć efekt przeciwny do zamierzonego i zniechęca potencjalnych pomysłodawców projektów. Ponadto zachęca Komisję Europejską do uproszczenia i przyspieszenia procedury zatwierdzania najważniejszych projektów.

72. Popiera ujednolicenie **zasad kwalifikowalności wydatków** w ramach różnych obszarów działania, instrumentów i funduszy za pomocą szczegółowych przepisów zawartych we wspólnych ramach strategicznych oraz poprzez wdrożenie uregulowań prawnych bezpośrednio z tym ram wynikających, wszystko to w celu uproszczenia procedur realizacji i zminimalizowania ryzyka nieprawidłowości. Konieczne będzie ponadto zadbanie o to, by władze lokalne i regionalne w pełni uczestniczyły w ustanawianiu zasad kwalifikowalności wraz z państwami członkowskimi w celu zapewnienia prawidłowości wspólnej interpretacji i zastosowania przepisów wspólnotowych na szczeblu regionalnym i krajowym.

Bruksela, 1 kwietnia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia perspektywiczna Komitetu Regionów „Przyszłość Europejskiego Funduszu Społecznego po 2013 r.”

(2011/C 166/08)

KOMITET REGIONÓW

- zaleca usilnie, by EFS zachował cechy funduszu strukturalnego i opowiada się za tym, by opracowując i realizując międzysektorowe programy operacyjne, w tym dotyczące współpracy, umocniono wymiar terytorialny;
- zauważa z zainteresowaniem, że w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności wskazuje się na innowacyjny potencjał inicjatyw lokalnych i zdecydowanie opowiada się za tym, aby EFS stał się integralną częścią modelu rozwoju lokalnego, który zaproponowano we wspomnianym sprawozdaniu;
- uważa, że kluczowym celem EFS powinno być nadal zwiększanie możliwości zatrudnienia poprzez skuteczne funkcjonowanie rynków pracy, a także podnoszenie kwalifikacji i wzmacnianie kapitału ludzkiego, wspomaganie pracowników w utrzymaniu miejsca pracy, a także wspieranie innowacji, przedsiębiorczości oraz reform w dziedzinie szkolenia i kształcenia;
- zdecydowanie podkreśla, że w ramach EFS należy poświęcić dużo uwagi priorytetom horyzontalnym, takim jak włączenie społeczne osób i grup znajdujących się w trudnym położeniu oraz przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i wiek, umacniając przy tym szczególnie dążenie do równouprawnienia płci pod względem równych szans i równości traktowania w miejscu pracy, a także równości wynagrodzenia dla kobiet (*gender pay gap*);
- uważa, że instrumenty na rzecz ochrony i wsparcia dochodów mogą stanowić obszar działania EFS, jeżeli zostaną powiązane z realizacją działań w ramach aktywnej polityki zatrudnienia; jest zdania, że przyznawanie socjalnych środków osłonowych powinno pozostać w kompetencji państw członkowskich, gdyż dopuszczenie do nich w ramach EFS mogłoby spowodować odejście EFS od jego celów i ograniczenie jego skuteczności poprzez skupienie się na działaniach kryzysowych, a nie perspektywicznych;
- podkreśla dramatyczną sytuację społeczności romskich, które nie tylko żyją w sytuacji wykluczenia społecznego i ekonomicznego, ale także w narzuconej im izolacji i w warunkach gorszych niż średnie warunki życia; sytuacji tej należy zaradzić poprzez wykorzystanie instrumentów europejskich na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Sprawozdawca Catuscia MARINI (IT/PSE), przewodnicząca regionu Umbria

I. UWAGI OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW

Tożsamość, cel i legitymizacja polityki spójności w perspektywie po 2013 r.

1. Zgadza się z koncepcją przedstawioną przez Komisję w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności ⁽¹⁾, zgodnie z którą polityka spójności powinna być ukierunkowana na wszystkie regiony europejskie, a jej celem ma być propagowanie harmonijnego rozwoju UE oraz rewitalizacji regionów zapóźnionych, na które należy przeznaczyć największą część jej środków, a także utrzymanie konkurencyjności regionów rozwiniętych przy jednoczesnym zwalczaniu partykularnych postaw mogących wywołać negatywne skutki ze szkodą dla innych w dążeniu do realizacji interesów własnego regionu lub kraju (tzw. polityka zubożania sąsiada).

2. Uważa zatem, że konieczna jest strategia określona na szczeblu terytorialnym, która stanowiłaby niezbędne uzupełnienie jednolitego rynku, tak by między innymi przeciwdziałać jego ewentualnym skutkom w postaci zaostrzenia nierówności terytorialnych, oraz za pomocą której realizowano by cele zarówno rozwoju gospodarczego, jak i włączenia społecznego. Uważa ponadto, że konieczne jest zagwarantowanie spójności i zintegrowanego zarządzania celami polityki spójności zamiast ich oddzielnego propagowania, jednak przy zachowaniu jasnego rozróżnienia między działaniami podejmowanymi w ich ramach.

3. Ma nadzieję, że w ramach polityki spójności będzie się dążyć do jej legitymizacji i widoczności wśród obywateli europejskich, w coraz większym stopniu ukierunkowując się na osiągnięcie wyników i ich wymierność, w pełni realizując koncepcję odpowiedzialności oraz unikając jednolitego dla wszystkich podejścia opartego na gotowych biurokratycznych rozwiązaniach, zamiast tego pozostawiając miejsce na procesy kształcenia na szczeblu lokalnym i wdrażania rozwiązań zgodnie ze specyfiką obszaru lokalnego, a także na wprowadzenie spójności terytorialnej, która jest nowym celem politycznym zapisanym w traktacie lizbońskim ⁽²⁾.

4. Uważa, że aby zapewnić sens podejmowanych działań, konieczne jest przeznaczenie na nie odpowiednich środków finansowych, tak by udostępnić ich minimalną ilość również tym regionom, które są niekoniecznie zapóźnione pod względem średnich statystycznych, lecz które stoją jednak często w obliczu wyzwań związanych ze spójnością wewnętrzną z uwagi na obszary ubóstwa i zapóźnienie w rozwoju.

5. Wzywa do włączenia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji do budżetu Unii, przede wszystkim po to, aby przyspieszyć uruchamianie środków.

⁽¹⁾ W tym kontekście warto przypomnieć opinię KR-u w sprawie piątego sprawozdania w sprawie spójności, sprawozdawca: Michel Delebarre, CdR 369/2010.

⁽²⁾ W tym kontekście warto przypomnieć Zieloną księgę w sprawie spójności terytorialnej, sprawozdawca: Jean-Yves Le Drian, CDR 274/2008.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

Polityka spójności a cele strategii „Europa 2020”

6. Uważa, że polityka spójności i strategia „Europa 2020” powinny być skoordynowane i spójne i że należy określić obszary objęte bezpośrednią pomocą, a także ich interakcję oraz komplementarność, utrzymując przy tym niezależność polityki spójności przewidzianą w traktacie ⁽³⁾ i optymalnie wykorzystując sposoby, na jakie może się ona przyczynić do powodzenia strategii „Europa 2020”.

7. Zdecydowanie podkreśla, że dla osiągnięcia tych celów fundamentalne znaczenie ma rola władz lokalnych i regionalnych, które mają wszelkie dane po temu, by opracowywać i wdrażać politykę wspólnotową zgodnie z długoterminową strategią mającą na celu rozwiązanie kwestii niedostatecznego wykorzystania środków i wykluczenia społecznego na konkretnych obszarach poprzez odpowiednie działania dodatkowe i wielopoziomowe sprawowanie rządów.

8. Odrzuca wszelkie pomysły *renacjonalizacji* polityki spójności, a także koncentracji sektorowej, gdyż nie wydają się one odpowiednie do udzielenia spójnego i funkcjonalnego wsparcia strategii „Europa 2020”, a jednocześnie są sprzeczne z wymiarem terytorialnym i wielopoziomowym *sprawowaniem rządów* uosabiającym pozytywne wartości *lepszego sprawowania rządów* dotychczas propagowane za pośrednictwem spójności, które mają podstawę w traktacie. Poprawa *zarządzania* gospodarczego wraz z umocnieniem spójności europejskiej przyczyniłaby się w decydujący sposób do przezwyciężenia kryzysu gospodarczego ⁽⁴⁾.

Rola Europejskiego Funduszu Społecznego w polityce spójności

9. Uważa, że EFS musi realizować swe własne cele, przytoczone powyżej, w kontekście polityki spójności europejskiej, a zatem za pośrednictwem w jak największym stopniu harmonijnych i zintegrowanych programów z należytym uwzględnieniem wymiaru terytorialnego. Zwłaszcza działania zmierzające do wzmocnienia kapitału ludzkiego w celu osiągnięcia jak najlepszych wyników powinny zostać włączone do szerszej polityki rozwoju i z nią powiązane.

10. Podkreśla, że kryzys gospodarczy jeszcze bardziej uwypuklił rolę EFS jako niezbędnego instrumentu dostosowania pracowników i przedsiębiorstw do zmienionych warunków cyklu gospodarczego i rynków, a także ochrony dochodów podmiotów dotkniętych recesją, akcentując przy tym znaczenie dalszej realizacji tych celów. Przyjmuje i przypomina koncepcję

⁽³⁾ Artykuł 174 i 178 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽⁴⁾ W związku z tym warto przypomnieć Białą księgę Komitetu Regionów w sprawie wielopoziomowego sprawowania rządów, czerwiec 2009 r., CONST-IV-020.

przedstawioną przez Parlament Europejski⁽⁵⁾, którą sam podkreślił w swej opinii w sprawie przyszłości polityki spójności⁽⁶⁾ i która dotyczyła europejskiej strategii spójności nastawionej na zatrudnienie i włączenie społeczne oraz kluczowej roli EFS w promowaniu zdolności do zatrudnienia oraz zwalczaniu ubóstwa. Rola EFS stała się jeszcze istotniejsza i bardziej niezbędna z powodu obecnego kryzysu gospodarczego. Wieloletni charakter ESF jako instrumentu okazał się nieoceniony dla zapewnienia tak potrzebnej stabilności zarówno w przypadku społeczności lokalnych, jak i promotorów projektów, zwłaszcza w czasach kryzysu kredytowego, z jakim mają do czynienia władze lokalne.

Wartość dodana EFS w porównaniu z innymi, krajowymi instrumentami finansowymi

11. Zaleca usilnie, by EFS zachował cechy funduszu strukturalnego, i podkreśla, że w kontekście europejskim stanowi on obecnie stały element działań wspólnotowych, gdyż – chociaż poszczególne kraje mają odmienne systemy prawne i finansowe – mogą one za pośrednictwem EFS podejmować dodatkowe działania, zazwyczaj pomijane lub niewystarczająco omówione w krajowych przepisach prawnych. Opowiada się za tym, by opracowując i realizując międzysektorowe programy operacyjne, w tym dotyczące współpracy, umocniono wymiar terytorialny.

12. Podkreśla, że EFS wnosi istotny i konkretny wkład dodatkowy:

- większa elastyczność wykorzystania środków EFS w porównaniu ze środkami krajowymi, które są zazwyczaj powiązane z wytycznymi celami; cecha ta stanowiła zaletę EFS i **należy ją zachować również w nowym okresie programowania**;
- możliwość przeprowadzenia reform systemów poprzez połączenie kształcenia, szkolenia i pracy;
- możliwość wsparcia wszystkich grup pracowników, w tym osób niepełnosprawnych, w ciągłym dostosowywaniu swych umiejętności, a zwłaszcza w nabywaniu umiejętności specjalistycznych, co umożliwi im przyjęcie czynnej roli w systemie produkcyjnym, wnosząc jednocześnie znaczący wkład do włączenia społecznego oraz konkurencyjności regionów europejskich;
- wsparcie ze środków EFS, które nabrało jeszcze większego znaczenia w związku z obecnym ograniczaniem krajowych

wydatków publicznych, w dziedzinie kształcenia i/lub badań naukowych istotnych dla zagwarantowania znaczącej innowacyjności wymagającej umiejętności i inicjatywy ze strony pracowników;

- istotny z punktu widzenia jakości dodatkowy wkład wynikający ze stałego porównywania różnych doświadczeń krajowych związanych z wykorzystaniem Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach strategii „Europa 2020”, które umożliwia przeprowadzenie ocen porównawczych systemów krajowych i/lub regionalnych i lokalnych, a także różnych doświadczeń.

13. Podkreśla ponadto, jak istotna jest możliwość działania w wieloletnich ramach programowania, które zapewniają dostępność środków i wymogi programowe.

Pierwszoplanowe zadania EFS w kontekście strategii „Europa 2020”

14. Podkreśla, że EFS wnosi wkład do wszystkich trzech pierwszoplanowych obszarów strategii „Europa 2020”⁽⁷⁾, a zwłaszcza do **inteligentnego rozwoju i rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Jeżeli chodzi o pięć celów ilościowych, w ramach funduszu realizowany jest bezpośrednio cel **podniesienia stopy zatrudnienia do 75%**, a także – chociaż mniej bezpośrednio – cel **obniżenia stopy wczesnego opuszczania szkoły oraz ogólnego obniżenia poziomu ubóstwa poprzez rozwój polityki na rzecz włączenia społecznego**⁽⁸⁾. EFS przyczyni się do realizacji następujących zintegrowanych wytycznych dla strategii „Europa 2020” określonych przez Radę Europejską⁽⁹⁾:

Wytyczna 7: Zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenie bezrobocia strukturalnego

Wytyczna 8: Stworzenie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy, promowanie jakości zatrudnienia i uczenia się przez całe życie

Wytyczna 9: Poprawa wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach i zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe

Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

⁽⁵⁾ Parlament Europejski, rezolucja z 7 października 2010 r. w sprawie przyszłości Europejskiego Funduszu Społecznego.

⁽⁶⁾ „Przyszłość polityki spójności”, sprawozdawca: Michael Schneider, CdR 210/ 2009.

⁽⁷⁾ Komunikat Komisji „EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, COM(2010) 2020 wersja ostateczna.

⁽⁸⁾ Dzięki funduszowi może się także zwiększyć liczba osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 30–34 lata poprzez polepszenie jakości uczenia się przez całe życie na wszystkich poziomach oraz zachęcanie do podejmowania studiów wyższych.

⁽⁹⁾ Zalecenie Rady w sprawie ogólnych wytycznych dla polityki gospodarczej państw członkowskich i Unii – Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii „Europa 2020” – część pierwsza, SEC(2010) 488 wersja ostateczna.

15. Wyraża zwłaszcza zaniepokojenie z powodu pogłębienia się wykluczenia społecznego, w szczególności imigrantów, spadku wartości ekonomicznej pracy i związanego z tym nasilenia się zjawiska tzw. ubogich pracujących, podkreśla zwiększone zagrożenie bezrobociem i tym samym ubóstwem w wypadku pracowników po 50. roku życia, ograniczenie możliwości zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych, a także wzrost nierówności w dystrybucji dochodów i towarzyszące mu powiększenie się obszaru względnego i bezwzględnego ubóstwa; uważa, że pogłębienie się warunków niedostatku ogranicza dostęp do możliwości nie tylko materialnych, lecz również kulturalnych i społecznych, które są zasobami o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju i realizacji pełnego potencjału jednostki. Zwraca się w związku z tym o zdecydowany wkład ze strony EFS, zgodnie z inicjatywami przewodnimi strategii „Europa 2020”: „Programem na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejskim programem walki z ubóstwem”.

16. Podkreśla dramatyczną sytuację społeczności romskich, które nie tylko żyją w sytuacji wykluczenia społecznego i ekonomicznego, ale także w narzuconej im izolacji i w warunkach gorszych niż średnie warunki życia. Sytuacji tej należy zaradzić poprzez wykorzystanie instrumentów europejskich na szczeblu lokalnym i regionalnym.

17. Podkreśla, że w oparciu o doświadczenia zebrane w obecnym okresie programowania 2007–2013, ze szczególnym uwzględnieniem działań promowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych w obszarze włączenia społecznego i sprawdzonych rozwiązań wynikających z inicjatyw wspólnotowych, można będzie wnieść decydujący wkład do realizacji priorytetowego celu strategii „Europa 2020” dotyczącego „rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”⁽¹⁰⁾. Zauważa z zainteresowaniem, że w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności wskazuje się na innowacyjny potencjał inicjatyw lokalnych. Komitet zdecydowanie opowiada się za tym, aby EFS stał się integralną częścią modelu rozwoju lokalnego, który zaproponowano we wspomnianym sprawozdaniu. Celowe jest zbadanie możliwości rozszerzenia podejść „czysto oddolnych” – np. wzorowanych na modelu LEADER wykorzystywanym w programach rozwoju obszarów wiejskich – w przypadku których EFS mógłby odegrać kluczową rolę.

18. Uważa, że kluczowym celem EFS powinno być nadal zwiększanie możliwości zatrudnienia poprzez skuteczne funkcjonowanie rynków pracy, a także podnoszenie kwalifikacji i wzmacnianie kapitału ludzkiego, wspomaganie pracowników w utrzymaniu miejsca pracy, a także wspieranie innowacji, przedsiębiorczości oraz reform w dziedzinie szkolenia i kształcenia.

⁽¹⁰⁾ Przykładem eksperymentalnego zastosowania strategii „Europa 2020” na szczeblu lokalnym jest zielona księga „Lacjum 2020”, która – opierając się na polityce europejskiej i krajowej – przekłada na szczeblu lokalnym koncepcję strategii „Europa 2020” na strategię umocnienia rynku pracy uwzględniającą specyfikę regionalną, ośrodki specjalistyczne i profile zawodowe występujące na danym obszarze.

19. Uważa, że konieczne jest stworzenie skoordynowanego systemu usług w zakresie zatrudnienia, szkolenia i wsparcia dochodów, a także usług pojednawczych, który – zgodnie z europejskimi zasadami modelu *flexicurity* – stanowiłby również odpowiedź na potrzebę elastyczności konieczną na rynku, a także bezpieczeństwa i zdolności do zatrudnienia istotną dla pracowników.

20. Zdecydowanie podkreśla, że w ramach EFS należy poświęcić dużo uwagi priorytetom horyzontalnym, takim jak włączenie społeczne osób i grup znajdujących się w trudnym położeniu oraz przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i wiek, umacniając przy tym szczególnie dążenie do równouprawnienia płci pod względem równych szans i równości traktowania w miejscu pracy, a także równości wynagrodzenia dla kobiet (*gender pay gap*). W związku z tym przyjmuje i popiera stanowisko Parlamentu Europejskiego, zgodnie z którym konieczne jest nadanie w kontekście EFS pierwszoplanowego znaczenia ekologicznym miejscom pracy dla kobiet. Popiera pomysł uwzględnienia problematyki równości płci przy ustalaniu budżetu w EFS, a także w planach odbudowy i dostosowania strukturalnego w celu zadbania o to, by programy te przyciągały i uwzględniały kobiety na równych zasadach⁽¹¹⁾.

21. Uznaje ponadto, że społeczeństwo nie zapewnia środków niezbędnych dla ponownej integracji zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka i w związku z tym uważa, że EFS ma do odegrania istotną rolę, poprzez tworzenie możliwości powrotu na rynek pracy osób, które go opuściły, by wychowywać dzieci lub by zajmować się rodzicami, którzy nie są samodzielnymi.

22. Zgodnie z zasadą pomocniczości uważa, że pakt terytorialne, które powinny być przedmiotem negocjacji między państwami członkowskimi wraz z ich regionami a Komisją, i które dotyczą strategii rozwoju przedstawionej w krajowych programach reform, byłyby instrumentem wspierającym wkład polityki spójności do realizacji celów strategii „Europa 2020”. W oparciu o wspólne ramy strategiczne i porozumienia o charakterze umownym w ramach tychże paktów zostałyby ustanowione priorytety w zakresie inwestycji, podziału środków Unii Europejskiej i różnych szczebli sprawowania rządów (krajowych, regionalnych i lokalnych) wśród priorytetowych sektorów i programów, a także uzgodnione warunki i cele do osiągnięcia. Dotyczyłyby one zasady uwarunkowania jako kryterium oceny *ex ante* i *ex post* możliwości finansowania poszczególnych działań.

23. Uważa, że dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w sposób spójny, jednolity i zintegrowany, wskazane byłoby rozszerzenie zastosowania paktów na inne obszary polityki i instrumenty finansowania UE przy jednoczesnym wykorzystaniu zdolności programowania i znajomości swych własnych priorytetów poszczególnych obszarów lokalnych.

⁽¹¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 7 września 2010 r. w sprawie rozwijania potencjału nowej zrównoważonej gospodarki w zakresie miejsc pracy (2010/2010(INI)).

24. Przypomina europejską strategię na rzecz zatrudnienia i podkreśla kluczową rolę EFS jako narzędzia zapewniającego warunki do jej realizacji.

Koncentracja geograficzna i tematyczna Funduszu Społecznego

25. Podkreśla, że spośród funduszy strukturalnych EFS jest jedynym, który jest ukierunkowany bezpośrednio na obywateli: młodzież, bezrobotnych, pracowników, osoby starsze, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Zatem zasadnicze znaczenie ma to, by działania przez niego wspierane mogły być realizowane na wszystkich obszarach UE, przynosząc korzyści obywatelom bez względu na ich miejsce zamieszkania. Wielkość pomocy będzie zależna od:

- poziomu zapóźnienia poszczególnych obszarów,
- trudności występujących na rynkach pracy związanych ze spadkiem konkurencyjności,
- potrzeby rozwinięcia innowacyjności na obszarach lokalnych,
- potrzeby wsparcia działań związanych z kapitałem ludzkim na obszarach najbardziej dotkniętych negatywnymi skutkami kryzysu gospodarczego.

26. Odrzuca pomysł rozproszonego finansowania i zwraca się o to, by potraktowano priorytetowo – z jednej strony – zagadnienia o pierwszoplanowym znaczeniu dla rozwoju, a – z drugiej strony – środki na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zwracając przy tym szczególną uwagę na zdolności adaptacyjne i zdolność do zatrudnienia w powiązaniu z celami UE w dziedzinie rozwoju zrównoważonego, a także wskazując obszary innowacji, możliwości przekwalifikowania się i kierunki działania, w tym ekologiczne miejsca pracy, w oparciu o dokładne i usystematyzowane analizy zapotrzebowania oraz nowe umiejętności sporządzania prognoz przez organy administracyjne.

27. Uważa, że instrumenty na rzecz ochrony i wsparcia dochodów mogą stanowić obszar działania EFS, jeżeli zostaną powiązane z realizacją działań w ramach aktywnej polityki zatrudnienia. Jest zdania, że przyznawanie socjalnych środków osłonowych powinno pozostać w kompetencji państw członkowskich, gdyż dopuszczenie do nich w ramach EFS mogłoby spowodować odejście EFS od jego celów i ograniczenie jego skuteczności poprzez skupienie się na działaniach kryzysowych, a nie perspektywicznych. Zaznacza również, że konieczne jest współfinansowanie ze środków EFS projektów państw członkowskich dotyczących pilnych problemów związanych z zatrudnieniem, gdy chodzi o trwałe rozwiązania w sprawie realizacji siódmej, ósmej i dziesiątej zintegrowanej wytycznej programu Europa 2020.

28. Podkreśla, że cel pomocniczości musi zostać należycie uwzględniony, jeżeli chodzi o sposoby określenia koncentracji tematycznej i geograficznej EFS, wyraża jednak ubolewanie, że w niektórych państwach członkowskich EFS jest stosowany w ramach programów krajowych, a regionalne zróżnicowanie środków występuje w niewielkim stopniu lub nie występuje

w ogóle. Przestrzeganie tej zasady umożliwia bowiem uwzględnienie rzeczywistych potrzeb podmiotów i obszarów lokalnych, które są nieodłącznym elementem skutecznego programowania działań. Zaleca zatem, by w świetle doświadczeń oraz oceny terytorialnej niewykorzystanego potencjału rozwoju obszar zastosowania przyszłego EFS został wyznaczony w sposób pozostawiający większy margines swobody niż miało to miejsce w przeszłości, tak by móc lepiej realizować cele EFS również w świetle strategii „Europa 2020”.

29. Podkreśla zwłaszcza, że zalecane w strategii „Europa 2020” przejście do gospodarki niskoemisyjnej może nastąpić wyłącznie dzięki systematycznym działaniom mającym na celu rozpowszechnienie innowacji w gospodarce oraz zachęcanie do rozpowszechniania wyników badań naukowych i innowacji wśród przedsiębiorstw oraz na obszarze lokalnym, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby kanałów transferu technologicznego z uczelni wyższych i ośrodków badawczych do przedsiębiorstw, a także stworzeniu możliwości studiów doktoranckich dla naukowców w celu podniesienia konkurencyjności lokalnych systemów produkcyjnych.

Komplementarność i synergia z innymi funduszami, zwłaszcza z EFRR

30. Przypomina, że w opinii w sprawie wkładu polityki spójności w strategię „Europa 2020” stwierdzono, iż konieczna jest ściślejsza interakcja między funduszami o ściśle terytorialnym charakterze (EFS i EFRR), tak by stworzyć możliwości zatrudnienia i rozwinąć zdolność do zatrudnienia poprzez szkolenie i kształcenie. Uważa, że do ujednolicenia celów i zintegrowania działania poszczególnych funduszy wspólnotowych, a także do ich dostosowania do celów strategii „Europa 2020” powinny posłużyć głównie wspólne ramy strategiczne przewidziane w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności.

31. Uważa ponadto, że jako uosobienie zasady partnerstwa pakt terytorialny jest narzędziem przydatnym do większego ujednolicenia na szczeblu poszczególnych państw członkowskich, a także na szczeblu lokalnym i regionalnym.

32. Podkreśla, że cele Europejskiego Funduszu Społecznego ukierunkowane na zasoby ludzkie mają wyraźnie komplementarny charakter zarówno wobec EFRR, jak i EFRROW oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego. Uważa zatem, że optymalną synergię osiągnięto by dzięki zintegrowanemu programowaniu i ściśle skoordynowanemu zarządzaniu bez uszczerbku dla niezależności poszczególnych funduszy, określania specyficznych cech i wyznaczania na szczeblu europejskim minimalnych progów przydzielania środków na każdy z funduszy, tak by zapewnić możliwą do przyjęcia, rozsądną równowagę między przyznanymi na nie środkami. Komisja powinna zachęcać państwa członkowskie do czerpania nauki z dostępnych sprawdzonych rozwiązań w zakresie zintegrowanego wykorzystania EFRR i EFS na szczeblu lokalnym. Przykładem takiego rozwiązania jest wspólny dla EFRR i EFS organ zarządzania programem, które to podejście odnotowało już pewne postępy w maksymalizowaniu oddziaływania EFS i EFRR w terenie i wspieraniu komplementarności tych dwóch funduszy.

33. Zaleca – w kontekście zmian w dziedzinie kosztów kwalifikowalnych (oraz kosztów niekwalifikowalnych) w ramach różnych funduszy – analizę zasad finansowania krzyżowego w celu wprowadzenia dalszych uproszczeń, zarówno z punktu widzenia beneficjentów, jak i dla organów wdrażających.

34. Uważa ponadto, że większe ukierunkowanie na osiągnięcie wyników wraz ze wzmocnieniem wymiaru terytorialnego, większą skutecznością działań w dziedzinie komunikacji oraz ściślejszym powiązaniem ze zintegrowanym programowaniem regionalnym są skutecznymi instrumentami zwiększenia widoczności EFS wśród europejskich obywateli, a także jego wpływu na poszczególne systemy społeczno-gospodarcze. Komitet proponuje, by do rozwoju komplementarności EFRR i EFS zachęcać poprzez inteligentne metody komunikacji na szczeblu lokalnym, takie jak np. powierzenie zarządzania strategiami komunikacji w odniesieniu do EFRR i EFS jednemu organowi. Dzięki temu w niektórych regionach partnerzy mogli już poznać korzyści wynikające ze strategii programowych, które mimo iż koncentrują się na różnych działaniach, mają wspólne cele.

Uproszczenie systemu realizacji i ukierunkowanie go na osiągnięcie wyników (delivery system)

35. Uważa, że system zarządzania i kontroli powinien być w mniejszym stopniu zależny od wymogów przestrzegania procedur formalnych i od celów absorpcji środków, tak by bardziej koncentrować się na kluczowych kwestiach oceny rzeczywistych wyników i przestrzegania terminów realizacji, zachęcając do alternatywnej oceny wpływu finansowanych działań w celu stwierdzenia, co istotnie przynosi wyniki, a co nie.

36. Uważa, że w odniesieniu do EFS po 2013 r. należy kontynuować proces uproszczenia realizacji działań współfinansowanych w ramach programów operacyjnych, który został zapoczątkowany w ramach bieżącego programowania wraz z wprowadzeniem kosztów kwalifikowalnych w art. 11 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1081/2006 (koszty pośrednie zadeklarowane ryczałtowo, koszty zryczałtowane wyliczone na podstawie standardowych taryf zryczałtowanych kosztów jednostkowych, kwoty ryczałtowe) zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 396/2009. Celem jest lepsze i bardziej dogłębne uproszczenie procedur zarządzania i kontroli operacji z punktu widzenia ograniczenia oraz usprawnienia procedur biurowych i administracyjnych dla beneficjentów EFS i organów odpowiedzialnych za zarządzanie. Zwłaszcza przyjęcie procedur kontroli mających na celu ocenę współfinansowanych operacji pod kątem wyników ilościowych i jakościowych, jako bezpośrednia konsekwencja przyjęcia wyżej wspomnianych kosztów kwalifikowalnych (koszty zryczałtowane wyliczone na podstawie standardowych taryf zryczałtowanych kosztów jednostkowych, kwoty ryczałtowe), może się przyczynić do skuteczniejszego wykorzystania EFS.

37. Uważa ponadto, że wpływ środków finansowanych w ramach EFS jest trudniejszy do oszacowania od innych rodzajów działań i dlatego też należy opracować i zastosować wskaźniki wyników umożliwiające lepsze monitorowanie

skutków działań finansowanych z EFS, nie tylko z finansowego punktu widzenia, lecz przede wszystkim z punktu widzenia poprawy warunków życia i pracy osób, które są bezpośrednimi beneficjentami tychże działań. Używane wskaźniki powinny być jasno zdefiniowane, łatwe do zmierzenia i określenia ilościowego oraz jednolicie stosowane.

38. W tym kontekście przypomina opinię KR-u w sprawie: „Pomiar postępu: wyjść poza PKB”⁽¹²⁾, w której podkreślono potrzebę uzupełnienia PKB o kryteria obejmujące aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe, a także potrzebę opracowania całościowego indeksu środowiskowego i przeprowadzenia zharmonizowanego badania społecznego na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym⁽¹³⁾. Podkreśla, że wybór wskaźników i ich treści powinien być wynikiem szerokiego oddolnego udziału społeczności lokalnych, regionów, państw członkowskich i Unii Europejskiej w dyskusji, która dzięki włączeniu różnych podmiotów umożliwiłaby realizację celów i nadałaby legitymację działaniom politycznym UE poprzez zwiększenie poczucia odpowiedzialności obywateli za wysiłki zmierzające do przezwyciężenia kryzysu oraz ochrony środowiska i jakości życia.

39. Uważa ponadto, że dobrym rozwiązaniem wymagającym rozpowszechnienia są oceny ilościowe i jakościowe dotyczące staży, które należy sporządzać na podstawie bezpośrednich badań, a nie pośrednio na podstawie informacji administracyjnych.

40. Podkreśla, że oceny dotyczące staży pomogły na ogół w zrozumieniu stopnia skuteczności środków polityki szkoleniowej w zakresie zatrudnienia na przestrzeni od sześciu miesięcy do roku, a – w bardziej konkretnych wypadkach – zwróciły wyraźnie uwagę na znaczenie połączenia ścieżek kształcenia i/lub badań naukowych z bezpośrednimi doświadczeniami w przedsiębiorstwach lub ośrodkach badawczych.

41. Odnotowuje, że zwiększyła się przejrzystość realizacji programów wspólnotowych, lecz także – co istotne – wciąż występują często zbędne obciążenia, które prowadzą do wysokich kosztów administracyjnych, a także opóźnień w realizacji programów.

⁽¹²⁾ „Pomiar postępu: wyjść poza PKB”, sprawozdawca: Vicente Álvarez Areces, Cdr 163/2010.

⁽¹³⁾ W Umbrii stworzono instrumenty pomiaru postępu społeczno-gospodarczego regionu (wychodząc zatem poza PKB), np. **wielowymiarowy wskaźnik innowacji, rozwoju i spójności społecznej**, który jest narzędziem monitorowania procesu legislacyjnego. Ponadto w oparciu o europejski model w postaci **europejskiej tablicy wyników innowacyjności (EIS)** lub też ramy oceny innowacyjności i konkurencyjności w stosunku do wszystkich innych regionów włoskich przy użyciu wskaźników aktualizowanych na podstawie całego zestawu danych, od najstarszych po najnowsze.

42. Zaleca zatem, by procedury kontroli nie prowadziły do zmniejszenia skuteczności programów i by obciążenia administracyjne były zgodne z wymogiem sprawnej i skutecznej realizacji programów, gwarantując prawidłowe zarządzanie w oparciu o jasne i proste zasady dające się jednoznacznie zinterpretować przy uniknięciu sprzeczności, zgodnie z kryteriami ogólnej proporcjonalności i efektywności kosztowej w stosunku do założonych celów.

43. Uważa, że należy zwiększyć odpowiedzialność organów zarządzających za opracowywanie odpowiednich procedur zgodnie z przepisami krajowymi i regionalnymi, ograniczając jednocześnie szczeble kontroli, które z obiektywnego punktu widzenia zazwyczaj znacznie przedłużają procedury techniczno-administracyjne i jeszcze bardziej obciążają beneficjentów.

Bruksela, 1 kwietnia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Akt o jednolitym rynku”

(2011/C 166/09)

KOMITET REGIONÓW

- Ubolewa głęboko nad tym, że proponowane trzy filary cechuje ogólny brak równowagi, z uwagi na liczbę proponowanych środków, ich charakter, stopień szczegółowości ich treści, ale też stopień zaawansowania ich wdrażania. Wzywa Komisję do doprecyzowania propozycji dotyczących drugiego i trzeciego filaru, a zwłaszcza do określenia kierunku wniosków legislacyjnych, by osiągnąć ten sam stopień ścisłości, co propozycje odnoszące się do pierwszego filaru.
- Zaleca Komisji wdrożenie w ramach Aktu o jednolitym rynku wszelkich zdobyczy Traktatu z Lizbony, które mogą przyczynić się do przywrócenia zaufania obywateli Unii do jednolitego rynku, a zwłaszcza: art. 3 TUE, w którym określono nowe cele społeczne UE, obejmujące zwalczanie wyłączenia społecznego i dyskryminacji, wspieranie sprawiedliwości i ochrony socjalnej, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, stosowania przekrojowej klauzuli społecznej oraz powszechnego dostępu obywateli Unii do podstawowych usług na ich obszarze zamieszkania (art. 14 TFUE i protokół nr 26).
- Zaleca, aby Komisja zwiększyła czytelność komunikatu, zwłaszcza jego części dotyczącej przywrócenia zaufania Europejczyków, poprzez umieszczenie w pierwszym pakiecie środków ogółu propozycji dotyczących dostępu do podstawowych usług, na podstawie zdobyczy traktatu z Lizbony, ponieważ dostęp ten należy do codziennych trosk Europejczyków. Zaleca wobec tego, aby do tego pierwszego pakietu środków włączyć wnioski dotyczące wprowadzania w życie Karty praw podstawowych (propozycja nr 29), reformy systemów uznawania kwalifikacji zawodowych i europejskiego paszportu umiejętności (nr 33 i 35), ulepszenia dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników (nr 30), uproszczenia zasad dotyczących zamówień publicznych i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (nr 17 i 25), przedsiębiorczości społecznej (nr 36), zniesienia przeszkód o charakterze podatkowym, na które wciąż napotykają obywatele Europy (nr 42) i dostępu do usług bankowych (nr 40).
- Proponuje, by pakt terytorialne były ustanawiane tam, gdzie dzięki elastycznemu podejściu regionalnemu władze lokalne i regionalne będą mogły skupić swe działania i środki finansowe na wdrażaniu strategii „Europa 2020” i inicjatyw przewodnich. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na projekty, które promują innowacje społeczne w regionach nimi zainteresowanych i które mogą wywrzeć maksymalny wpływ. Korzystanie z paktów terytorialnych i treść takich paktów stanowią część kryteriów przydzielania funduszy unijnych na te projekty.

Sprawozdawca	Jean-Louis DESTANS (FR/PSE), przewodniczący rady departamentu Eure
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji „W kierunku Aktu o jednolitym rynku” COM(2010) 608 wersja ostateczna

I. ZALECENIA OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW

1. **Wyraża zadowolenie** z podjętej przez Komisję inicjatywy poddania pod powszechną debatę publiczną propozycji Aktu o jednolitym rynku, którego podstawą jest społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności i który opiera się na wymogu rzeczywistej zgody Europejczyków na ten projekt; **ocenia**, że dokument ten może posłużyć Komisji Europejskiej za plan działania do 2014 r. w zakresie tego, co stanowi sedno polityki wewnętrznej Unii, i że ocena bilansu Komisji będzie zależała od postępów dokonanych w tej dziedzinie.

2. **Podziela** stwierdzenie Komisji oparte na wnioskach ze sprawozdania Maria Montiego, dotyczące rosnącego i niepokojącego zniechęcenia obywateli Unii do rynku wewnętrznego. **Stwierdza** bezwzględną konieczność zaradzenia temu stanowi rzeczy poprzez efektywne wdrożenie rynku wewnętrznego, które nie byłoby celem samym w sobie, ale instrumentem umożliwiającym osiągnięcie celów określonych w traktacie z Lizbony.

3. **Potwierdza** opinię Komisji, zgodnie z którą rynek wewnętrzny powinien umożliwić UE wykorzystanie zjawiska globalizacji, otwarcie nowych możliwości dla wiedzy i innowacji opartych na gospodarce cyfrowej, a także trwały wzrost gospodarczy w celu tworzenia miejsc pracy dla wszystkich obywateli i propagowania dobrobytu społecznego.

4. **Popiera** w związku z tym inicjatywę Komisji, która opiera się na całościowym podejściu do jednolitego rynku i wykracza poza cel, jakim jest jedynie uzupełnienie brakujących ogniw.

5. **Wzywa do** usunięcia przeszkód dla powstania jednolitego rynku cyfrowego. Potrzebne są niezwłoczne działania, by umożliwić utworzenie rozwijającego się, efektywnego i dynamicznego ogólnoeuropejskiego rynku służącego tworzeniu i rozpowszechnianiu legalnych treści cyfrowych i usług internetowych. Umożliwiłoby to tworzenie nowych, zglobalizowanych przedsiębiorstw, wzmocnienie już istniejących firm, a w konsekwencji szybki wzrost zatrudnienia w oparciu o kulturę i doświadczenie europejskie i pozwoliłoby firmom europejskim uzyskać coraz większy udział w światowym rynku treści cyfrowych i usług.

6. **Popiera** podejście Komisji zmierzające do przywrócenia równowagi jednolitego rynku poprzez oparcie go na trzech filarach: filarze gospodarczym, celem wspierania rozwoju przedsiębiorstw, filarze społecznym, celem przywrócenia zaufania obywateli Unii, oraz filarze lepszego zarządzania.

7. **Ubolewa** jednak głęboko nad tym, że proponowane trzy filary cechuje ogólny brak równowagi, z uwagi na liczbę proponowanych środków, ich charakter, stopień szczegółowości ich treści, ale też stopień zaawansowania ich wdrażania. **Wzywa** Komisję do doprecyzowania propozycji dotyczących drugiego i trzeciego filaru, a zwłaszcza do określenia kierunku wniosków legislacyjnych, by osiągnąć ten sam stopień ścisłości, co propozycje odnoszące się do pierwszego filaru.

8. **Stwierdza** konieczność połączenia strukturalnego między Aktem o jednolitym rynku a strategią „Europa 2020”. Akt o jednolitym rynku nie ma bowiem statusu programu strategii „Europa 2020” i jest traktowany przez Komisję jedynie jako dźwignia strategii „Europa 2020”, podobnie jak polityka handlowa czy ogólne wsparcie finansowe Unii. Co więcej, jest godne ubolewania, że priorytety dotyczące wzrostu gospodarczego dla przedsiębiorstw („wysoki, zrównoważony i sprawiedliwy” wzrost gospodarczy) nie odpowiadają priorytetom dotyczącym wzrostu gospodarczego określonym w strategii „Europa 2020”.

9. **Zaleca** Komisji wdrożenie w ramach Aktu o jednolitym rynku wszelkich zdobyczy Traktatu z Lizbony, które mogą przyczynić się do przywrócenia zaufania obywateli Unii do jednolitego rynku, a zwłaszcza: art. 3 TUE, w którym określono nowe cele społeczne UE, obejmujące zwalczanie wyłączenia społecznego i dyskryminacji, wspieranie sprawiedliwości i ochrony socjalnej, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, stosowania przekrojowej klauzuli społecznej oraz powszechnego dostępu obywateli Unii do podstawowych usług na ich obszarze zamieszkania (art. 14 TFUE i protokół nr 26).

Wysoki, zrównoważony i sprawiedliwy wzrost gospodarczy dla przedsiębiorstw

10. **Wyraża przeświadczenie**, że dla należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego konieczne są konkurencyjność przedsiębiorstw i tworzenie korzyści socjalnych dla obywateli Unii.

11. **Ubolewa** nad tym, że w części komunikatu poświęconej rozwojowi przedsiębiorstw uwzględniono, jak się wydaje, jedynie przedsiębiorstwa prywatne, podczas gdy ożywienie jednolitego rynku ma kluczowe znaczenie dla gospodarki społecznej; w planowanych działaniach trzeba uwzględnić zarówno sytuację samorządów lokalnych i regionalnych, jak i warunki dla rozwoju lokalnych przedsiębiorstw komunalnych.

12. **Jest zdania**, że sektor usług, który zapewnia 70% wszystkich miejsc pracy oraz taki sam odsetek tworzenia miejsc pracy w ujęciu netto na jednolitym rynku, ma kapitalne znaczenie dla ożywienia gospodarczego w Unii Europejskiej.

13. **Podkreśla**, że dyrektywa usługowa przyczynia się do pełnego urzeczywistnienia jednolitego rynku, ale jej wdrażanie w wielu państwach członkowskich okazuje się trudne. **Wzywa** w związku z tym Komisję do kontynuowania procesu wzajemnej oceny ze ścisłym zaangażowaniem władz lokalnych i regionalnych, które są głównym organizatorem i dostawcą usług, zanim zostanie opracowany jakikolwiek nowy środek ustawodawczy w tej dziedzinie.

14. **Przypomina** o roli władz lokalnych i regionalnych oraz izb we wprowadzaniu pojedynczych punktów kontaktowych, stanowiących zasadniczy element dyrektywy usługowej, umożliwiający dostawcom uzyskanie wszelkich istotnych informacji i dopełnienie wszelkich formalności w pojedynczym punkcie kontaktowym.

15. **Wzywa** Komisję do przeprowadzenia w pierwszej kolejności szerokiej analizy skutków liberalizacji usług, dotyczących jakości usług i zatrudnienia, bezpieczeństwa w miejscu pracy, poziomu kwalifikacji pracowników, ceny, spójności terytorialnej i dostępności, jak również do przedstawienia – w kontekście celów strategii „Europa 2020” – planu działania na podstawie wniosków tej analizy.

16. **Popiera** propozycję Komisji dotyczącą sporządzenia europejskiego statutu fundacji, z uwagi na szczególną rolę, jaką odgrywają fundacje w rzeczywistym wdrażaniu społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności.

17. **Wyraża zadowolenie** z podjętego przez Komisję zobowiązania do szczególnego uwzględnienia potrzeb MŚP, które stanowią siłę napędową wzrostu i tworzenia miejsc pracy, a także dywersyfikacji miejsc pracy. **Nakłania** jednakże Komisję do wzmocnienia instrumentów, które zachęcałyby do tworzenia nowych przedsiębiorstw, zwłaszcza mających innowacyjny charakter i opartych na technologiach, do finansowania MŚP i dopilnowania, aby system poręczeń w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji został utrzymany po obecnym okresie finansowania.

18. **Nalega**, aby cel dotyczący zmniejszenia obciążeń biurokratycznych przynosił korzyści nie tylko przedsiębiorstwom, ale też władzom lokalnym i regionalnym. **Zwraca się** do Komisji Europejskiej o pełne uwzględnienie tego celu w opracowywaniu wniosków ustawodawczych, zwłaszcza w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, procedur dotyczących zamówień publicznych i koncesji, zgodnie z zasadami samorządności terytorialnej, proporcjonalności i pomocniczości. Jeśli chodzi o propozycje uproszczenia procedur administracyjnych dotyczących zamówień publicznych, odsyła do odpowiedzi KR-u na zieloną księgę Komisji w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych.

19. **Wyraża uznanie** dla inicjatyw Komisji dotyczących lepszego stanowienia prawa i zmniejszenia obciążeń biurokratycznych przedsiębiorstw, opartych w szczególności na pracach grupy wysokiego szczebla pod przewodnictwem Edmunda Stoibera, wspieranej przez Komitet Regionów. Zauważa jednak, że lepsze stanowienie prawa nie oznacza konieczności deregulacji i że wspomniane prace nie powinny zastąpić procesu demokratycznego.

20. **Domaga się**, aby ocena Small Business Act była dokonywana ze ścisłym zaangażowaniem podmiotów gospodarczych, partnerów społecznych oraz władz lokalnych i regionalnych, aby umożliwić wyłonienie wzorcowych rozwiązań wypracowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym. **Zaleca** opracowanie – ze wsparciem wymienionych podmiotów – całościowego planu działania wraz ze szczegółowym harmonogramem i opisem środków, jakie należy uruchomić, aby zapewnić skuteczne wdrożenie Small Business Act pomimo niewiążącego prawnie charakteru tego dokumentu, zgodnie z celami strategii „Europa 2020”. **Podkreśla**, jak ważne dla konkretnego włączenia MŚP do rynku wewnętrznego jest wprowadzenie statutu europejskiej spółki prywatnej.

21. **Wzywa** Komisję do zdecydowanych działań w dziedzinie opodatkowania w UE, które stanowi zasadniczy element całościowego podejścia do jednolitego rynku i kontynuowania procesu integracji europejskiej, a w szczególności do jasnego określenia ram dotyczących podatku VAT i do wysunięcia propozycji wprowadzenia wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych, by uprościć funkcjonowanie przedsiębiorstw. W tym kontekście **z zadowoleniem przyjmuje** zapowiedź przedłożenia przez Komisję wniosku w tej sprawie w drugiej połowie 2011 r.

22. **Podziela** opinię Komisji, zgodnie z którą ochrona praw własności intelektualnej stanowi zasadniczy element umożliwiający należyte funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Skuteczna ochrona praw własności intelektualnej pobudza do innowacyjności i kreatywności, konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. **Wzywa** Komisję do przedstawienia całościowej strategii dotyczącej praw własności intelektualnej, która to strategia powinna zapewniać możliwe najszerze rozpowszechnianie dzieł i wiedzy w poszanowaniu uzasadnionych praw twórców. W tym kontekście ciekawe byłoby np. zbadanie rozwijającego się w świecie cyfrowym i artystycznym systemu „creative commons” i jego systemu licencji.

23. **Popiera** przedstawiony przez Komisję w grudniu 2010 r. wniosek otwierający drogę do wzmocnionej współpracy możliwie największej liczby państw członkowskich, celem wprowadzenia jednolitego patentu w Unii Europejskiej. Tego rodzaju ujednolicony system ochrony umożliwiłby zainteresowanym państwom członkowskim wprowadzenie patentu wydanego na podstawie jednego wniosku i ważnego we wszystkich państwach objętych systemem. **Z zadowoleniem przyjmuje** decyzję Rady z dnia 10 marca 2011 r. o zezwoleniu na rozpoczęcie wzmocnionej współpracy w tej dziedzinie.

24. **Podkreśla**, jak ważne jest stopniowe wprowadzenie jednolitego ekologicznego rynku wschodzących technologii, usług i produktów przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych, poprzez opracowanie na skalę europejską norm emisji CO₂. **Kładzie nacisk** na fakt, że przejrzyste normy dotyczące produktów energooszczędnych i ich wyraźne oznakowanie powinny stopniowo zacząć obowiązywać w całej Unii. Opracowując te ogólnoeuropejskie normy, trzeba mieć na uwadze wzrost kosztów, jaki normy te mogłyby spowodować dla małych i średnich przedsiębiorstw.

25. **Domaga się**, aby inicjatywy Komisji w dziedzinie transportu, do których należy przyszła biała księga w sprawie polityki transportowej, nie ograniczały się do zlikwidowania utrzymujących się przeszkód wynikających z różnic pomiędzy środkami transportu i pomiędzy systemami transportowymi w poszczególnych krajach. Należy włączyć do nich cel dotyczący ochrony środowiska, kwestię dostępności transportu i pokrycia siecią transportową całego terytorium, zwracając przy tym szczególną uwagę na sytuację regionów najbardziej oddalonych, których połączenie z głównymi europejskimi szlakami komunikacyjnymi oraz interoperacyjność i integracja ich sieci z siecią europejską mają zasadnicze znaczenie dla utworzenia rzeczywistego i skutecznego jednolitego rynku. Trzeba zwłaszcza promować innowacje w zakresie nowych środków inteligentnego transportu z wykorzystaniem technologii cyfrowych, powiązane z nimi projekty pilotażowe i wprowadzanie na szeroką skalę ich wyników.

26. **Podkreśla**, że infrastruktura sieci transeuropejskich jest najczęściej wynikiem polityki i planów dotyczących infrastruktury realizowanych w ramach poszczególnych państw członkowskich i w związku z tym jest nadmiernie ograniczona poprzez odniesienie do krajowych granic geograficznych.

27. **Ocenia**, że zasadnicze znaczenie ma możliwość uruchomienia europejskich pożyczek obligacyjnych przeznaczonych na finansowanie projektów (*project bonds*) celem sfinansowania projektów budowlanych na dużą skalę i o średnio- i długoterminowych skutkach gospodarczych. Tego rodzaju mechanizm może zwiększyć widoczność działań UE, a przede wszystkim jej skuteczność. Może też przynieść poważny dobroczynny efekt stymulujący dla dynamiki rynku wewnętrznego i przyczynić się do wzmocnienia spójności terytorialnej.

28. **Podkreśla** niemniej, iż obligacje przeznaczone na finansowanie projektów (*project bonds*) nie mogą przejąć roli funduszy strukturalnych, lecz powinny ją uzupełniać.

29. Komitet chciałby **zachęcić** Komisję do szybkiego przedstawienia propozycji dotyczących tego, jak można byłoby utworzyć sieci energetyczne połączone w skali UE, aby zapewnić wszystkim obywatelom UE stałe dostawy energii. Komitet pragnąłby, by w propozycjach tych uwzględnić obszary UE o niekorzystnych warunkach gospodarowania np. wyspy lub obszary górskie.

30. **Domaga się** bardziej szczegółowego rozpatrzenia koncepcji euroobligacji (*Euro-bonds*), która dzięki wzajemnemu łączeniu części długu publicznego umożliwiłaby wszystkim państwom członkowskim strefy euro korzystanie ze stóp procentowych bliskich tym, które obecnie obowiązują w państwach osiągających najlepsze wyniki, a także spowodowałaby ograniczenie spekulacji w odniesieniu do pożyczek krajowych i pociągnęłaby za sobą skok jakościowy w koordynowaniu polityk budżetowych.

31. **Jest zdania**, że w propozycjach dotyczących handlu elektronicznego i elektronicznych zamówień publicznych należy uwzględnić kwestie dostępu do szybkich i bardzo szybkich sieci szerokopasmowych oraz finansowania infrastruktury na całym terytorium Unii. Szczególną uwagę należy poświęcić obszarom o niekorzystnych warunkach gospodarowania, w których przy-

padku rozwój tych sieci wpłynie szczególnie korzystnie na rozwój gospodarczy.

32. **Przypomina**, że współpraca między władzami lokalnymi i regionalnymi kryje wielki potencjał wydajności z korzyścią dla obywateli. **Wzywa** Komisję Europejską, aby współpraca administracyjna między władzami lokalnymi i regionalnymi, z poszanowaniem zasad Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, była traktowana jako efekt wewnętrznej decyzji organizacyjnej państwa, niepodlegającej przepisom dotyczącym zamówień publicznych.

33. **Stwierdza**, że przepisy wspólnotowe dotyczące zamówień publicznych mają duże znaczenie zwłaszcza dla samorządów lokalnych i regionalnych. **Ubolewa** nad tym, że komunikat wyjaśniający dotyczący udzielania zamówień publicznych poniżej wartości progowych wykazuje brak wrażliwości Komisji na interesy samorządów regionalnych i lokalnych w tej dziedzinie. **Nalega**, aby w przyszłych dyskusjach na ten temat znaleziono rozwiązania gwarantujące pewność prawa w interesie samorządów terytorialnych, przejrzystość i jak największe uproszczenie procedur selekcji i udzielania zamówień publicznych, zwłaszcza w wypadku, gdy instytucje zamawiające chcą skorzystać z możliwości ograniczenia liczby kandydatów zaproszonych do złożenia oferty.

34. **Jest zdania**, że należy wzmocnić wymiar zewnętrzny jednolitego rynku na podstawie zasady wzajemności, aby móc uczynić z niego bazę w zglobalizowanym świecie i przygotować przedsiębiorstwa do międzynarodowego współzawodnictwa. **Popiera** w związku z tym wszelkie inicjatywy Komisji zmierzające do dostosowania norm międzynarodowych do norm UE, zwłaszcza socjalnych i środowiskowych; w przeciwnym wypadku normy mogłyby być postrzegane jako przynoszące szkodę konkurencyjności gospodarki UE.

35. **Domaga się** ujęcia w prawie wspólnotowym zobowiązań dotyczących dostępu do rynków, które UE podpisała w ramach Porozumienia w sprawie zamówień publicznych WTO. Transpozycja ta zapewniłaby przejrzystość i pewność prawa niezbędne dla instytucji zamawiających.

36. **Przypomina**, że jednolity rynek oferuje potencjał w zakresie zatrudnienia, wzrostu i konkurencyjności – szczególnie w odniesieniu do handlu i usług – i że w celu pełnego wykorzystania tego potencjału należy uruchomić silną uzupełniającą politykę strukturalną. **Domaga się** stanowczo, aby aspekt ten został szybko włączony do Aktu o jednolitym rynku, w oparciu o wzmocnioną politykę spójności, która także jest polityką wspierającą konkurencyjność UE. Stanowi ona niezbędny element jednolitego rynku, instrument wyrównania w górę poziomu życia i podstawowe narzędzie połączenia strategii rozwoju regionów z priorytetami politycznymi UE określonymi w strategii „Europa 2020”.

37. **Podkreśla** znaczenie przemysłu dla gospodarki UE; sektor ten reprezentuje samodzielnie 85% wydatków ponoszonych przez przedsiębiorstwa na badania i rozwój i stanowi główną siłę napędową popytu na usługi. **Zwraca się** do Komisji o wzmocnienie tego aspektu w ostatecznej wersji wniosku w sprawie Aktu o jednolitym rynku oraz o ustanowienie odpowiedniego połączenia z inicjatywą przewodnią dotyczącą polityki przemysłowej w erze globalizacji.

38. **Jest też zdania**, że polityka konkurencji odgrywa decydującą rolę w zapewnieniu zdolności przedsiębiorstw UE do sprostania wyzwaniom, jakie niesie globalizacja, np. w odniesieniu do łączenia i koncentracji przedsiębiorstw, współpracy między przedsiębiorstwami, przekazywania wiedzy fachowej i technologii, udzielania pomocy w zakresie wywozu i działalności innowacyjnej czy też w odniesieniu do obciążeń biurokratycznych i administracyjnych MŚP. **Ubolewa**, że w komunikacie brak jakichkolwiek odwołań do polityki konkurencji i jakiegokolwiek wyraźnego powiązania między celami polityki konkurencji a Aktem o jednolitym rynku. **Podkreśla**, że należy koniecznie wykorzystać politykę konkurencji na rzecz społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności.

39. **Jest zdania**, że korzyści płynące z rynku wewnętrznego nie rozkładają się równomiernie w różnych regionach europejskich, co widać na przykładzie regionów najbardziej oddalonych, które ze względu na poważne ograniczenia mają coraz większe problemy w dostępie do tych korzyści. Zaleca więc zmianę w oparciu o art. 349 TFUE polityk europejskich dotyczących rynku wewnętrznego, szczególnie jeśli chodzi o świadczenie usług w interesie ogólnym oraz wyjaśnienie ram mających zastosowanie w zakresie podatku VAT.

Europejczycy w centrum jednolitego rynku

40. **Ubolewa** nad tym, że ta część komunikatu nie jest w wystarczającym stopniu skoncentrowana na codziennych problemach, jakie obywatele UE napotykają na swoim obszarze zamieszkania (zatrudnienie, mieszkanie, kształcenie, służba zdrowia, transport i in.) oraz nad tym, że Komisja Europejska nie wykorzystała wszystkich zdobyczy traktatu z Lizbony.

41. **Jest zdania**, że model europejski, zwłaszcza w jego wymiarze społecznym, stanowi źródło konkurencyjności w perspektywie długoterminowej – mobilizacja pracowników wykwalifikowanych, o silnej motywacji i dobrym samopoczuciu, jak również przedsiębiorców, pracodawców i naukowców, będzie w coraz większym stopniu kluczem do długoterminowej konkurencyjności opartej na innowacyjności i jakości.

42. **Uznaje** podstawowe znaczenie kształcenia i kwalifikacji dla zakładania przedsiębiorstw generujących wzrost gospodarczy i miejsca pracy oraz dla integracji społecznej, które łącznie są warunkiem wstępnym powodzenia rynku wewnętrznego.

43. **Popiera** propozycję opracowania ram jakości dla staży, które mogą mieć decydujące znaczenie dla wejścia na rynek pracy i mobilności młodych ludzi w Europie. Opracowane ze wsparciem partnerów społecznych ramy powinny stanowić podstawowy zbiór praw i obowiązków dotyczący warunków pracy i ochrony społecznej, a także zawierać przepisy w sprawie wynagrodzenia lub innych rodzajów rekompensaty dla stażystów, zależnych od dochodów danego państwa członkowskiego.

44. **Jest zdania**, że należy koniecznie propagować tworzenie pomostów i uznawanie dyplomów między państwami człon-

kowskimi, nie dążąc jednakże do stworzenia jednolitego europejskiego modelu kształcenia. **Uważa** jednak, że cel Komisji Europejskiej, jakim jest modernizacja dyrektywy w sprawie kwalifikacji zawodowych (dyrektywa 2005/36/WE), należy realizować dopiero po przeprowadzeniu solidnej analizy dotychczasowych systemów, z myślą o uproszczeniu istniejących przepisów i o większym zintegrowaniu zawodów w ramach jednolitego rynku.

45. **Przypomina** w tym kontekście, że konkurencja światowa i zorientowanie gospodarki na wiedzę i usługi wiąże się z nowymi wyzwaniami dla rozwijania kwalifikacji i dla kształcenia. Prace wymagające niskich kwalifikacji i nisko płatne nie powinny doprowadzić do pojawienia się nowej kategorii „ubogich pracowników”. Z tego względu konieczne jest szczególnie ukierunkowanie usług socjalnych na pomaganie osobom, których ten problem dotyczy – poprzez kształcenie i szkolenie, godziwe wynagrodzenie i warunki pracy dla wszystkich oraz przepisy ułatwiające mobilność społeczną.

46. **Podkreśla**, że bezwzględnie konieczne jest uwzględnienie specyfiki zadań użyteczności publicznej; pierwszeństwo przyznane w traktacie usługom świadczonym w ogólnym interesie gospodarczym, w tym usługom socjalnym, jako dobrom publicznym, stanowi atut sprzyjający powodzeniu społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności. Komitet **przypomina**, że samorządy lokalne i regionalne odgrywają strategiczną rolę we wspieraniu wzrostu w Europie zwłaszcza ze względu na rolę lokalnego i regionalnego sektora publicznego, który odpowiada za 17,2% PKB Unii Europejskiej i 221 mld euro inwestycji, i że wobec tego Unia Europejska powinna wspierać ich rozwój.

47. **Przypomina**, że w Protokole w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym oraz w art. 14 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej uznano zarówno specyfikę, jak i różnorodność usług świadczonych w interesie ogólnym, w tym usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym i priorytetową odpowiedzialność państw członkowskich za ich świadczenie, wykonanie i zorganizowanie, **podkreśla** niemniej, że szeroki zakres swobody, którym na mocy traktatu lizbońskiego powinny dysponować władze lokalne i regionalne, wymaga podstawy prawnej w prawie pochodnym określającym współzależności z pozostałymi obszarami polityki wspólnotowej. **Ubolewa** w związku z tym, że Komisja nie podjęła jeszcze inicjatywy w tej dziedzinie na podstawie art. 14 TFUE, pozostawiając Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej swobodę orzekania w kwestiach, które powinny raczej zostać wyjaśnione przez władze prawodawcze zgodnie z zasadą demokratycznego podziału odpowiedzialności.

48. **Przypomina**, że prawo wspólnotowe w zróżnicowany sposób wpływa na krajowe systemy świadczeń społecznych. W przeszłości można było zaobserwować, że unijne przepisy dotyczące zamówień publicznych, konkurencji i pomocy państwa znacznie ingerowały w organizowanie gminnych usług świadczonych w interesie ogólnym, nie zapewniając usługodawcom ani usługobiorcom rzeczywistej pewności prawa.

49. **Przypomina**, że w ramach trzeciego forum poświęconego usługom socjalnym świadczonym w interesie ogólnym, zorganizowanego przez prezydencję belgijską Unii Europejskiej, przedstawiono 25 konkretnych propozycji dostosowania prawa wspólnotowego do specyfiki organizowania i finansowania tego rodzaju usług. Propozycje te dotyczyły w szczególności kontroli pomocy państwa i warunków kontraktowania. **Zaleca** Komisji przyjęcie tych propozycji, zwłaszcza w ramach przeglądu pakietu Montiego-Kroes i w perspektywie uproszczenia odnośnego prawa wspólnotowego, z uwzględnieniem charakteru – głównie lokalnego – tych usług i silnego zagęszczenia sieci podmiotów odpowiedzialnych za ich promowanie na obszarze lokalnym i wobec ludności lokalnej.

50. **Ubolewa** nad brakiem w Akcie o jednolitym rynku jakiegokolwiek odniesienia do europejskiego statutu stowarzyszeń, które są przecież kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, zwłaszcza w dziedzinie usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

51. **Podkreśla**, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE koncesje na usługi pozostają poza zakresem stosowania dyrektyw dotyczących udzielania zamówień publicznych, podlegają natomiast podstawowym regułom Traktatu o funkcjonowaniu UE (zakaz dyskryminacji, zasada równego traktowania i przejrzystość). Publiczne instytucje zamawiające mają prawo zapewnić dostawy usług za pomocą koncesji, jeśli uznają, że jest to najlepszy sposób zapewnienia danych usług świadczonych w interesie ogólnym i że ryzyko związane z gospodarczym wykorzystaniem usług, jakkolwiek ograniczone, jest w całości przenoszone⁽¹⁾. **Uważa** w związku z tym, że wspomniane orzecznictwo stanowi konieczną podstawę do konsolidacji prawnej w celu utrwalenia status quo. **Wyraża sprzeciw** wobec jednolitej procedury udzielania koncesji, która naruszałaby swobodę organizacyjną i swobodę zarządzania samorządów lokalnych, m.in. wskutek wdrożenia wspólnotowego wymogu uprzedniego odpowiedniego ogłoszenia.

52. **Jest zdania**, że swobodny przepływ pracowników i usług nie może prowadzić do dumpingu socjalnego. Należy pogodzić cztery swobody jednolitego rynku z horyzontalną klauzulą społeczną wprowadzoną w traktacie z Lizbony (art. 9 TFUE).

53. **Wzywa** Komisję do bezzwłocznego zastosowania art. 9 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do przystąpienia, zgodnie z propozycją 29 Aktu o jednolitym rynku, do dokonania analizy wpływu społecznego wszystkich wniosków ustawodawczych na jednolity rynek. Wyraża gotowość wsparcia Komisji, aby analizy wpływu w większym stopniu opierały się na wiedzy specjalistycznej dotyczącej regionów, w szczególności poprzez mobilizację Platformy Monitorowania Strategii „Europa 2020” i Sieci Monitorującej Stosowanie Zasady Pomocniczości.

54. **Stwierdza**, że interpretacja i dotychczasowe wdrażanie dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników są problematyczne, jeśli chodzi o przestrzeganie praw człowieka oraz zasady swobodnego przepływu pracowników. **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że służby Komisji – wraz z państwami

członkowskimi i partnerami społecznymi jako obserwatorami – uczestniczą w obradach grupy ekspertów wysokiego szczebla, która zajmuje się obecnymi trudnościami w stosowaniu tejże dyrektywy. **Jest zdania**, że przy przeglądzie dyrektywy konieczne będzie uwzględnienie wniosków grupy ekspertów wysokiego szczebla oraz jasne określenie odpowiedniego poziomu ochrony oraz przysługującego partnerom społecznym i państwom członkowskim pola manewru w przypadku czasowej mobilności pracowników.

Narzędzia dobrego zarządzania jednolitym rynkiem

55. Głęboko **ubolewa** nad rozdziwieniem między zadeklarowanym celem w zakresie zarządzania a proponowanymi środkami. Całościowe działania mające na celu wzmocnienie rynku wewnętrznego powinny oczywiście uwzględniać powiązania z poziomem lokalnym i regionalnym i nie dotyczyć przede wszystkim stosunków między administracjami krajowymi a europejskimi.

56. **Podkreśla**, że rola władz lokalnych i regionalnych w ramach jednolitego rynku jest dwójakiego rodzaju. Z uwagi na ich władzę, uprawnienia i prowadzoną przez nie politykę odgrywają one przede wszystkim główną rolę we wdrażaniu jednolitego rynku. Ponadto są one najbliższe obywateli UE, zapewniając różnego rodzaju usługi dla ludności. Są w związku z tym w stanie zidentyfikować różnego rodzaju nieporozumienia związane z jednolitym rynkiem i przekazać oczekiwania obywateli. Władze lokalne i regionalne nie powinny zatem być traktowane jedynie jako ogniwa zapewniające przekaz zstępujący w ramach jednolitego rynku (wdrażanie jednolitego rynku). Powinny też zapewniać przekaz wstępujący (przekazywać oczekiwania obywateli), aby przyczynić się do osiągnięcia stanu równowagi jednolitego rynku i zagwarantować, że spotka się on z uznaniem obywateli. Ma to znaczenie przy określaniu całościowej strategii ożywienia jednolitego rynku i będzie miało znaczenie podczas późniejszego rozpatrywania każdej z 50 propozycji, które Komisja zobowiązała się przedstawić.

57. **Ocenia**, że z uwagi na dużą liczbę podmiotów zaangażowanych na poszczególnych szczeblach administracji i różnorodność instrumentów regulacyjnych, opracowywanie Aktu o jednolitym rynku stanowi obszar polityki odpowiedni do rzeczywistego wdrożenia zasad wielopoziomowego sprawowania rządów.

58. **Popiera** wyrażaną przez Komisję Europejską wolę objęcia procesem wzajemnej oceny nie tylko dyrektywy usługowej, lecz także innych kluczowych przepisów jednolitego rynku, uściślając, że jeżeli proces ten ma być skuteczny, należy systematycznie obejmować nim zainteresowane podmioty, w tym władze lokalne i regionalne w przypadku dotyczących ich sektorów, aby uzyskać proces wielostronny. **Zaleca**, aby objąć tym procesem w pierwszej kolejności wszelkie inicjatywy Komisji dotyczące zamówień publicznych, koncesji na usługi, usług świadczonych w interesie ogólnym, skutecznego wdrożenia Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i mobilności pracowników.

⁽¹⁾ Wyrok z dnia 10 września 2009 r. w sprawie C-206/08, pkt 72–75.

59. **Proponuje** zorganizowanie terytorialnych forów na temat rynku wewnętrznego, dotyczących głównie podstawowych potrzeb Europejczyków i warunków ich dostępu na obszarze zamieszkania do usług związanych z ich zasadniczymi problemami: do rynku pracy, szkolenia, mieszkalnictwa, kształcenia, transportu, służby zdrowia itp.

60. **Jest zdania**, że EUWT szczególnie dobrze nadają się do wypróbowania ponad granicami państw innowacyjnych praktyk w zakresie rynku wewnętrznego i zaspokajania podstawowych potrzeb Europejczyków.

61. **Przypomina**, że nieformalne narzędzia rozwiązywania problemów, w szczególności sieć Solvit, są wciąż jeszcze zbyt mało popularne wśród przedsiębiorców i obywateli. Należy zatem rozpocząć zorganizowaną kampanię informacyjną, aby zapoznać MŚP i obywateli z tymi mechanizmami i oferowanymi przez nie rozwiązaniami pozasądowymi, a także przyznać im dodatkowe zasoby i dodatkowy personel.

62. **Wzywa** wszystkie władze lokalne i regionalne do zarejestrowania się w systemie wymiany informacji na rynku wewnętrznym, który przyczynia się do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez udostępnienie władzom poszczególnych państw członkowskich platformy umożliwiającej współpracę i wymianę informacji. Zachęca Komisję do rozszerzenia zakresu zastosowań tego systemu poza dyrektywę usługową i dyrektywę w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

II. WNIOSKI

W kierunku paktu na rzecz sprostania najważniejszym obecnie wyzwaniom strategicznym

63. **Jest zdania**, że strategiczny charakter obecnych wyzwań wymaga, aby wykroczyć poza propozycje Komisji i – jak sugerował Mario Monti w swoim sprawozdaniu dla przewodniczącego Joségo Manuela Barroso – zawrzeć prawdziwy pakt między wszystkimi instytucjami wspólnotowymi, państwami członkowskimi, ich samorządami terytorialnymi, Europejczykami i europejskimi przedsiębiorstwami, aby wspólnie stworzyć społeczną gospodarkę rynkową o wysokiej konkurencyjności, która jako jedyna może zapewnić trwałe rozwiązania.

64. **Zaleca**, aby pakt ten został zawarty w oparciu o ustanowione w traktatach zasady równowagi między skutecznym wykonywaniem podstawowych swobód jednolitego rynku, zagwarantowaniem podstawowych praw Europejczyków oraz przestrzeganiem zasad spójności i solidarności między narodami europejskimi i należytego wypełniania zadań przypisanych przez władze publiczne, w tym samorzady terytorialne, usługom świadczonym w interesie ogólnym, zapewniającym powszechny dostęp do podstawowych usług.

65. **Jest zdania**, że pakt ten powinien koniecznie być czytelny dla Europejczyków i MŚP, co powinno skłonić Komisję do określenia w ramach pakietu 50 propozycji ograniczonej liczby działań sztandarowych, aby wyeksponować je w świadomości Europejczyków i MŚP, zwłaszcza gdy chodzi o konkretny wpływ na warunki codziennego życia i pracy w ich miejscu zamieszkania i na ich obszarze działalności.

66. **Proponuje**, aby te działania sztandarowe zostały objęte szczególnym monitorowaniem dotyczącym ich wdrażania i rzeczywistego wpływu na życie Europejczyków i działalność MŚP, a także by były one przedmiotem kampanii informacyjnej skierowanej do szerokich grup odbiorców, niezbędnej do zapewnienia czytelności paktu i głównych kierunków jego wdrażania.

67. **Zaleca**, aby Komisja zwiększyła czytelność komunikatu, zwłaszcza jego części dotyczącej przywrócenia zaufania Europejczyków, poprzez umieszczenie w pierwszym pakiecie środków ogółu propozycji dotyczących dostępu do podstawowych usług, na podstawie zdobyczy traktatu z Lizbony, ponieważ dostęp ten należy do codziennych trosk Europejczyków. **Zaleca** wobec tego, aby do tego pierwszego pakietu środków włączyć wnioski dotyczące wprowadzania w życie Karty praw podstawowych (propozycja nr 29), reformy systemów uznawania kwalifikacji zawodowych i europejskiego paszportu umiejętności (nr 33 i 35), ulepszenia dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników (nr 30), uproszczenia zasad dotyczących zamówień publicznych i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (nr 17 i 25), przedsiębiorczości społecznej (nr 36), zniesienia przeszkód o charakterze podatkowym, na które wciąż napotykają obywatele Europy (nr 42) i dostępu do usług bankowych (nr 40).

68. **Proponuje**, by oprócz paktu dotyczącego określonych powyżej stron paktu terytorialne były ustanawiane tam, gdzie dzięki elastycznemu podejściu regionalnemu władze lokalne i regionalne będą mogły skupić swe działania i środki finansowe na wdrażaniu strategii „Europa 2020” i inicjatyw przewodnich. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na projekty, które promują innowacje społeczne w regionach nimi zainteresowanych i które mogą wywrzeć maksymalny wpływ. Korzystanie z paktów terytorialnych i treść takich paktów stanowią część kryteriów przydzielania funduszy unijnych na te projekty.

69. **Uważa**, że Komisja powinna przeprowadzić na podstawie art. 349 TFUE dodatkową i realistyczną refleksję uwzględniającą niekorzystne uwarunkowania i trudności, z którymi borykają się regiony najbardziej oddalone, gdy uczestniczą w europejskim rynku wewnętrznym i usiłują korzystać z zalet, które on oferuje, oraz gdy dążą do osiągnięcia celów określonych w strategii „Europa 2020”.

Bruksela, 1 kwietnia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

89. SESJA PLENARNA W DNIACH 31 MARCA I 1 KWIETNIA 2011 R.

Opinia Komitetu Regionów „Praca sezonowa i przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa”

(2011/C 166/10)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że na terytorium UE należy zagwarantować pewność prawa i legalność oraz sprawiedliwe i równe traktowanie pracowników z państw trzecich.
- Podkreśla, że migracja jest ściśle powiązana z rozwojem, i zwraca uwagę, że emigracja wykwalifikowanych pracowników nie powinna wywierać negatywnego wpływu gospodarczego („drenaż mózgów”) na kraje rozwijające się. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dyrektywa wspiera migrację cyrkulacyjną w sposób, który mógłby pozytywnie wpłynąć na rynki pracy państw członkowskich i rozwój państw pochodzenia.
- Z zainteresowaniem odnotowuje stosowane przez parlamenty narodowe procedury nadzoru nad obydwoma wnioskami oraz poglądy i argumenty wyrażone w ich ramach. Na podstawie własnej analizy uważa, że oba wnioski są zgodne z zasadą pomocniczości. Podkreśla, że wartość dodana prawodawstwa na szczeblu UE musi polegać głównie na jego przydatności do powstrzymania różnych systemów krajowych przed „równaniem w dół”, gdy chodzi o ochronę pracowników.
- Ponownie zwraca uwagę na znaczenie wynikającego z traktatu prawa państw członkowskich do określania liczby przyjmowanych osób, a jednocześnie podkreśla, że państwa członkowskie muszą angażować władze lokalne i regionalne w podejmowanie decyzji o liczbie obywateli państw trzecich uprawnionych do wjazdu na ich obszar oraz ich profilu zawodowym.
- Ostrzega, że obie dyrektywy powinny zostać uchwalone w sposób zapewniający poszanowanie zasady preferencji wspólnotowej.
- Jest jednak przekonany, że praca sezonowa i przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstw mogą znacząco przyczynić się do ożywienia niektórych sektorów gospodarki i produkcji w Europie.

Sprawozdawca

Graziano Ernesto MILIA (IT/PSE), przewodniczący prowincji Cagliari

Dokumenty źródłowe

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa

COM(2010) 378 wersja ostateczna

oraz

wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy sezonowej

COM(2010) 379 wersja ostateczna

I. UWAGI OGÓLNE**KOMITET REGIONÓW**

1. Z zadowoleniem przyjmuje oba wnioski Komisji Europejskiej dotyczące dyrektywy w sprawie warunków wjazdu i pobytu pracowników sezonowych pochodzących z państw trzecich oraz w sprawie przeniesienia obywateli państw trzecich wewnątrz przedsiębiorstw. Podkreśla jednak, że oba te wnioski należy rozpatrywać w świetle toczącej się debaty w sprawie legalnej migracji w UE i że bardzo ważne jest, aby polityka w tej dziedzinie wykazywała spójne podejście, obejmujące także społeczne aspekty tej kwestii, aby doprowadzić do pewności prawnej i zapewnić równe traktowanie i przestrzeganie praw podstawowych.

2. Zwraca uwagę Komisji na konieczność przeciwdziałania zjawiskom nielegalnej imigracji i wszelkim formom nielegalnego zatrudnienia oraz wykorzystywania obywateli państw trzecich na terytorium UE. Komitet Regionów uważa, że niezbędne jest zapewnienie obywatelom państw trzecich zatrudnionym legalnie w UE warunków pracy i pobytu zgodnych z prawami podstawowymi i wymogami określonymi w przepisach oraz zagwarantowanie im traktowania na równi z obywatelami UE, a także wspieranie ich jak najszerzej i najpełniejszej integracji społecznej. W tym względzie Komitet Regionów domaga się absolutnego i bezwarunkowego przestrzegania praw podstawowych przewidzianych w Europejskiej karcie praw podstawowych UE i przypomina, że w następstwie wejścia w życie traktatu z Lizbony karta ta uzyskała pełną, taką samą jak traktaty, wartość prawną.

3. Podkreśla, że na terytorium UE należy zagwarantować pewność prawa (rozumianą jako jasno określone ramy prawne) i legalność (rozumianą jako przestrzeganie prawa) oraz sprawiedliwe i równe traktowanie pracowników z państw trzecich. Regiony oraz organy szczebla pośredniego, jak prowincje i gminy (w tym obszary wiejskie), jako pierwsze odczuwają społeczno-gospodarcze skutki zarówno nielegalnych, jak i legalnych przepływów migracyjnych na tych obszarach. Władze szczebla lokalnego, regionalnego i pośredniego odpowiadają za świadczenie szerokiej gamy usług dla osób fizycznych (przyjmowanie, opieka zdrowotna, kształcenie i szkolenie zawodowe, zakwaterowanie itp.), dlatego też Komisja Europejska powinna podkreślić rolę, jaką odgrywają one w terenie i w dziedzinie zarządzania tymi procesami.

4. Podkreśla, że władze szczebla lokalnego, regionalnego i pośredniego są głównymi podmiotami ogłoszonej niedawno

strategii „Europa 2020”, która ma pomóc stawić czoła wyzwaniom związanym z kryzysem gospodarczym i finansowym, zmianą klimatu i zasobami energii, a zatem również w polityce zatrudnienia UE, która, jak pokazują omawiane wnioski ustawodawcze, wiąże się ściśle z polityką imigracji.

5. Podkreśla, że choć legalna migracja należy do kompetencji dzielonych między UE i państwa członkowskie, wdrażanie polityki w tej dziedzinie jest ściśle powiązane z innymi strategiami politycznymi, np. – jak wskazano w omawianych wnioskach – z polityką pracy, zatrudnienia i spraw socjalnych, zabezpieczenia społecznego, lokalnych usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym, z polityką mieszkaniową i innymi strategiami, które w wielu państwach UE są zarządzane w sposób zdecentralizowany na szczeblu lokalnym, regionalnym lub pośrednim. W związku z tym władze szczebla lokalnego, regionalnego i pośredniego odgrywają istotną rolę w gromadzeniu informacji i danych statystycznych, które mają zostać wykorzystane podczas oceny obowiązujących przepisów lub koncepcji nowych środków w polityce migracji. Zwraca zatem uwagę na potrzebę ścisłego partnerstwa z władzami szczebla lokalnego, regionalnego i pośredniego.

6. Podkreśla, że migracja jest ściśle powiązana z rozwojem, i zwraca uwagę, że emigracja wykwalifikowanych pracowników nie powinna wywierać negatywnego wpływu gospodarczego („drenaż mózgów”) na kraje rozwijające się. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dyrektywa wspiera migrację cyrkulacyjną w sposób, który mógłby pozytywnie wpłynąć na rynki pracy państw członkowskich i rozwój państw pochodzenia ⁽¹⁾.

7. Przyznaje, że migracja cyrkulacyjna może stworzyć cenne powiązanie między państwami pochodzenia a państwami przyjmującymi oraz służyć wspieraniu dialogu, współpracy i wzajemnego zrozumienia. Do promowania tego rodzaju powiązań proponuje wykorzystać istniejące narzędzia i struktury instytucjonalne, takie jak inicjatywa Komitetu Regionów – Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM).

8. Przypomina jednak, że migracja cyrkulacyjna nie powinna być postrzegana jako zjawisko zastępujące migrację stałą, dlatego trzeba utworzyć kanały, które skutecznie ułatwiłyby przepływ i powrót migrantów oraz pozwalały na uniknięcie nielegalnej imigracji.

⁽¹⁾ Zob. opinie CdR 296/2007 i CdR 210/2008.

9. Z zainteresowaniem odnotowuje stosowane przez parlamenty narodowe procedury nadzoru nad obywatelami wnioskami oraz poglądy i argumenty wyrażone w ich ramach. Na podstawie własnej analizy uważa, że oba wnioski są zgodne z zasadą pomocniczości. Podkreśla, że wartość dodana prawodawstwa na szczeblu UE musi polegać głównie na jego przydatności do powstrzymania różnych systemów krajowych przed „równaniem w dół”, gdy chodzi o ochronę pracowników sezonowych i pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa.

10. Uważa, że prawodawstwo dotyczące przenoszenia określonego kluczowego personelu wewnątrz przedsiębiorstwa jest niezbędne na szczeblu UE, zważywszy na rozbieżności między ustawodawstwami państw członkowskich w zakresie przyjmowania i praw obywateli państw trzecich jako pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa oraz na konieczność rozwiązania problemów o charakterze transgranicznym i zagwarantowania lepszego wykonywania międzynarodowych zobowiązań, które Unia podjęła w ramach WTO. Uważa ponadto, że takie prawodawstwo UE zwiększyłoby atrakcyjność rynku pracy UE dla wysoko wykwalifikowanych migrantów, przez co przyczyniłoby się do podniesienia konkurencyjności gospodarki UE jako całości.

11. Uważa, że prawodawstwo dotyczące pracowników sezonowych na szczeblu UE jest niezbędne ze względu na rozbieżności istniejące między ustawodawstwami państw członkowskich w zakresie przyjmowania i praw obywateli państw trzecich jako pracowników sezonowych, ze względu na konieczność zapewnienia jednolitego zbioru praw minimalnych, a także konieczność zagwarantowania przeciwdziałania przypadkom nadużyć i nielegalnej imigracji.

12. Ponownie zwraca uwagę na znaczenie wynikającego z traktatu prawa państw członkowskich do określania liczby przyjmowanych osób, a jednocześnie podkreśla, że zgodnie z zasadą pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów państwa członkowskie muszą angażować władze lokalne i regionalne w podejmowanie decyzji o liczbie obywateli państw trzecich uprawnionych do wjazdu na ich obszar oraz ich profilu zawodowym⁽²⁾.

13. Po zbadaniu obu wniosków pod kątem ich zgodności z zasadą pomocniczości popiera wybór instrumentu prawnego, w obu przypadkach dyrektywy, jako że pozostawia on państwom członkowskim niezbędny margines swobody decyzji w kwestii zasad jej wykonania na poziomie wewnętrznym i umożliwia uwzględnienie specyfiki i potrzeb każdego państwa członkowskiego i odpowiednich władz odpowiedzialnych za wdrożenie dyrektyw na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

14. Uważa jednak, że w przypadku niektórych pojedynczych części wniosków należałoby przeprowadzić ściślejszą analizę pod kątem zgodności z zasadą pomocniczości – w rzeczywistości na mocy dyrektyw nie powinno się nakładać nieproporcjonalnych obowiązków na osoby ubiegające się o prawo wjazdu na terytorium UE jako pracownicy sezonowi lub pracownicy przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa ani na ich pracodawców, ani też nie powinno się stwarzać niepotrzebnych kosztów i obciążeń dla władz krajowych, regionalnych lub lokalnych, którym powierzono zadanie ich wdrożenia. Jeśli chodzi o tę ostatnią kwestię, okres 30 dni, w którym władze

musiałyby rozpatrzyć wnioski i podjąć decyzję o przyjęciu, można uznać za zbyt krótki, co może być dla władz w niektórych państwach członkowskich znacznym obciążeniem administracyjnym i finansowym.

15. Ostrzega, że obie dyrektywy powinny zostać uchwalone w sposób zapewniający poszanowanie zasady preferencji wspólnotowej, co w szczególności dotyczy obywateli nowych państw członkowskich, do których zastosowanie mają nadal ustalenia przejściowe. Aby osiągnąć ten cel, pożyteczne może być stworzenie państwom członkowskim i ich władzom możliwości przeprowadzenia tzw. testów rynku pracy, tj. testów sprawdzających, czy na dane stanowisko nie można by zatrudnić osoby poszukującej pracy na rynku pracy w UE. W tym zakresie argumentacja Komisji, że w przypadku przenoszenia wewnątrz przedsiębiorstwa nie są potrzebne testy rynku pracy, nie jest przekonująca.

16. Wyraża ubolewanie, że omawiane dwa wnioski, ujęte już w pakiecie „Legalna migracja” z grudnia 2005 r., zostały przedstawione ze znacznym opóźnieniem, tj. niemal 5 lat po podjęciu zobowiązania politycznego w tej sprawie oraz, że z powodu trudności, które pojawiły się podczas dyskusji nad „jednolitym zezwoleniem” oba procesy, które powinny przebiegać równolegle, zostały obecnie rozdzielone. Ubolewa ponadto, że wnioski przedłożono w okresie, w którym niektóre sektory, takie jak rolnictwo, hodowla i pasterstwo⁽³⁾, turystyka i budownictwo, stanowiące główne źródło pracy sezonowej, zostały szczególnie silnie dotknięte przez kryzys gospodarczy i finansowy, jak pokazują dane i statystyki UE, i ich ożywienie następuje powoli. Tak więc sytuacja gospodarcza uległa zmianie w porównaniu z rokiem 2005, w którym podjęto zobowiązanie polityczne w omawianej sprawie, i należałoby uaktualnić dane ekonomiczne, statystyczne i dotyczące zatrudnienia odnoszące się do wpływu pracy sezonowej na europejską gospodarkę.

17. Jest jednak przekonany, że pomimo opóźnienia w publikacji wniosków i czasu potrzebnego jeszcze na procedurę ustawodawczą UE, a potem na wdrożenie na szczeblu krajowym, praca sezonowa i przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa mogą znacząco przyczynić się do ożywienia niektórych sektorów gospodarki i produkcji w Europie.

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA DOTYCZĄCE WNIOSKÓW

18. Z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie procedur jednego wniosku w przypadku pracowników sezonowych i pracowników przenoszonych w ramach przedsiębiorstwa jako pożytecznego usprawnienia, które zapewni przejrzystość i pewność w procedurach przyjmowania. Zgadza się jednak z poglądami wyrażonymi przez niektóre osoby w Parlamencie Europejskim, dotyczącymi tego, że bardziej efektywnym i prostszym rozwiązaniem byłoby uwzględnienie pracowników sezonowych i pracowników przenoszonych w ramach przedsiębiorstwa w zakresie tzw. dyrektywy w sprawie jednego zezwolenia⁽⁴⁾. W związku z tym wzywa współustawodawców do kontynuowania negocjacji w tej sprawie.

⁽³⁾ Sektory pasterstwa i mleczarstwa w wielu krajach UE borykają się z problemem znacznej zmienności cen i pilnie wymagają mechanizmów kontroli rynku i stabilizacji cen oraz wzmocnienia pozycji negocjacyjnej hodowców i pasterzy, którzy są słabym ogniwem tego łańcucha.

⁽⁴⁾ COM(2007) 638 wersja ostateczna. Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

⁽²⁾ Zob. opinie CdR 296/2007 i CdR 201/2009.

19. Zgadza się z propozycjami przewidującymi, że państwa członkowskie mogą odrzucić wnioski, jeżeli na potencjalnych pracodawców nałożono zgodnie z przepisami krajowymi kary za pracę nierejestrowaną lub nielegalną. Utrzymuje jednak, że środek ten powinien pełnić funkcję odstraszającą i powinien być proporcjonalny, a nie automatyczny. Automatyczne wykluczenie potencjalnych pracodawców bez względu na powagę lub charakter naruszenia miałyby wpływ na poszukujące pracy osoby z państw trzecich.

ZALECENIA DOTYCZĄCE WNIOSKU W SPRAWIE PRACY SEZONOWEJ

20. Podkreśla, że niestety pracownicy sezonowi z krajów trzecich bywają obecnie wykorzystywani lub skazani na warunki pracy i pobytu niespełniające norm przewidzianych prawem w niektórych państwach członkowskich. Wynika to z faktu, że krajowe przepisy prawa pracy i opieki socjalnej często nie są stosowane lub egzekwowane w praktyce. Dlatego wniosek powinien ustanowić jasne ramy prawne, które przyczyniałyby się do eliminowania wszelkich form nielegalnej pracy sezonowej i gwarantowałyby pracownikom z państw trzecich godne warunki pracy. Te nowe ramy prawne będą zatem wymagały mechanizmów kontroli, aby uniknąć przypadków nadużywania bądź obchodzenia przepisów, mianowicie takich mechanizmów, jak kontrola wspomnianych warunków pracy i pobytu czy współpraca między władzami publicznymi, szczególnie UE, krajowego, regionalnego i lokalnego, w ramach zintegrowanego wielopoziomowego sprawowania rządów. W tym przypadku Komitet Regionów zaleca również takie uregulowanie działalności agencji pośrednictwa pracy, aby nie dopuścić do sytuacji, w których służyłyby one jako przykrywką do wykorzystywania lub nadużyć.

21. Przypomina istotną rolę i kompetencje władz szczególnie lokalnego, regionalnego i pośredniego oraz KR-u w zapobieganiu dyskryminacji i dehumanizacji sezonowych pracowników migrujących oraz zwalczaniu tych zjawisk, w świetle wysokiej niepewności zatrudnienia i narażenia nieodłącznie związanych z pracą sezonową.

22. Wyraża zadowolenie w związku z uwzględnieniem koncepcji długoterminowych wiz wielokrotnego wjazdu jako narzędzi ułatwiających mobilność cyrkulacyjną, o których była mowa we wcześniejszej opinii⁽⁵⁾.

23. Podkreśla, że należałoby dokładniej określić zakres stosowania wniosku, a zatem sektory nim objęte, w celu uniknięcia nadużyć dotyczących zezwoleń na pracę sezonową w sektorach, których nie można uznać za „sezonowe”, biorąc pod uwagę cechy charakterystyczne pracy sezonowej w Europie oraz ducha i cele omawianego wniosku. W większości krajów OBWE imigranci są nadmiernie reprezentowani wśród zatrudnionych przy pracach tymczasowych. Odsetek imigrantów wykonujących pracę tymczasową może przewyższać odsetek obywateli UE o co najmniej 50 %, toteż należy uniknąć nadużywania przepisów i wykorzystania pracy sezonowej do zalegalizowania form pracy o różnej naturze i niepewnym charakterze.

24. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dyrektywa zobowiązała pracodawców do przedstawienia dowodów na to, że pracownicy sezonowi będący obywatelami państw trzecich korzystają z możliwości odpowiedniego i nie nadzmiernie kosztownego zakwaterowania. Stanowi to bezpośrednie uznanie szcze-

gólnie trudnej sytuacji pracowników sezonowych będących obywatelami państw trzecich. Zwraca uwagę, że prawo to znacznie wykraczałoby poza zakres praw przysługujących pracownikom sezonowym, którzy są obywatelami UE, w związku z czym wzywa państwa członkowskie do rozważenia równoważnego, podobnego sposobu traktowania obywateli UE.

25. Zauważa w związku z tym, że w świetle badań i konsultacji przeprowadzonych przez sprawozdawcę niektóre rodzaje pracy sezonowej, jak te dotyczące sektora rolnictwa (szczególnie hodowli i ogrodnictwa) i budownictwa na wielką skalę (budowle oraz projekty dotyczące wielkiej infrastruktury), mogą wymagać zezwolenia na pracę na okres przekraczający 6 miesięcy, dlatego też uważa, że maksymalny limit jest zbyt ograniczający i powinien zostać wydłużony do 9 miesięcy.

ZALECENIA DOTYCZĄCE WNIOSKU W SPRAWIE PRZENIESIENIA WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA

26. Pozytywnie ocenia wysiłki Komisji zmierzające do opracowania całościowych ram w dziedzinie polityki imigracji oraz do zwiększenia – za pośrednictwem omawianego wniosku – atrakcyjności gospodarki UE dla wysoko wykwalifikowanych pracowników przedsiębiorstw wielonarodowych mających siedzibę w państwach trzecich, tak aby mogli oni zostać przeniesieni, by legalnie pracować w europejskiej filii ich własnego przedsiębiorstwa. Podkreśla w tym kontekście potrzebę – z jednej strony – niedopuszczenia do dyskryminacji, a – z drugiej strony – niepodważania zasady preferencji wspólnotowej przy jednoczesnym zapewnieniu, że pracownicy przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa będą mieć takie same warunki pracy jak pracownicy UE w porównywalnych sytuacjach w kraju pobytu. Dlatego też zaleca, aby przy definiowaniu praw i warunków pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa nie odwoływać się do dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników.

27. Domaga się wyjaśnień, dlaczego z zakresu wniosku w sprawie przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa wyłączone test rynku pracy. W tym kontekście Komitet Regionów pragnie zwrócić uwagę na fakt, że dyrektywa UE 2009/50/WE w sprawie błękitnej karty, dotycząca wysoko wykwalifikowanych pracowników również pochodzących z państw trzecich, przewiduje taki test rynku pracy.

28. Podkreśla ponadto, że należy zachęcać przedsiębiorstwa i spółki wielonarodowe spoza UE, które mają siedziby w państwie członkowskim UE, by zatrudniały również miejscowych wysoko wykwalifikowanych pracowników w celu zapewnienia rozwoju zawodowego wysoko wykwalifikowanej kadry na szczeblu lokalnym. Istnieje zagrożenie, że wielkie przedsiębiorstwa wielonarodowe spoza UE będą zatrudniać w europejskich siedzibach tylko nisko wykwalifikowanych pracowników miejscowych i wysoko wykwalifikowanych pracowników z państw trzecich. Na podstawie obecnego wniosku nie wydaje się, by istniała jakakolwiek gwarancja, że stanowiska dla kadry kierowniczej, specjalistycznej lub stażystów będą oferowane w pierwszej kolejności obywatelom UE.

29. Zwraca uwagę, że projekt dyrektywy w obecnej formie nie przewiduje możliwości odrzucenia wniosku przez państwa członkowskie ze względów związanych ze zdrowiem publicznym, porządkiem publicznym lub bezpieczeństwem publicznym. Proponuje zatem uwzględnienie takich powodów odrzucenia wniosku w dyrektywie.

⁽⁵⁾ Patrz opinia CdR 296/2007.

30. Z zadowoleniem przyjmuje to, że przyjęci pracownicy przeniesieni wewnątrz przedsiębiorstwa mają możliwość przemieszczania się między różnymi zakładami tego samego przedsiębiorstwa lub tej samej grupy znajdującymi się w różnych państwach członkowskich. Ostrzega jednak, że projekt dyrektywy – w obecnym brzmieniu art. 16 – nie przewiduje wyraźnie, by kolejne państwa członkowskie po państwie pierwszego przyjęcia mogły odrzucić wniosek o przyjęcie, oraz zwraca uwagę, że w efekcie stanowiłoby to ominięcie ich prawa do określenia liczby przyjmowanych obywateli państw trzecich wjeżdżających na ich terytorium. Proponuje zatem odpowiednią zmianę projektu dyrektywy.

31. Podkreśla, że wymóg stawiany pracownikowi spoza UE, by ten dowiódł, że posiada kwalifikacje zawodowe wymagane w państwie UE lub wymagane do spełnienia określonych w przepisach krajowych warunków wykonywania zawodu regulowanego (art. 5 ust. 1 lit. d) i e)), wydaje się nieproporcjonalny.

Wypada zaznaczyć, że byłby on nadmiernym obciążeniem i że obecnie w UE system uznawania kwalifikacji zawodowych pracowników UE jest wciąż kwestią otwartą, jak zauważono w opublikowanym niedawno Akcie o jednolitym rynku, w związku z czym wzywa Komisję, by zmieniła ten wymóg, tak aby był mniej restrykcyjny.

32. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że proponowana dyrektywa w sprawie przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa zachęca do łączenia rodzin, oraz uznaje, że specjalny system dotyczący członków rodzin pracowników przenoszonych w ramach przedsiębiorstwa mógłby faktycznie przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności rynku pracy UE w oczach takich osób.

33. Zalecałby, aby współtawodawcy rozważyli wprowadzenie do wniosków następujących poprawek legislacyjnych:

II. ZALECANE POPRAWKI

Pracownicy sezonowi – poprawka 1

Artykuł 6 ust. 3 – Wniosek dotyczący pracowników sezonowych

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 6 Podstawy odmowy 1. Państwa członkowskie odrzucają wniosek o przyjęcie na terytorium państwa członkowskiego do celów niniejszej dyrektywy, jeżeli wymogi określone w art. 5 nie są spełnione lub jeżeli przedstawione dokumenty zostały uzyskane w wyniku oszustwa albo zostały podrobione lub przerobione. 2. Państwa członkowskie mogą sprawdzać, czy dane wolne miejsce pracy nie mogłoby zostać obsadzone przez obywateli krajowych lub UE albo obywateli państw trzecich przebywających legalnie w danym państwie członkowskim i na mocy prawa UE lub prawa krajowego już są na rynku pracy tego państwa członkowskiego, i odrzucić wniosek. 3. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek o przyjęcie, jeżeli na pracodawcę nałożono zgodnie z przepisami krajowymi kary za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie. 4. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek, uzasadniając to liczbą przyjmowanych obywateli państw trzecich.	Artykuł 6 Podstawy odmowy 1. Państwa członkowskie odrzucają wniosek o przyjęcie na terytorium państwa członkowskiego do celów niniejszej dyrektywy, jeżeli wymogi określone w art. 5 nie są spełnione lub jeżeli przedstawione dokumenty zostały uzyskane w wyniku oszustwa albo zostały podrobione lub przerobione. 2. Państwa członkowskie mogą sprawdzać, czy dane wolne miejsce pracy nie mogłoby zostać obsadzone przez obywateli krajowych lub UE albo obywateli państw trzecich przebywających legalnie w danym państwie członkowskim i na mocy prawa UE lub prawa krajowego już są na rynku pracy tego państwa członkowskiego, i odrzucić wniosek. 3. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek o przyjęcie, jeżeli na pracodawcę nałożono zgodnie z przepisami krajowymi kary za <u>pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie powtarzające się lub poważne przypadki naruszania przez niego przepisów w związku z pracą nierejestrowaną lub nielegalnym zatrudnieniem</u>. 4. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek, uzasadniając to liczbą przyjmowanych obywateli państw trzecich.

Uzasadnienie

Kary nakładane na pracodawców, którzy naruszają przepisy, powinny być proporcjonalne i odstrasżające. Nie powinny one jednak być automatyczne. Kary automatyczne są bardziej szkodliwe dla potencjalnych pracowników będących obywatelami państw trzecich niż dla pracodawców.

Pracownicy sezonowi – poprawka 2**Artykuł 11 – Wniosek dotyczący pracowników sezonowych**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 11 <i>Długość pobytu</i> 1. Pracownikom sezonowym zezwala się na pobyt nieprzekraczający sześciu miesięcy w roku kalendarzowym, po którym to okresie powracają do państwa trzeciego. 2. W ramach okresu, o którym mowa w ust. 1 oraz pod warunkiem, że spełnione są kryteria określone w art. 5, pracownikom sezonowym zezwala się na przedłużenie umowy lub zatrudnienie jako pracownik sezonowy u innego pracodawcy.	Artykuł 11 <i>Długość pobytu</i> 1. Pracownikom sezonowym zezwala się na pobyt nieprzekraczający sześciu <u>dziewięciu</u> miesięcy w roku kalendarzowym, po którym to okresie powracają do państwa trzeciego. 2. W ramach okresu, o którym mowa w ust. 1 oraz pod warunkiem, że spełnione są kryteria określone w art. 5, pracownikom sezonowym zezwala się na przedłużenie umowy lub zatrudnienie jako pracownik sezonowy u innego pracodawcy.

Uzasadnienie

W opinii wyjaśniono, że w niektórych państwach członkowskich i w określonych sektorach pracownicy sezonowi wykonują obowiązki przez okres przekraczający sześć miesięcy. W związku z tym zaleca się wydłużenie tego okresu.

Przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa – poprawka 1**Artykuł 5 – Wniosek dotyczący przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 5 <i>Kryteria przyjmowania</i> 1. Nie naruszając przepisów art. 10, każdy obywatel państwa trzeciego ubiegający się o przyjęcie zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie: a) przedstawia dowód, że jednostka przyjmująca oraz przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie trzecim należą do tego samego przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw; b) przedstawia dowód zatrudnienia w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, jeśli wymaga tego prawo krajowe, oraz dowód, że po zakończeniu przydzielonego zadania będzie mógł przenieść się z powrotem do jednostki, która należy do tej grupy i posiada siedzibę w państwie trzecim; c) przedstawia pismo od pracodawcy określające przydział zadań, które zawiera: (i) czas trwania przeniesienia oraz adres jednostki(-tek) przyjmującej(-ych) w danym państwie członkowskim; (ii) dowód na to, że w jednostce(-tkach) przyjmującej(-ych) w danym państwie członkowskim obejmuje stanowisko pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub absolwenta odbywającego staż; (iii) wynagrodzenie w okresie trwania przeniesienia;	Artykuł 5 <i>Kryteria przyjmowania</i> 1. Nie naruszając przepisów art. 10, każdy obywatel państwa trzeciego ubiegający się o przyjęcie zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie: a) przedstawia dowód, że jednostka przyjmująca oraz przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie trzecim należą do tego samego przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw; b) przedstawia dowód zatrudnienia w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, jeśli wymaga tego prawo krajowe, oraz dowód, że po zakończeniu przydzielonego zadania będzie mógł przenieść się z powrotem do jednostki, która należy do tej grupy i posiada siedzibę w państwie trzecim; c) przedstawia pismo od pracodawcy określające przydział zadań, które zawiera: (i) czas trwania przeniesienia oraz adres jednostki(-tek) przyjmującej(-ych) w danym państwie członkowskim; (ii) dowód na to, że w jednostce(-tkach) przyjmującej(-ych) w danym państwie członkowskim obejmuje stanowisko pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub absolwenta odbywającego staż; (iii) wynagrodzenie w okresie trwania przeniesienia;

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) przedstawia dokument poświadczający, że posiada kwalifikacje uzyskane w ramach kształcenia na poziomie wyższym wymagane w państwie członkowskim, do którego został przyjęty, do objęcia stanowiska pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty, lub, w przypadku absolwenta odbywającego staż, wymagane kwalifikacje uzyskane w ramach kształcenia na poziomie wyższym; e) przedstawia dokumenty poświadczające, że spełnia określone w przepisach krajowych warunki wykonywania przez obywatela Unii zawodu regulowanego, w którym będzie pracować; f) przedstawia ważny dokument podróży, zgodnie z przepisami praw krajowego, oraz wniosek o wydanie wizy lub wizę, jeśli jest wymagana; g) bez uszczerbku dla obowiązujących umów dwustronnych, przedkłada dowód, że został objęty lub, jeżeli tak stanowi prawo krajowe, złożył wniosek o objęcie go ubezpieczeniem zdrowotnym chroniącym przed wszystkimi rodzajami ryzyka, od których zazwyczaj ubezpieczeni są obywatele danego państwa członkowskiego, i ważnego przez okresy, w których takie ubezpieczenie i związane z nim świadczenia nie przysługują wnioskodawcy w związku z zawartą umową o pracę ani nie wynikają z tej umowy; h) jest uznany za osobę niestanowiącą zagrożenia dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. 2. Państwa członkowskie wymagają spełnienia wszystkich wymogów odnoszących się do wynagrodzenia w okresie trwania przeniesienia, określonych w przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych lub powszechnie obowiązujących układach zbiorowych pracy stosowanych do pracowników oddelegowanych w podobnej sytuacji w odpowiednich sektorach zawodowych. W przypadku braku systemu uznawania układów zbiorowych za powszechnie stosowane, państwa członkowskie mogą, jeśli podejmą taką decyzję, opierać się na układach zbiorowych, które są powszechnie stosowane do wszystkich podobnych przedsiębiorstw w danym obszarze geograficznym, zawodzie lub przemyśle lub układach zbiorowych, które zostały zawarte przez najbardziej reprezentatywne w skali kraju organizacje przedstawicieli pracodawców i pracowników oraz są stosowane na całym terytorium kraju. 3. Oprócz dowodów określonych w ust. 1 i 2 każdy obywatel państwa trzeciego, który ubiega się o przyjęcie jako absolwent odbywający staż, przedstawia umowę dotyczącą stażu, łącznie z opisem programu szkolenia, jego czasem oraz warunkami nadzoru nad wnioskodawcą w trakcie programu szkolenia. 4. Jeżeli przeniesienie dotyczy jednostek przyjmujących usytuowanych w kilku państwach członkowskich, każdy obywatel państwa trzeciego ubiegający się o przyjęcie zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie przedstawia dowód zgłoszenia, które wymagane jest w art. 16 ust. 1 lit. b). 5. Wszelkie zmiany, które wpływają na warunki przyjęcia określone w niniejszym artykule, należy zgłosić właściwym organom danego państwa członkowskiego.	d) przedstawia dokument poświadczający, że posiada kwalifikacje uzyskane w ramach kształcenia na poziomie wyższym wymagane w państwie członkowskim, do którego został przyjęty, do objęcia stanowiska pracownika kadry kierowniczej lub specjalisty, lub, w przypadku absolwenta odbywającego staż, wymagane kwalifikacje uzyskane w ramach kształcenia na poziomie wyższym; e) przedstawia dokumenty poświadczające, że spełnia określone w przepisach krajowych warunki wykonywania przez obywatela Unii zawodu regulowanego, w którym będzie pracować; f) przedstawia ważny dokument podróży, zgodnie z przepisami praw krajowego, oraz wniosek o wydanie wizy lub wizę, jeśli jest wymagana; g) bez uszczerbku dla obowiązujących umów dwustronnych, przedkłada dowód, że został objęty lub, jeżeli tak stanowi prawo krajowe, złożył wniosek o objęcie go ubezpieczeniem zdrowotnym chroniącym przed wszystkimi rodzajami ryzyka, od których zazwyczaj ubezpieczeni są obywatele danego państwa członkowskiego, i ważnego przez okresy, w których takie ubezpieczenie i związane z nim świadczenia nie przysługują wnioskodawcy w związku z zawartą umową o pracę ani nie wynikają z tej umowy; h) jest uznany za osobę niestanowiącą zagrożenia dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. 2. Państwa członkowskie wymagają spełnienia wszystkich wymogów odnoszących się do wynagrodzenia w okresie trwania przeniesienia, określonych w przepisach ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych lub powszechnie obowiązujących układach zbiorowych pracy stosowanych do pracowników oddelegowanych w podobnej sytuacji w odpowiednich sektorach zawodowych. W przypadku braku systemu uznawania układów zbiorowych za powszechnie stosowane, państwa członkowskie mogą, jeśli podejmą taką decyzję, opierać się na układach zbiorowych, które są powszechnie stosowane do wszystkich podobnych przedsiębiorstw w danym obszarze geograficznym, zawodzie lub przemyśle lub układach zbiorowych, które zostały zawarte przez najbardziej reprezentatywne w skali kraju organizacje przedstawicieli pracodawców i pracowników oraz są stosowane na całym terytorium kraju. 3. Oprócz dowodów określonych w ust. 1 i 2 każdy obywatel państwa trzeciego, który ubiega się o przyjęcie jako absolwent odbywający staż, przedstawia umowę dotyczącą stażu, łącznie z opisem programu szkolenia, jego czasem oraz warunkami nadzoru nad wnioskodawcą w trakcie programu szkolenia. 4. Jeżeli przeniesienie dotyczy jednostek przyjmujących usytuowanych w kilku państwach członkowskich, każdy obywatel państwa trzeciego ubiegający się o przyjęcie zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie przedstawia dowód zgłoszenia, które wymagane jest w art. 16 ust. 1 lit. b). 5. Wszelkie zmiany, które wpływają na warunki przyjęcia określone w niniejszym artykule, należy zgłosić właściwym organom danego państwa członkowskiego. <u>6. Obywatele państw trzecich, którzy zostali uznani za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie są przyjmowani do celów niniejszej dyrektywy.</u>

Uzasadnienie

Projekt dyrektywy – w obecnym brzmieniu – nie przewiduje, by państwa członkowskie mogły odrzucić wniosek ze względów związanych ze zdrowiem publicznym, porządkiem publicznym lub bezpieczeństwem publicznym. Komitet mógłby zatem zaproponować uwzględnienie w dyrektywie takich powodów odrzucenia wniosku.

Przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa – poprawka 2**Artykuł 6 – Wniosek dotyczący przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 6 <i>Podstawy odmowy</i> 1. Państwo członkowskie odrzuca wniosek o przyjęcie, jeżeli warunki określone w art. 5 nie są spełnione lub jeżeli przedstawione dokumenty zostały uzyskane w wyniku oszustwa, podrobione lub przerobione. 2. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek o przyjęcie, jeżeli na pracodawcę lub jednostkę przyjmującą nałożono zgodnie z przepisami krajowymi kary za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie. 3. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek, uzasadniając to liczbą przyjmowanych obywateli państw trzecich. 4. Jeżeli przeniesienie dotyczy jednostek przyjmujących usytuowanych w kilku państwach członkowskich, państwo członkowskie, w którym złożono wniosek ogranicza ważność terytorialną zezwolenia do tych państw członkowskich, w których spełnione są warunki określone w art. 5.	Artykuł 6 <i>Podstawy odmowy</i> 1. Państwo członkowskie odrzuca wniosek o przyjęcie, jeżeli warunki określone w art. 5 nie są spełnione lub jeżeli przedstawione dokumenty zostały uzyskane w wyniku oszustwa, podrobione lub przerobione. 2. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek o przyjęcie, jeżeli na pracodawcę lub jednostkę przyjmującą nałożono zgodnie z przepisami krajowymi kary za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie <u>powtarzające się lub poważne przypadki naruszania przepisów w związku z pracą nierejestrowaną lub nielegalnym zatrudnieniem</u>. 3. Państwo członkowskie może odrzucić wniosek, uzasadniając to liczbą przyjmowanych obywateli państw trzecich. 4. Jeżeli przeniesienie dotyczy jednostek przyjmujących usytuowanych w kilku państwach członkowskich, państwo członkowskie, w którym złożono wniosek ogranicza ważność terytorialną zezwolenia do tych państw członkowskich, w których spełnione są warunki określone w art. 5.

Uzasadnienie

KR zgadza się, że na pracodawców, którzy naruszają przepisy, powinny być nakładane określone kary. Powinny one być proporcjonalne i odstraszające, ale nie automatyczne. Kary automatyczne są bardziej szkodliwe dla potencjalnych pracowników będących obywatelami państw trzecich niż dla pracodawców.

Przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa – zalecenie w sprawie poprawki 3**Artykuł 14 ust. 1**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 14 <i>Prawa</i> Niezależnie od prawa właściwego dla stosunku pracy, pracownicy przenoszani wewnątrz przedsiębiorstwa mają prawo do: 1. warunków zatrudnienia stosowanych w odniesieniu do pracowników delegowanych znajdujących się w podobnej sytuacji, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi, lub też	Artykuł 14 <i>Prawa</i> Niezależnie od prawa właściwego dla stosunku pracy, pracownicy przenoszani wewnątrz przedsiębiorstwa mają prawo do: 1. <u>takich samych</u> warunków zatrudnienia stosowanych w odniesieniu do <u>pracowników UE znajdujących się w porównywalnej sytuacji w kraju pobytu,</u> pracowników delegowanych znajdujących się

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
układami zbiorowymi pracy powszechnie stosowanymi w państwie członkowskim, do którego zostali przyjęci na mocy niniejszej dyrektywy. W przypadku braku systemu uznawania układów zbiorowych pracy za powszechnie obowiązujące państwa członkowskie mogą, jeśli podejmą taką decyzję, oprzeć się na układach zbiorowych, które są powszechnie stosowane w odniesieniu do wszystkich podobnych przedsiębiorstw na danym obszarze geograficznym oraz o danym profilu lub w danej gałęzi przemysłu, lub układów zbiorowych, które zostały zawarte przez najbardziej reprezentatywnych pracodawców lub organizacje pracy na poziomie krajowym i które obowiązują na całym terytorium kraju. 2. traktowania na równi z obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do: - wolności stowarzyszania się i zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub pracodawców lub wszelkich organizacjach zrzeszających pracowników określonych zawodów, w tym świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego; - uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi; - nie naruszając postanowień obowiązujących umów dwustronnych, korzystania z krajowych przepisów ustawowych dotyczących działów zabezpieczenia społecznego określonych w art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 883/04. w przypadku mobilności między państwami członkowskimi i nie naruszając postanowień obowiązujących umów dwustronnych, rozporządzenie Rady (WE) nr 859/20035 stosuje się odpowiednio; - nie naruszając przepisów rozporządzenia (WE) nr 859/2003 oraz postanowień obowiązujących umów dwustronnych, wypłaty ustawowych świadczeń emerytalnych w oparciu o poprzednie zatrudnienie pracownika, przy przeniesieniu się do państwa trzeciego; - dostępu do towarów i usług oraz zaopatrzenia w powszechnie dostępne towary i usługi, z wyłączeniem publicznych lokali mieszkalnych i usług poradnictwa zapewnianych przez służby zatrudnienia. Prawo do równego traktowania ustanowione w ust. 2 stosuje się bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do cofnięcia zezwolenia lub odmowy jego odnowienia zgodnie z art. 7.	w podobnej sytuacji, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi, lub też układami zbiorowymi pracy powszechnie stosowanymi w państwie członkowskim, do którego zostali przyjęci na mocy niniejszej dyrektywy. W przypadku braku systemu uznawania układów zbiorowych pracy za powszechnie obowiązujące państwa członkowskie mogą, jeśli podejmą taką decyzję, oprzeć się na układach zbiorowych, które są powszechnie stosowane w odniesieniu do wszystkich podobnych przedsiębiorstw na danym obszarze geograficznym oraz o danym profilu lub w danej gałęzi przemysłu, lub układów zbiorowych, które zostały zawarte przez najbardziej reprezentatywnych pracodawców lub organizacje pracy na poziomie krajowym i które obowiązują na całym terytorium kraju. 2. traktowania na równi z obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego w odniesieniu do: - wolności stowarzyszania się i zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub pracodawców lub wszelkich organizacjach zrzeszających pracowników określonych zawodów, w tym świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego; - uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi; - nie naruszając postanowień obowiązujących umów dwustronnych, korzystania z krajowych przepisów społecznych określonych w art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 883/04. w przypadku mobilności między państwami członkowskimi i nie naruszając postanowień obowiązujących umów dwustronnych, rozporządzenie Rady (WE) nr 859/20035 stosuje się odpowiednio; - nie naruszając przepisów rozporządzenia (WE) nr 859/2003 oraz postanowień obowiązujących umów dwustronnych, wypłaty ustawowych świadczeń emerytalnych w oparciu o poprzednie zatrudnienie pracownika, przy przeniesieniu się do państwa trzeciego; - dostępu do towarów i usług oraz zaopatrzenia w powszechnie dostępne towary i usługi, z wyłączeniem publicznych lokali mieszkalnych i usług poradnictwa zapewnianych przez służby zatrudnienia. Prawo do równego traktowania ustanowione w ust. 2 stosuje się bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do cofnięcia zezwolenia lub odmowy jego odnowienia zgodnie z art. 7

Uzasadnienie

KR uważa, że istnieje potrzeba zapewnienia traktowania równego z pracownikami przenoszonymi wewnątrz przedsiębiorstwa, a obecna poprawka idzie w samym kierunku. Ponadto tzw. dyrektywa w sprawie błękitnej karty⁽⁶⁾ i dyrektywa w sprawie długoterminowych rezydentów⁽⁷⁾ zapewniają traktowanie równe z wysoko wykwalifikowanymi pracownikami.

⁽⁶⁾ Zob. art. 14 ust 1 lit a) dyrektywy Rady 2009/50/WE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, Dz.U L 155, 18.6.2009, s. 17.

⁽⁷⁾ Zob. art. 11 ust 1 lit a) dyrektywy Rady 2003/109/WE dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi, Dz.U L 16, 23.1.2004, s. 44.

Przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa – poprawka 4**Artykuł 16 – Wniosek dotyczący przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 16 <i>Mobilność między państwami członkowskimi</i> 1. Obywatelom państwa trzeciego, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w pierwszym państwie członkowskim, którzy spełniają kryteria przyjęcia określone w art. 5 i którzy wnioskują w innym państwie członkowskim o zezwolenie na pobyt w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa zezwala się na wykonywanie pracy w każdej innej jednostce posiadającej siedzibę w tym państwie członkowskim i należącym do tej samej grupy przedsiębiorstw oraz siedzibach klientów tej jednostki, jeśli warunki określone w art. 13 ust. 4 są spełnione, w oparciu o zezwolenie na pobyt wydane przez pierwsze państwo członkowskie i dokument dodatkowy, o którym mowa w art. 11 ust. 4, pod warunkiem, że: a) okres przeniesienia do innego państwa członkowskiego lub innych państw członkowskich nie przekracza dwunastu miesięcy. b) wnioskodawca przedstawił odpowiednim organom innego państwa członkowskiego przed przeniesieniem do tego państwa dokumenty, o których mowa w art. 5 ust. 1, 2 i 3, dotyczące przeniesienia do tego państwa i dostarczył organom pierwszego państwa członkowskiego dokument poświadczający, że takie dokumenty przedstawił. 2. Jeżeli okres przeniesienia do innego państwa członkowskiego przekracza dwanaście miesięcy, inne państwo członkowskie może wymagać nowego wniosku o zezwolenie na pobyt jako pracownik przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa w tym państwie członkowskim. Jeżeli odpowiednie przepisy wymagają wizy lub dokumentu pobytoowego w celu korzystania z mobilności, takie wizy lub dokumenty pobytoowe przyznaje się szybko i w terminie, który nie utrudnia wykonywania przydzielonego zadania, a jednocześnie zapewnia właściwemu organowi wystarczającą ilość czasu na rozpatrzenie wniosków. Państwa członkowskie nie mogą wymagać od pracownika przenoszonego wewnątrz przedsiębiorstwa opuszczenia ich terytorium w celu złożenia wniosku o wydanie wizy lub dokumentu pobytoowego. 3. Maksymalny okres trwania przeniesienia do Unii Europejskiej nie przekracza trzech lat w przypadku pracowników kadry kierowniczej i specjalistów oraz jednego roku w przypadku absolwentów odbywających staż.	Artykuł 16 <i>Mobilność między państwami członkowskimi</i> 1. Obywatelom państwa trzeciego, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w pierwszym państwie członkowskim, którzy spełniają kryteria przyjęcia określone w art. 5 i którzy wnioskują w innym państwie członkowskim o zezwolenie na pobyt w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa zezwala się na wykonywanie pracy w każdej innej jednostce posiadającej siedzibę w tym państwie członkowskim i należącym do tej samej grupy przedsiębiorstw oraz siedzibach klientów tej jednostki, jeśli warunki określone w art. 13 ust. 4 są spełnione, w oparciu o zezwolenie na pobyt wydane przez pierwsze państwo członkowskie i dokument dodatkowy, o którym mowa w art. 11 ust. 4, pod warunkiem, że: a) okres przeniesienia do innego państwa członkowskiego lub innych państw członkowskich nie przekracza dwunastu miesięcy. b) wnioskodawca przedstawił odpowiednim organom innego państwa członkowskiego przed przeniesieniem do tego państwa dokumenty, o których mowa w art. 5 ust. 1, 2 i 3, dotyczące przeniesienia do tego państwa i dostarczył organom pierwszego państwa członkowskiego dokument poświadczający, że takie dokumenty przedstawił. <u>2. Owo inne państwo członkowskie ma prawo odrzucić wniosek odnoszący się do jego terytorium z takich samych względów jak pierwsze państwo członkowskie. Art. 6 dyrektywy stosuje się odpowiednio.</u> 2.3. Jeżeli okres przeniesienia do innego państwa członkowskiego przekracza dwanaście miesięcy, inne państwo członkowskie może wymagać nowego wniosku o zezwolenie na pobyt jako pracownik przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa w tym państwie członkowskim. Jeżeli odpowiednie przepisy wymagają wizy lub dokumentu pobytoowego w celu korzystania z mobilności, takie wizy lub dokumenty pobytoowe przyznaje się szybko i w terminie, który nie utrudnia wykonywania przydzielonego zadania, a jednocześnie zapewnia właściwemu organowi wystarczającą ilość czasu na rozpatrzenie wniosków. Państwa członkowskie nie mogą wymagać od pracownika przenoszonego wewnątrz przedsiębiorstwa opuszczenia ich terytorium w celu złożenia wniosku o wydanie wizy lub dokumentu pobytoowego. 3.4. Maksymalny okres trwania przeniesienia do Unii Europejskiej nie przekracza trzech lat w przypadku pracowników kadry kierowniczej i specjalistów oraz jednego roku w przypadku absolwentów odbywających staż.

Uzasadnienie

KR uważa, że wniosek – w obecnym brzmieniu art. 16 – nie przewiduje wyraźnie, by kolejne państwa członkowskie po państwie pierwszego przyjęcia mogły odrzucić wniosek o przyjęcie, oraz zwraca uwagę, że w efekcie stanowiłoby to ominięcie ich prawa do określenia liczby przyjmowanych obywateli państw trzecich wjeżdżających na ich terytorium. Proponuje zatem odpowiednią zmianę projektu dyrektywy.

Bruksela, 31 marca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

CENY PRENUMERATY w 2011 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 100 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	770 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL